



Datum
11 juni 2020

Jaarstukken AGV 2019

Inhoud

| | |
|--------------------------------------------------------------|-----------|
| 1. Inleiding en leeswijzer | 5 |
| 2. Beleidsontwikkeling en -beïnvloeding | 6 |
| 3. Samenvatting | 13 |
| 3.1 Programma's | 13 |
| 3.2 Uitkomsten jaarrekening 2019 | 15 |
| 3.3 Kerngegevens | 18 |
| 4. Jaarverslag 2019 | 19 |
| 4.1 Programmaverantwoording 2019 | 19 |
| 4.1.1 PROGRAMMA 1: VEILIGHEID | 20 |
| 4.1.2 PROGRAMMA 2: SCHOON WATER | 25 |
| 4.1.3 PROGRAMMA 3: VOLDOENDE WATER | 37 |
| 4.1.4 PROGRAMMA 4: OP EN OM HET WATER | 43 |
| 4.1.5 PROGRAMMA 5: DRAAGVLAK | 47 |
| 4.1.6 PROGRAMMA 6: ALGEMEEN | 49 |
| 4.1.7 PROGRAMMA 7: DUURZAAMHEID | 52 |
| 4.1.8 PROGRAMMA 8: BELASTINGOPBRENGSTEN | 54 |
| 4.2 Paragrafen | 55 |
| 4.2.1 Ontwikkelingen sinds het vorig begrotingsjaar | 55 |
| 4.2.2 Incidentele baten en lasten | 57 |
| 4.2.3 Onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen | 58 |
| 4.2.4 Waterschapsbelastingen | 58 |
| 4.2.5 Weerstandsvermogen | 59 |
| 4.2.6 Financiering | 62 |
| 4.2.7 Vreemd vermogen | 66 |
| 4.2.8 Verbonden partijen | 67 |
| 4.2.9 EMU-saldo | 69 |
| 4.2.10 Wet Normering Topinkomens (WNT) | 70 |
| 5. Jaarrekening 2019 | 71 |
| 5.1 Exploitatierekening naar programma's | 71 |
| 5.2 Exploitatierekening naar beleidsvelden/beleidsproducten | 72 |
| 5.3 Exploitatierekening naar kostendragers | 72 |
| 5.4 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten | 74 |
| 5.5 Balans en toelichting | 82 |
| 5.5.1 Balans vóór resultaatbestemming | 82 |
| 5.5.2 Toelichting op de balans | 84 |
| 5.5.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen | 92 |
| 5.5.4 Gebeurtenissen na balansdatum | 93 |
| 5.6 Waarderen, activeren en afschrijven | 94 |
| 5.7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant | 96 |

BIJLAGEN

1. Staat van immateriële vaste activa
2. Staat van materiële vaste activa
3. Staat van financiële vaste activa
4. Staat van reserves en voorzieningen
5. Staat van vaste schulden
6. Staat van personeelslasten
7. Berekening renteomslagpercentage
8. Kredietstaat
- 9a. Kostenverdeelstaat
- 9b. Netto kosten per beleidsproduct
10. Realisatie oninbare vorderingen
11. Opbrengst Belastingheffingen

Voorwoord

Aan de lezer,

Voor u liggen de jaarstukken 2019 van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Enkele maanden na 2019 werden we wereldwijd geconfronteerd met de coronacrisis. Een moeilijke en onzekere tijd voor velen. In deze jaarstukken sluiten we het eerste jaar af van de nieuwe bestuursperiode 2019-2023, los van de uitdagingen die deze crisis meebrengt. En waar we ook als waterschap de komende jaren voor komen te staan.

Het jaar 2019 sluiten we af met een positief rekeningresultaat, mede verklaard door de toenemende woningbouw en de stijgende WOZ-waarde van woningen. Deels is er sprake van een eenmalig inhaaleffect (opbrengst voorgaande jaren); het structurele deel wordt verwerkt in de meerjarenbegroting 2021-2025.

Het jaar 2019 begon met een groot verlies. De oplevering van 't Slijk markeerde in 2019 het slotstuk van de grote schoonmaak van de Vecht. Een enorme operatie waarvan de voorbereidingen onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van Dagelijks bestuurder Pieter Kruiswijk in 2010 zijn gestart. Enkele weken voor de oplevering, op zaterdag 2 februari, overleed Pieter Kruiswijk. In Pieter herdenken wij een collegiaal en markant bestuurder die op vele terreinen een grote bijdrage leverde aan een toekomstbestendig waterbeheer in ons gebied. We zullen Pieter, en alles dat hij voor ons waterschap betekende, altijd met groot respect blijven gedenken.

Op 20 maart 2019 ging Nederland naar de stembus voor een nieuw waterschapsbestuur. Meer dan een half miljoen inwoners van het AGV-gebied hebben gestemd, een goede opkomst en hoger dan vier jaar geleden. Na de verkiezingen hebben de partijen VVD, PVDA, Water Natuurlijk en Ongebouwd een nieuw Dagelijks bestuur geformeerd. Op 11 juni 2019 heeft het nieuwe Algemeen bestuur het Bestuursakkoord Waterbetrokken 2019-2023 vastgesteld. We zetten in op de thema's samenwerking, participatie, klimaatadaptatie, duurzame landbouw, herstel van biodiversiteit, energietransitie, kringlooeconomie en bodemdaling tegen verantwoorde financiën voor waterschap en onze belastingbetaler. Met als hoogste goed: voldoende schoon water en droge voeten voor al onze inwoners.

In 2019 werden we ook geconfronteerd met onverwachte ontwikkelingen in onze omgeving. De landelijke PFAS- en stikstofproblematiek gaven in het najaar van 2019 veel onzekerheid voor onze uitvoeringsprojecten. En toen lagen de verbrandingsovens van het AEB al een paar maanden stil door problemen bij het bedrijf. Dit leidde landelijk tot grote vraagstukken voor de afzet van zuiveringsslib, het restproduct van het zuiveren van afvalwater. Als AGV moesten we dagelijks acht vrachtwagens slib kwijt om de vele liters afvalwaters van Amsterdam tot en met 't Gooi te kunnen blijven zuiveren. Onze crisisorganisatie heeft met vereende krachten gezocht naar slimme oplossingen, samen met en in goede afstemming met het bestuur.

In de bestuursvergaderingen hebben we goed de discussie met elkaar gevoerd, zoals over de slibcrisis en het muskusrattenbeheer. De Nota Peilbeheer, Strategie bodemdaling en de nieuwe Keur werden vastgesteld, waarmee belangrijke bijdragen worden geleverd aan gezamenlijke maatschappelijke opgaven, zoals klimaatadaptatie en de Omgevingswet. Ook besloot het bestuur voor de inzet op innovatieve projecten, onder andere met een nieuwe vorm van sanitatie op het te ontwikkelen woongebied Strandeiland, om maximaal grondstoffen en energie uit afvalwater terug te kunnen winnen en zodoende bij te dragen aan de circulaire economie. Zo zetten we met verstevigde en herbevestigde ambities de lijn van het vorige bestuur voort.

Met al deze ontwikkelingen en opgaven laten we zien dat we als Waterschap Amstel, Gooi en Vecht een belangrijke rol hebben te vervullen in onze omgeving. En dat het van groot belang blijft om aan de belastingbetaler te verantwoorden waar we het geld aan besteden en hoe we de lasten verdelen. Ook in 2019 hebben we met onze collega-waterschappen binnen de Unie van Waterschappen daarom de nodige stappen gezet voor een robuust en toekomstbestendig belastingstelsel.

Het is lastig terugkijken naar 2019 zonder de bril van de huidige crisis en de verwachte impact hiervan, maar nodig om 2019 met elkaar goed af te sluiten. Het Dagelijks bestuur bedankt dan ook nadrukkelijk het Algemeen bestuur, de uitvoeringsorganisatie Waternet en al onze samenwerkingspartners binnen en buiten het waterschap die een bijdrage hebben geleverd aan het resultaat van 2019.

Namens het Dagelijks bestuur,

Peter Smit
Portefeuillehouder Financiën

1. Inleiding en leeswijzer

Hierbij bieden wij u ter vaststelling aan de jaarstukken 2019 van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

Verslaggeving

Volgens de verslaggevingsregels bestaan de jaarstukken uit een jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag bevat de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. De jaarrekening moet tenminste bestaan uit:

- a. De exploitatierekening naar programma's;
- b. De exploitatierekening naar kostendragers en de toelichting;
- c. De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten;
- d. De balans en de toelichting.

De voorliggende jaarstukken voldoen aan de eis dat de indeling van jaarverslaggeving identiek is aan de begroting.

Omdat het jaarverslag een verantwoordingsrapportage is ten opzichte van de begroting 2019 wordt in de toelichting op de investeringen alleen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie in 2019 en de begroting 2019.

Op de verschillen tussen het door het AB toegekend krediet en de eindrealisatie wordt na de afsluiting van het krediet ingegaan, in de vorm van een project/kredietevaluatie. Een verslag hiervan wordt opgenomen in het jaarverslag.

Het is verplicht om jaarcijfers onder de verschillende exploitatierekeningen te presenteren en toe te lichten. Daardoor is het onvermijdelijk dat een onderwerp op een aantal plaatsen in de jaarstukken aan de orde komt.

Over- en onderschrijdingen zijn incidenteel, tenzij anders vermeld.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een overzicht van beleidsontwikkeling en beleidsbeïnvloeding. In hoofdstuk 3 wordt een samenvatting gegeven van de programma's en de uitkomsten van de jaarrekening.

Hoofdstuk 4 bevat het jaarverslag met de programmaverantwoording. Per programma zijn naast de geplande doelstellingen, beoogde effecten en eventueel indicatoren de bereikte doelstellingen en effecten toegelicht. De (wettelijk) verplichte paragrafen staan aan het einde van dit hoofdstuk.

De jaarrekening staat in hoofdstuk 5. Deze bestaat conform het Waterschapsbesluit uit de verschillende exploitatierekeningen en de balans.

De jaarstukken bevatten een aantal bijlagen voor nader inzicht.

2. Beleidsontwikkeling en -beïnvloeding

Algemeen

De oplevering van 't Slijk markeerde in 2019 het slotstuk van de grote schoonmaak van de Vecht. Een enorme operatie waarvan de voorbereidingen onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van Dagelijks bestuurder Pieter Kruiswijk in 2010 zijn gestart. Enkele weken voor de oplevering, op zaterdag 2 februari, overleed Pieter Kruiswijk. In Pieter herdenken wij een collegiaal en markant bestuurder die op vele terreinen een grote bijdrage leverde aan een toekomstbestendig waterbeheer in ons gebied. We zullen Pieter, en alles dat hij voor ons waterschap betekende, altijd met groot respect blijven gedenken.

Verder markeerde 2019 de start van het nieuwe bestuur, na de verkiezingen in maart. In dit hoofdstuk volgt een overzicht van de belangrijkste onderwerpen die op de politieke agenda stonden van het Algemeen bestuur.

Een nieuw bestuur

De campagne voor de Waterschapsverkiezingen in 2019 traptten we officieel op 18 februari af, maar al in januari kwam de media-aandacht op gang. Onze dijkgraaf Gerhard van den Top heeft diverse media-optredens gedaan, om zo het belang van de waterschapsverkiezingen voor het voetlicht te brengen, zoals bij *Goedemorgen Nederland van WNL, Op pad met Jaïr Ferweda van Jinek, en in gesprek met Chris Aalberts.* Op 20 maart vonden de waterschapsverkiezingen plaats. Tot aan de dag van de verkiezingen is er veel aandacht geweest voor de waterschappen. We hebben meegewerkt aan de stellingen voor de Online stemhulp. De lijsttrekkers binnen ons waterschap gingen tijdens live uitzendingen met elkaar in debat, zowel binnen als buiten de deur. In het AGV-gebied hebben 519.744 mensen gestemd. Dat is een opkomst van 48,7%. Dat is hoger dan 4 jaar geleden (41,4%).

Op 28 maart 2019 zijn de leden van het nieuwe Algemeen bestuur beëdigd. Op initiatief van de VVD startte een informatieronde onder informateur Emile Jaensch, burgemeester van Oegstgeest. Hij adviseerde op basis van gesprekken met de 11 fracties een coalitie te verkennen met vier partijen, daarin VVD, PvdA, Water Natuurlijk en Ongebouwd. Formateurs Jacqueline Verbeek-Nijhof (VVD) en Ruud Grondel (Water Natuurlijk) werden vervolgens verzocht de partijen daarbij te begeleiden. De opdracht luidde om tot een coalitieakkoord met brede steun binnen het Algemeen bestuur te komen.

Op dinsdag 12 juni werd het bestuursakkoord vastgesteld en de vier Dagelijks bestuursleden geïnstalleerd. Dijkgraaf Gerhard van den Top vormt met Peter Smit (VVD), Bea de Buissonjé (PvdA), Sander Mager (Water Natuurlijk) en Arjan van Rijn (Ongebouwd) het nieuwe Dagelijks bestuur.

Met het bestuursakkoord '*Waterbetrokken*' straalt de nieuwe coalitie uit dat wij de komende jaren in samenwerking met onze partners antwoorden willen vinden op de grote uitdagingen van de toekomst. We bouwen hiermee voort op de lijn ingezet van het voorgaande bestuur, van *waterbewustzijn* naar *waterbetrokkenheid*.

Met de komst van een nieuw bestuur namen we op 27 juni ook afscheid van een aantal gewaardeerde bestuursleden uit het Algemeen en Dagelijks bestuur van 2015-2019. Rolf Steenwinkel (PvdA) nam als DB-lid afscheid. Tijdens zijn bestuursperiode (2015 - 2019) was hij onder andere verantwoordelijk voor het Masterplan Zuiveringsbeheer en stond aan de start van de nieuwe klimaatbestendige rioolwaterzuivering Weesp. Gerard Korrel (CDA) was als DB-lid (2009 - 2019) onder andere aan zet voor de dijkverbeteringen, waarbij hij het omgevingsmanagement naar een hoger plan tilde. Ook leverde hij het innovatieve project 'JLD dijkstabilisator Watergraafsmeer' succesvol op. Gerard Korrel ontving de Erepenninng van de Unie van Waterschappen voor zijn jarenlange inzet voor het waterbeheer.

Ook oud AB-leden Leny van Vliet (PvdA 1987 - 1998 en 2009 - 2019), André Spils (VVD 2009 - 2016, Lijst Spils 2016 - 2019) en Wiljo van Bennekum (SWV 2009 - 2019), Nico de Jong (CDA 1977 - 1991 en 2015 - 2019) en oud DB-lid Wiegert Dulfer ontvingen deze Erepenninng. Wiegert Dulfer (Water Natuurlijk) nam als DB-lid (2009 - 2019, AB 1997 - 2009) eerder in 2019 afscheid. Middels de Nota Peilbeheer zette hij tijdens zijn bestuursperiode een belangrijke stap voor het waterschap in de landelijke strijd tegen bodemdaling. Met de Strategie Microverontreiniging leverde hij een belangrijke bijdrage aan schoon en gezond water.

Daarnaast is de heer Mager op 11 oktober 2019 benoemd als Dagelijks bestuurder van de Unie van Waterschappen, met de portefeuille Waterketen en Emissies. Hiermee heeft AGV na een lange periode weer een vertegenwoordiging in het bestuur van de Unie.

Als gevolg van de benoeming heeft het AB op 28 november 2019 de totale formatie van het Dagelijks bestuur met 0,4 fte opgehoogd. De kosten daarvan komen voor rekening van het waterschap.

Commissie Kunstbeleid

De commissie Kunstbeleid heeft jaarlijks € 25.000 te besteden aan kunstprojecten die het waterbewustzijn bevorderen. Het LUDWIG collectief is door de commissie Kunstbeleid financieel ondersteund in twee projecten. Het eerste project was "Het verdrongen land", een compositie van licht en geluid, waarin de kunstenaar de bezoeker een leven onder water liet beleven. Dit vond plaats in het Compagnietheater in Amsterdam, vergezeld van een pop-up museum waarin klimaatverandering centraal stond.

In het tweede project "Waterwalks" kon de "bezoeker" langs de Amstel wandelen met een componist, een onderzoeker en een programmamaker via een digitale tool. Het publiek kon tijdens de wandeling via de tool vragen stellen of support geven.

De commissie Kunstbeleid ondersteunde ook kunstenaar Alex Fischer om op het terrein van de rwzi Hilversum een tentoonstelling te organiseren over putdeksels vanuit internationaal perspectief. Zijn boodschap was hoe aandacht voor een simpel voorwerp als een putdeksel een gesprek kan starten over klimaatverandering en de noodzaak tot klimaatadaptatie. In dat zelfde kader werd tijdens de Internationale Water Week ook zijn video-installatie in De Balie getoond.

Samenwerken met de omgeving

Omgevingswet en omgevingsvisies

De Omgevingswet vervangt 26 wetten op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening en introduceert hierbij een nieuwe manier van denken en werken. De Omgevingswet brengt met zich mee dat AGV met het programma Omgevingswet een grote transitie moet maken op diverse aandachtsgebieden zoals visievorming, beleidsontwikkeling, bestuurlijke invloedsuitoefening, regelgeving, ketensamenwerking, digitalisering en data.

Ons waterschap is afgelopen jaar als overheid en gebiedspartner betrokken bij de uitwerking van diverse omgevingsvisies door provincies en gemeenten. De inzet loopt ook in 2020 door, daarbij is het doel dat het waterbelang en de waterdoelstellingen een plek krijgen in de omgevingsvisies.

Inmiddels is bekend geworden dat de invoeringsdatum van de Omgevingswet niet langer 1 januari 2021 is. Een nieuwe datum wordt nog bekend gemaakt.

Bestuursakkoord Water (BAW)

Overheden en drinkwaterbedrijven geven jaarlijks ruim zeven miljard euro uit voor de beschikbaarheid van voldoende en schoon water en om Nederland tegen overstromingen te beschermen. Als gevolg van de klimaatverandering nemen de kosten de komende jaren toe. In 2011 spraken de waterpartijen af om de beschikbare middelen zo doelmatig mogelijk te besteden. In onze laaggelegen delta worden voortdurend maatregelen genomen in het watersysteem om de veiligheid, woonbaarheid en volksgezondheid te garanderen. Om gelijktijdig de belastingen en drinkwatertarieven voor huishoudens en bedrijven betaalbaar te houden, hebben drinkwaterbedrijven en overheden met een rol in het waterbeheer in het BAW afgesproken om de kostenstijging te beperken. Deze afgesproken doelmatigheidswinst loopt op tot € 750 miljoen per jaar in 2020.

Over de landelijke voortgang van de uitvoering van het BAW rapporteert de minister van Infrastructuur en Waterstaat elk jaar in mei aan de Tweede Kamer.

Voor het laatst is in het rapport "De staat van ons water" van mei 2019 het volgende geconcludeerd:

'In 2018 bedraagt de doelmatigheidswinst in de waterketen circa 597 miljoen euro en in het watersysteem circa 304 miljoen euro. Hiermee komt de totale gerealiseerde doelmatigheidswinst uit op circa 900 miljoen euro. Dit is hoger dan de doelstelling uit het BAW van 750 miljoen euro. Omdat de doelstelling ruimschoots wordt gerealiseerd, ontwikkelen de heffingen voor burgers en bedrijven zich gematigder dan zonder het BAW het geval zou zijn geweest.'

De afgesproken doelmatigheidswinst wordt in de waterketen grotendeels gerealiseerd door afstemming van taken tussen gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven. Gemeenten en waterschappen hebben hun krachten gebundeld in 49 regio's, waarbij ook de drinkwaterbedrijven zijn betrokken. De koepels Unie van Waterschappen, Vereniging van Nederlandse Gemeenten en Vereniging van Waterbedrijven in Nederland stimuleren en faciliteren de samenwerkingsverbanden. De samenwerking wordt verder gefaciliteerd via kenniscoaches en het digitale platform samenwerkenaanwater.nl. De drie koepels brengen jaarlijks de voortgang en het tussentijdse resultaat van de samenwerking in beeld.

Klimaatbestendig watersysteem

Strategie bodemdaling en Nota Peilbeheer

In het licht van zeespiegelstijging, beperking van uitstoot van broeikasgassen en leefbaarheid is het tegengaan van bodemdaling een speerpunt van algemeen landelijk en regionaal beleid voor klimaat- en waterbeheer. De Nota Peilbeheer en de Strategie Bodemdaling werden in maart vastgesteld en vormen de bijdrage van AGV voor het aanpakken van deze maatschappelijke opgave.

Keur

De 'Keur' is een verordening met hierin afspraken over de zorg voor het watersysteem. In de vorige bestuursperiode is gestart met het in fasen herzien van de Keur van AGV, met bijbehorende regelingen. In oktober is de herziene Keur vastgesteld. Het herzien van de Keur is ingegeven door nieuwe inzichten in het omgevingsrecht. Daarbij wordt in zorgplichten omschreven waar initiatiefnemers op moeten letten. Ook zijn de regels in de nieuwe Keur afgestemd op de klimaatverandering.

Versterking ringdijk Watergraafsmeer

De Ringdijk Watergraafsmeer is weer sterk en veilig. We hebben de dijk van binnenuit sterker gemaakt en vastgemaakt aan de ondergrond. Zo hoefde de dijk niet breder te worden. En hoefden we geen damwand in de dijk te graven of veel grond te verplaatsen. Fijn, want de huizen in de buurt staan erg dicht bij de dijk. Ook konden de bomen op de dijk gewoon blijven staan. Dat was een veelgehoorde wens van de bewoners. Dit is de eerste keer dat deze techniek in een grote dijk is gebruikt en kan nu vaker worden gebruikt. Bijvoorbeeld bij het versterken van de 1.100 kilometer dijken in het landelijke programma Hoogwaterbeschermingsprogramma. Ook nieuw: in de dijk komen sensoren waarmee we de dijk dag en nacht in de gaten kunnen houden.

Op 14 maart is de afronding van de dijkversterking gevierd. Onder het toeziend oog van bewoners en andere betrokkenen is de laatste kopplaat aangespannen en hebben deltacommissaris Peter Glas en directeur Hoogwaterbeschermingsprogramma Erik Wagener deze afgedekt met grond.

Toekomstbestendig ARK-NZK in het zonnetje

Geheel in de traditie van de eerste deltacommissaris, Wim Kuijken, zette Peter Glas op het Deltacongres op 14 november weer een speciaal project in het zonnetje. Dit keer een project waarin alle opgaven uit het Deltaprogramma samenkomen: zoetwatervoorziening, waterveiligheid en ruimtelijke adaptatie: project Toekomstbestendig Noordzeekanaal – Amsterdam Rijkkanaal. In het project Toekomstbestendig watersysteem ARK-NZK gebied werken we met waterbeheerders (Rijkswaterstaat en de waterschappen) en provincies in de gehele regio samen om te kijken hoe we de robuustheid van het watersysteem kunnen vergroten, nu en in de toekomst.

Schoon water voor mens, dier en natuur

Bubble Barrier

Na jaren van testen is op 7 november de eerste Bubble Barrier feestelijk gelanceerd in het Westerdok in Amsterdam. De Bubble Barrier is in samenwerking met de gemeente Amsterdam, de Plastic Soup Foundation en het waterschap geplaatst. Een luchtbellenscherm haalt plastic uit het water van de Amsterdamse grachten. Zo wordt voorkomen dat grachtenplastic naar de Noordzee stroomt. Amsterdam heeft hiermee een wereldwijde primeur in de strijd tegen plasticvervuiling. Medewerkers van Waternet vissen elk jaar 42.000 kilo plastic uit de grachten. Het heeft grote effecten op de kwaliteit van ons water, en op alles wat in of bij het water leeft. In totaal was de 'Great Bubble Barrier' in 26 nieuwsmedia onderwerp van gesprek en werden er 298 unieke berichten (tweets, facebook) aan gewijd. In totaal hebben we 13,9 miljoen mensen bereikt met het nieuws.

Kwaliteitsbaggeren

In februari stelde het Algemeen bestuur het programma Kwaliteitsbaggeren 2019-2023 vast. De zorg voor schoon water, van goede ecologische en chemische kwaliteit, is een van de hoofdtaken van het waterschap. De waterbodem maakt hier een belangrijk onderdeel van uit. In het beheergebied van AGV zijn verschillende verontreinigde locaties aanwezig. Voor zover verontreinigingen een belemmering vormen voor het bereiken van het gewenste waterkwaliteitsdoel, is een "ingreep in de waterbodem" noodzakelijk. Het programma Kwaliteitsbaggeren geeft invulling aan deze taak.

Problemen eindverwerking slib

Het wegvallen van de verwerkingscapaciteit bij het AEB heeft in de zomer tot een zeer urgent probleem voor de afvalwaterzuiveringstaak van het waterschap geleid. In juni gaf AEB aan geen zuiveringsslib meer te kunnen verbranden door het stilleggen van de verbrandingsovens. In combinatie met een landelijke schaarste aan verwerkingsmogelijkheden leidde dit tot een situatie waarin AGV het zuiveringsslib niet kwijt kon.

Het slib hoopte zicht hierdoor op in de afvalwaterzuivering en heeft in de beginfase geleid tot een overschrijding van normen van het gezuiverde afvalwater dat na zuivering in het Noordzeekanaal werd geloosd. Hierdoor zijn op drie momenten een te hoog gehalte aan voedingsstoffen via het Noordzeekanaal in de Noordzee terecht gekomen. Een zeer onwenselijke situatie. Als reactie heeft AGV onmiddellijk een crisisorganisatie opgericht en ging met partijen in gesprek over een oplossing om het slib kwijt te kunnen. De landelijke krapte en soms ook gebrek aan draagvlak rondom potentiële opslaglocaties maakten de zoektocht heel moeilijk.

AGV heeft echter alles in het werk gesteld om het afvalwater te kunnen blijven zuiveren. Als tijdelijke oplossing heeft AGV het zuiveringsslib op kunnen slaan op verschillende locaties in het land. Vanwege dit ligging van deze depots in verschillende delen van het land waren hiervoor een fors aantal extra transportbewegingen noodzakelijk. Deze opslag van zuiveringsslib is per definitie tijdelijk omdat opgeslagen zuiveringsslib ook weer weggehaald moet worden en moeilijk verwerkt kan worden. Naast tijdelijke opslag heeft AGV samen met het Rijk en de Unie van Waterschappen onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor permanente stort.

In het verlengde van dit onderzoek heeft AGV aandacht gevraagd voor het nationale probleem van krapte voor de afzet van zuiveringsslib. Daarnaast is het AGV gelukt contracten af te sluiten met alternatieve verwerkers van zuiveringsslib. Al met al een zeer intensieve zomer, met diverse media optredens voor het nieuwe Dagelijks bestuur.

Sinds november 2019 zijn de ovens van het AEB weer gestart. Dit betekent dat een groot deel van het zuiveringsslib van AGV verwerkt kan worden bij AEB. Hierbij is door AEB aangegeven dat de hoeveelheid slib die verwerkt kan worden in de ovens minder is dan de contracthoeveelheid. De contracten met alternatieve verwerkers blijven daarom nodig. In de komende tijd richt AGV zich op een robuust en duurzaam plan voor de toekomst van onze slibverwerking, gesprekken met AEB over de afhandeling van extra uitgaven als gevolg van de extra uitgaven in 2019 en de verwachte extra uitgaven voor alternatieve verwerking in de komende jaren en het leeghalen van de tijdelijke opslaglocaties en verwerking van het daar opgeslagen zuiveringsslib.

PAS en PFAS

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State het Programma Aanpak Stikstof (PAS) ongeldig verklaard.

De provincies zijn als bevoegd gezag verantwoordelijk voor de verlening van natuurvergunningen en besluiten. Ook voor uitvoeringsprojecten van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht zijn dergelijke vergunningen nodig.

Op dit moment levert de landelijke stikstofproblematiek voor de AGV-projecten nog geen kritieke vertragingen op. In gesprek met de provincies wordt in 2020 verder gezocht naar oplossingen om in ieder geval projecten met natuurherstelmaatregelen versneld te kunnen uitvoeren.

De stof PFAS blijkt schadelijker te zijn dan eerder aangenomen. Daarom moeten initiatiefnemers van grond- en baggerwerken op basis van de wettelijke zorgplicht deze stof meenemen in de bemonstering en analyse.

Omdat er geen vastgestelde normen waren, stagneerden bagger- en grondwerken. AGV heeft, in lijn met de landelijke afspraken, werken waarbij de bagger moest worden afgevoerd tijdelijk uitgesteld. De baggerwerken waarbij de bagger wordt verspreid op aangrenzend perceel worden naar voren gehaald, om de continuïteit in baggeren te handhaven. Het definitieve handelingskader wordt eind 2020 en mogelijk al gefaseerd eerder van toepassing.

Duurzaam vernieuwen

Toepassen nieuwe sanitatie Strandeiland

AGV wil samen met de gemeente Amsterdam nieuwe sanitatie op Strandeiland toepassen om maximaal grondstoffen en energie uit afvalwater terug te kunnen winnen en zodoende bij te dragen aan de circulaire economie. In december 2019 besloot het Algemeen bestuur tot een voorbereidingskrediet voor de voorbereidingsfase van de nieuwbouw van de lokale afvalwaterzuiveringsinstallatie Strandeiland en een warmtewisselaar voor de productie van thermische energie uit afvalwater.

Digitale transformatie

De ambitie en doelen van Waternet voor zijn Digitale Transformatie zijn vastgelegd in het plan 'Digitale Transformatie Waternet 2018-2020'. De Waternet brede ambitie voor de digitale transformatie luidt "door digitalisering haalt Waternet samen méér uit de watercyclus." Uitgangspunten voor digitale producten zijn gemak voor alle klanten en medewerkers van Waternet en efficiëntie voor de interne organisatie.

Waternet voert het plan Digitale Transformatie uit volgens de Agile/scrum methodiek. Dit betekent dat de digitale producten stapsgewijs en in kort cyclische periodes gerealiseerd worden. Stap voor stap ontwikkelen geeft ons de kans te leren. Opgedane ervaringen gebruiken we in de volgende stap. Deze werkwijze maakt risico's beheersbaar, brengt beweging en zorgt dat wij kunnen inspelen op een snel veranderende wereld. Binnen de digitale transformatie zijn vier domeinen ingericht: Klant, Assets, Medewerker en Datapunt. Elk domein werkt aan zijn eigen doelstellingen. Deze dragen gezamenlijk bij aan de overkoepelende doelstellingen van Waternet. De hoofddoelstelling per domein luidt als volgt:

- Domein Klant: 80% van onze klanten vindt Waternet de beste publieke dienstverlener;
- Domein Assets: 80% van het werk aan assets doen we op basis van digitale prognoses;
- Domein Medewerker: Waternet geeft medewerkers een fijne werkplek, waarbij 30% minder ondersteuning nodig is;
- Domein Datapunt: Waternet werkt datagedreven.

In de afgelopen twee jaar heeft het programma er aan gewerkt om de afzonderlijke domeinen tot een succes te maken. Verschillende ontwikkelingen, zoals de integratie van platformen, applicatiemodernisatie en implementatievraagstukken, zorgen ervoor dat de domeinen steeds meer werkzaamheden gezamenlijk oppakken. De totaalindruk over de voortgang van de digitale transformatie binnen Waternet is gewaardeerd als "een geslaagde realisatie van het plan lijkt zeer waarschijnlijk". De digitale producten die worden ontwikkeld, dragen bij aan de doelen van de digitale transformatie.

In 2019 is de ambitie ten aanzien van de digitale transformatie door Waternet bijgesteld. De snelheid waarin de doelen en bijbehorende baten gerealiseerd worden, is aangepast. Deze temporisering is afgelopen jaar in werking gesteld.

In 2019 zijn de doelen van de digitale transformatie herijkt. Dit herijken is een normaal fenomeen binnen de gehanteerde werkwijze. Iedere 3 maanden wordt opnieuw beoordeeld wat de meest effectieve route, en daarmee het tempo, is om de doelen en baten te realiseren.

Voor de digitale transformatie heeft Waternet vier keer via een evaluatie door een extern bureau getoetst of we op de goede weg zijn. De laatste evaluatie heeft plaatsgevonden in oktober 2019. Een belangrijk element hierin is om de informatie over de voortgang van het programma en de sturing daarop helderder en specifieker in te richten. Waternet pakt dit op in 2020 met een nadrukkelijke rol voor de directie en afstemming op de bestuurlijke informatiebehoefte. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de kennis van externe onderzoeksbureaus en organisaties op het gebied van digitale transformatie. Enerzijds om hiervan als organisatie te leren. Anderzijds om krachten te bundelen en de (effecten van de) digitale transformatie nog beter te verankeren in onze eigen organisatie en partijen om ons heen.

Digitalisering brengt ook uitdagingen met zich mee. Bijvoorbeeld als het gaat om privacy, veiligheid, efficiënte automatisering, probleemdetectie, automatisch aandragen van oplossingen door Kunstmatige Intelligentie en archivering.

In digi-DB's die een aantal keer per jaar plaatsvinden worden de bestuurlijke aspecten van digitalisering van AGV besproken. Een concreet voorbeeld is de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). In samenwerking met de Vereniging voor Noord-Hollandse Gemeenten (VNHG) organiseerden we in 2019 een bestuurlijke bijeenkomst voor de dagelijks bestuurders van provincie, gemeenten en waterschappen om de vorderingen en uitdagingen rond het DSO te bespreken.

Informatiebeveiliging, Cybersecurity en Privacy

De wereld waarin we leven digitaliseert snel. Informatie wordt vrijwel alleen nog digitaal opgeslagen en moet altijd en overal toegankelijk zijn. Informatie wordt ook steeds meer uitgewisseld met andere partijen, zoals de gemeente Amsterdam, het Waterschapshuis en ook onze particuliere klanten/eindgebruikers.

Voor cybercriminelen en 'statelijke actoren' ontwikkelen de technologische mogelijkheden zich zeer snel. Dreigingen en cyberattacks zijn aan de orde van de dag: dagelijks liggen wereldwijd vele organisaties en bedrijven 'plat' door aanvallen met onder andere ransomware.

De wetgever, onze opdrachtgevers, klanten en partijen waarmee wij samenwerken stellen steeds vaker, steeds hogere (contractuele) eisen aan de informatiebeveiliging van AGV/Waternet.

Informatiebeveiliging en privacy hebben een grote overlap, waaronder het beveiligen van persoonsgegevens van bijvoorbeeld onze klanten en personeel, middels technische maatregelen, zoals logische toegangscontrole en organisatorische maatregelen zoals awareness & opleiding van het personeel. Particuliere klanten mogen het als vanzelfsprekend vinden, dat wij hun privacy goed beschermen en worden daarin gesteund door de AVG, de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

In 2019 heeft AGV/Waternet ingezet op zorgvuldig, veilig en aantoonbaar handelen waar het om privacy en dataveiligheid gaat, met het vormen van een centraal Security & Privacy Office. Het Security & Privacy Office is verantwoordelijk voor de opzet van het security- en privacybeleid, het beheer van het Information Security Management System (ISMS) en onderliggende richtlijnen. Daarnaast zorgt het Security & Privacy Office voor de coördinatie, uitvoering en bewaking van de uitvoering van het beleid. Hiermee is invulling gegeven aan de verdere bescherming van onze data en assets.

Het Waterschapshuis (HWH)

Het Waterschapshuis is het samenwerkingsorgaan voor waterschappen op het gebied van ICT en digitalisering. De opdrachtgevers (waterschappen) van HWH hebben in 2019 een begin gemaakt met de ombouw van HWH van een projectorganisatie naar een programma gestuurde organisatie waarbij de primaire proceseigenaren van de waterschappen samen met de secretaris-directeuren, veel nadrukkelijker het eigenaarschap op zich nemen. De opdrachtgeversrol is sinds 2019 weer bezet door de secretaris-directeuren van alle waterschappen en zij stappen in 2020 over van multi-projectmanagement naar strategische programmasturing. Hiermee is HWH in haar kracht gezet voor het optimaal kunnen faciliteren van renderende samenwerking door waterschappen. De governance en de uitwerking van de nieuwe programmasturing is in 2019 werkende weg "uitgetest" en zal in 2020 worden vervolmaakt.

In 2019 zijn de eerste programma's vastgesteld om opgavegericht en programma gestuurd te gaan werken. AGV/Waternet neemt deel aan alle hieronder genoemde programma's:

Innovatie en transformatie

HWH heeft samen met de Unie van Waterschappen en Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA), de stimulering van kennisuitwisseling bij waterschappen met betrekking tot innovatie en transformatie in gang gezet. De rol van innovatiemakelaar is opgestart en een Programma Innovatie en Transformatie 2019-2025 is vastgesteld.

Informatieveiligheid en privacy

Met het ondertekenen door de waterschappen van het Bestuursakkoord Water addendum in 2018 hebben zij zich verplicht om gezamenlijk de aanpak van de informatieveiligheid te verbreden tot ketenniveau. In 2019 hebben de waterschappen daarvoor samen met HWH het Programma Informatieveiligheid en Privacy 2020-2024 met als motto "Samenwerken aan digitale weerbaarheid" vastgesteld.

Delen van data

Waterschappen "leunen" met verstand van zaken op data in hun besluitvorming. De missie van HWH is het faciliteren van renderende samenwerking door waterschappen. De waterschappen zijn in 2019 gefaciliteerd door HWH bij het geharmoniseerd kunnen aanbieden van waterschapsdata aan derden. In 2019 is voor verdere ontwikkelingen tevens een Programma Datastromen 2020-2023 door de waterschappen vastgesteld.

Financiën

Aanpassing belastingstelsel

Het belastingstelsel van de waterschappen moet alle waterschappen in staat stellen op een verantwoorde manier de kosten van onze taken te verhalen. Ons waterschap loopt tegen de grenzen van het stelsel aan. AGV heeft in het begin van 2019 samen met acht andere waterschappen de handschoen opgepakt om met elkaar te zoeken naar mogelijke oplossingsrichtingen. De opbrengst hiervan is door de Unie van Waterschappen in het traject aanpassing belastingstelsel opgepakt, waarvoor de Ledenvergadering in december 2019 opdracht heeft gegeven.

Besparingen AGV-taken en ontwikkeling tarieven

AGV is zich bewust van de ontwikkelingen in de waterwereld en ook van de economische ontwikkelingen. Het oude Bestuursakkoord AGV 2015-2019 ging uit van een gematigde lastendruk stijging. Daarvoor is een totale besparing van € 8,7 miljoen gedurende de bestuursperiode afgesproken. Besparingen zijn voorzien door investeringen te temporiseren, te profiteren van de historisch lage rente, het stopzetten van de dotatie aan de algemene reserves en het verlagen van bestuurskosten. Daarnaast zijn besparingen tot € 5 miljoen gepland op door Waternet doorberekende taak- en apparaatskosten. Waternet is voortdurend bezig de organisatie te verbeteren en de doelmatigheid te vergroten.

Alle afgesproken besparingen zijn binnen de planperiode volledig gerealiseerd. De efficiencymaatregelen en andere besparingen hebben in belangrijke mate bijgedragen aan de doelstelling de tarieven van de waterschapsbelastingen zo min mogelijk te laten stijgen. Om de tariefstijging voor 2019 verder te beperken zijn aanvullend incidentele besparingen van totaal € 550.000 verwerkt op de posten recreatie en cultuurhistorie, toetsing waterkeringen en bestuurskosten. Het tarief van de zuiveringsheffing steeg met 1,5% ten opzichte van 2018 en de watersysteemheffing nam met gemiddeld 3,6% toe. Het gewogen gemiddelde van beide heffingen bedroeg +2,7%.

Een belangrijke oorzaak van de toename van de watersysteemheffing is de verplichte bijdrage aan het HWBP. Zonder deze kosten zou de stijging uitgekomen zijn op 3,0%.

Volgens de benchmark Waterschapsspiegel is de lastendruk voor een meerpersoonshuishouden met een koopwoning in het beheergebied van AGV lager dan het gemiddelde van alle waterschappen. Dit komt vooral door een lager tarief dan gemiddeld voor de zuiveringsheffing en voor de categorie gebouwd.

Koepelvrijstelling omzetbelasting

De toepassing van de koepelvrijstelling voor de omzetbelasting (of wel btw) betekent, dat Waternet geen btw heeft te berekenen over zijn dienstverlening aan gemeente en waterschap. Op jaarbasis gaat het hierbij om respectievelijk € 12 en € 9 miljoen aan btw. Voor de toepassing geldt een aantal voorwaarden, waarop door de Belastingdienst steeds strikter wordt toegezien. Een van die voorwaarden is dat de koepelenden (i.c. gemeente en waterschap) geen btw-belaste activiteiten mogen uitvoeren. Hierover vindt vrij intensieve afstemming plaats met de belastinginspecteur.

Daarnaast is eerder (in 2018) de vraag gerezen of de Europese richtlijn ruimte biedt om de koepelvrijstelling toe te passen voor samenwerking tussen overheidslichamen. Zolang het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968 met betrekking tot de toepassing van de koepelvrijstelling niet wordt gewijzigd, heeft dat overigens geen effect op de toepassing door Waternet.

Versterking sturing en beheersing Waternet

In 2019 zijn stappen gezet om de sturing en beheersing door te ontwikkelen. Er is hiervoor een programma gestart. Er is gekozen voor een programma aanpak omdat hierin integraliteit, gezamenlijkheid en synchroniciteit zijn geborgd, zowel ten aanzien van de werkgroepen onderling als de relatie met activiteiten in de lijnorganisatie.

Voor een periode van drie jaar is een aantal prioriteiten gesteld die worden opgepakt. Elk half jaar vindt een evaluatie plaats. Op basis daarvan wordt de prioriteit, wanneer zinvol en noodzakelijk, aangepast.

De onderwerpen die in 2019 prioriteit hebben gekregen zijn:

- Standaardiseren processen administratie;
- Inbedden en ontwikkelen risicomanagement;
- Versterken inkoop;
- Doorontwikkelen P&C-cyclus en advies;
- Intensiveren samenwerking en lerende organisatie.

Een tweede onderdeel van het programma betreft het neerzetten (herinrichten) van de afdeling Financiën & Control per 1 januari 2020. In 2019 is een fundament gelegd waarop in 2020 verdere resultaten worden behaald en zichtbaar worden gemaakt.

3. Samenvatting

3.1 Programma's

Onderstaand wordt per programma een beeld geschetst van de meest in het oog springende onderwerpen en producten uit 2019. In de paragrafen 4.1 tot en met 4.7 wordt hierop nader ingegaan.

Programma 1. Veiligheid

Het Actieprogramma Waterkeringen is in december 2019 afgesloten. Dat betekent dat alle spoedeisende maatregelen die onder het actieprogramma vielen zijn afgerond. De nog lopende dijkverbetering Dorpskern Baambrugge uit het Actieprogramma is overgeheveld naar het huidige Dijkverbeteringsprogramma. Het betreffende dijkverbeteringsplan Dorpskern Baambrugge is vastgesteld.

Van het Dijkverbeteringsprogramma is in 2019 25 km dijkversterking gerealiseerd en komt het totaal op 100 km. Dit is 39% van de totale opgave, hiermee is de norm voor 2019 gehaald. Onder andere de dijkversterkingen Ringdijk Watergraafsmeer (Amsterdam), Waterleidingkanaal, Heinoomsvaart (beide provincie Utrecht) en Amsteldijk-Noord (Amstelveen) zijn gereed.

In 2019 is het calamiteitenbestrijdingsplan Waterkwaliteit geactualiseerd. Het calamiteitenbestrijdingsplan Hoogwater op de boezem is nagenoeg afgerond.

Programma 2. Schoon water

Het merendeel van de werkzaamheden van de nieuwe rwzi Weesp is gereed. De zuivering wordt nu getest om begin 2020 in bedrijf te worden genomen. Dit is de eerste volledig klimaatadaptieve rwzi.

Het gemiddelde zuiveringsrendement van de rwzi's is uitgekomen op 90,6% en is daarmee ruim boven de norm (88%). Dit ondanks de problemen bij de rwzi Amsterdam-West ten gevolgen van de slibproblematiek bij het AEB. Met name de zuiveringsprestatie van de rwzi Amstelveen is gestegen.

De sanering van Het Slijk is afgerond. In het verleden werd Het Slijk gebruikt als stortplaats voor afval en puin, de waterbodem was hierdoor erg vervuild geraakt. Op sommige plekken zijn stukken van de bodem afgegraven. Hierna is de waterbodem afgedekt met een schone laag grond. Het schoonmaken van 't Slijk is de laatste stap in de schoonmaak van de rivier de Vecht.

In 2019 zijn de KRW-uitvoeringsmaatregelen 'renovatie van de defosfateringsinstallatie Naardermeer' en de 'reductie van de fosfaatbelasting Loosdrechtse Plassen vanuit Bethune' afgerond. Daarnaast is gestart met de voorbereiding voor de aanleg van het 'Waterkwaliteitsscherm in de Amstelboezem', het 'Omleiden waterstroom vanuit achterland Hollands Ankeveense Plassen' en het 'Beperken waterstroom vanuit achterland Stichts Ankeveense Plassen'.

Programma 3. Voldoende water

In februari 2019 is de strategie Bodemdaling vastgesteld door het Algemeen bestuur. Vanaf maart is gestart met de implementatie van de strategie. De focus ligt in het begin vooral op kennisontwikkeling en het zowel ambtelijk als bestuurlijk netwerken over de opgave en de rollen en verantwoordelijkheden.

De herziening van de Keur 2e fase is in oktober 2019 definitief vastgesteld door het Algemeen bestuur. Door de inwerkingtreding van de Keur 2019 zijn er nu minder administratieve lasten voor initiatiefnemers. Hierdoor is het nu makkelijker om iets bij een dijk of aan het water te bouwen. Tevens is de Keur 2019 al grotendeels afgestemd op de regels en eisen van de Omgevingswet.

In het kader van het programma Technische Systemen zijn de projecten 'Groot onderhoud poldergemeel Diemenpolder', 'Groot onderhoud brug Nigtevecht' en 'Groot onderhoud defosfateringsinstallatie (dfi) Naardermeer' afgerond. De dfi Naardermeer werkt volautomatisch en wordt nog verder ingeregeld.

Programma 4. Op en om het water

De subsidieregeling Recreatief medegebruik, landschap en cultuurhistorie is online beter vindbaar. Alle informatie is nu te vinden op de website van het waterschap. Er zijn diverse projecten gesubsidieerd waaronder de tentoonstelling over 'molens in de Vechtstreek', 'herstel van de oude Schutsluis bij fort Uitermeer' en 'Herstel van de Potroe van de Hoekermolen'.

In 2019 zijn er diverse excursies en open dagen georganiseerd waarbij het watererfgoed van het waterschap is opengesteld, waaronder het gemaal Stadwijck, het Oude gemaal de Ronde Hoep, de Gaaspermolen, het Oude Gemaal Bethune en de Grootte Zeesluis. Op de open dagen kwamen circa 2.000 bezoekers af.

Programma 5. Draagvlak

Grootschalige inzet op digitalisering heeft ertoe geleid dat in 2019 82% van de inkomende klantcontacten over belastingen online wordt afgehandeld via Mijn Waternet. Daarmee is de doelstelling van 80% gehaald. Ook het klantproces 'Kwijtschelding aanvragen' is gedigitaliseerd en daarmee zeer vereenvoudigd, waardoor de klanttevredenheid over dit proces is gestegen van een 6 naar een 7,5.

Vanaf 2019 is kwijtschelding ook mogelijk voor kleine ondernemers en wordt rekening gehouden met kinderopvangtoeslagen bij de grensbedragen.

Uit de cijfers van 2019 is goed zichtbaar geworden dat er minder kwijtschelding hoeft te worden toegekend en dat er ook verbetering is in het betalingsgedrag. Bij kwijtschelding is een daling van circa 10% zichtbaar ten opzichte van 2015.

Programma 6. Algemeen

Het bestuursakkoord van de nieuw gevormde coalitie is op een vernieuwde manier online gepresenteerd. In het kader van het verbeteren van de bestuurlijke transparantie en communicatie zijn ook de bestuursleden op een persoonlijke manier online gepresenteerd.

In het kader van het vergroten van het waterbewustzijn is het waterschap de samenwerking aangegaan met Het Scheepvaartmuseum. Het Scheepvaartmuseum presenteerde de tentoonstelling Rijzend Water over de stijgende zeespiegel. Het waterschap heeft deze tentoonstelling mede mogelijk gemaakt.

In juni 2019 heeft de jeugdbestuurder Rieke Brouwer het stokje overgedragen aan Camil Mahdi. De nieuwe jeugdbestuurder heeft deelgenomen aan verschillende evenementen die bijdragen aan waterbewustzijn en de zichtbaarheid van het waterschap, specifiek onder jongeren.

Programma 7. Duurzaamheid

AGV gaat experimenteren met het terugwinnen van warmte uit afvalwater. De gemeente Amsterdam ontwikkelt Strandeiland tot een wijk die voor zijn eigen energie zorgt. Door het terugwinnen van warmte uit afvalwater kunnen 8.000 woningen worden verwarmd. Met dit experiment doet het waterschap meer ervaring en kennis op om klimaatproblemen op te lossen.

De zelfvoorzienendheid door eigen duurzame energieproductie is in 2019 op 46% uitgekomen (gerekend over alle energie die bij de waterschapstaken hoort). Hiermee voldoet AGV aan de doelstelling van 40% uit het klimaatakkoord van 2010.

Er waren ook tegenslagen op het gebied van duurzaamheid. Zo waren er extra transporten nodig om het slib naar diverse plaatsen in Nederland te vervoeren en op te slaan als gevolg van de slibproblematiek bij het AEB. Ook is er op de rwzi Amsterdam-West extra biogas afgefakkeld.

3.2 Uitkomsten jaarrekening 2019

De rekening van baten en lasten komt € 8,4 miljoen voordeliger uit dan het begrote nadelige saldo van € 5,1 miljoen en sluit daarmee op een positief saldo van € 3,3 miljoen.

Het voordelig resultaat van de rekening van baten en lasten (€ 8,4 miljoen ten opzichte van de begroting) is voornamelijk te danken aan hogere belastingopbrengst (€ 16,9 miljoen). Daarnaast zijn de kosten (€ 8,5 miljoen) hoger dan begroot. Een nadere toelichting op de belastingopbrengst wordt op pagina 78 tot en met 79 gegeven.

3.2.1 Resultaatbepaling zuiveringsbeheer

Op de taak zuiveringsbeheer is een positief resultaat gerealiseerd van € 1,4 miljoen. Begroot was een nadelig resultaat van € 1,9 miljoen; het resultaat is € 3,3 miljoen voordeliger uitgekomen dan begroot.

De opbrengsten waren € 91,3 miljoen en zijn € 8,9 miljoen hoger dan begroot door een structurele stijging van het aantal vervuilingseenheden (toename van het aantal huishoudens) en de afwikkeling van voorgaande belastingjaren. Een nadere toelichting wordt op pagina 76 tot en met 79 gegeven. De kosten waren € 89,9 miljoen en zijn € 5,6 miljoen hoger geweest dan begroot. Een analyse van de verschillen op de kosten:

| | x € 1 |
|----------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Extra uitgaven slibverwerking in verband met crisis bij het AEB | -8,0 |
| Hogere doorberekening personele kosten Waternet (stijging pensioenpremies) | -0,3 |
| Diverse kleine over- en onderschrijdingen | -0,2 |
| Lagere uitgaven afvalwater zuiveringsproces | 1,6 |
| Lagere kapitaallasten | 0,4 |
| Lagere kosten tijdelijke pompinstallatie Maarssen | 0,3 |
| Lagere kosten afvalwaterbehandeling door derden (rwzi Maarssen) | 0,3 |
| Lagere kosten afvoer/verwerken van vet | 0,3 |
| Totaal | -5,6 |

| | € (x 1 miljoen) |
|----------------------------|-----------------|
| Begroting | |
| Begrote exploitatielasten | 84,3 |
| Begrote baten | - 82,4 |
| Geraamd nadelig saldo 2019 | <u>1,9</u> |

Volgens de begroting wordt het nadelige saldo van € 1,9 miljoen onttrokken aan de tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing.

| | € (x 1 miljoen) |
|----------------------------------|-----------------|
| Jaarrekening | |
| Werkelijke exploitatielasten | 89,9 |
| Werkelijke baten | - 91,3 |
| Gerealiseerd positief saldo 2019 | <u>1,4</u> |

Het verschil tussen begroting en realisatie bedraagt:

| | € (x 1 miljoen) |
|-------------------------------------|-----------------|
| Begroot <u>nadelig</u> saldo | 1,9 |
| Werkelijk <u>positief</u> saldo | 1,4 |
| Voordelig verschil met de begroting | <u>3,3</u> |

3.2.2 Resultaatbepaling watersysteembeheer

Op de taak watersysteembeheer is een positief resultaat gerealiseerd van € 1,9 miljoen. Begroot was een nadelig resultaat van € 3,2 miljoen; het resultaat is € 5,1 miljoen voordeliger uitgekomen dan begroot.

De opbrengsten waren € 108,9 miljoen en zijn € 8,0 miljoen hoger dan begroot door de opwaartse bijstelling van de WOZ-waarden, een toename van het aantal huishoudens en opbrengsten voorgaande belastingjaren. Een nadere toelichting wordt op pagina 76 tot en met 77 gegeven.

De kosten waren € 107,0 miljoen en zijn € 2,9 miljoen hoger dan begroot. Een analyse van de verschillen op de kosten:

| | x € 1 miljoen |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Hogere solidariteitsbijdrage HWBP | -1,5 |
| Calamiteuze uitgaven aan assets (o.a. Kade 5 Zevenhoven, gemaal 3 ^e bedijking) | -0,9 |
| Hogere doorberekening personele kosten Waternet (stijging pensioenpremies) | -0,4 |
| Diverse kleine overschrijdingen (o.a. software beheerinstrumentarium van keringen) | -0,3 |
| Hogere uitgaven agrarisch waterbeheer | -0,3 |
| Hogere lasten voor klimaatadaptatie en bodemdaling | -0,3 |
| Hogere kosten maai- en slootwerk | -0,2 |
| Hogere kosten baggerwerken en het AGV-deel baggeren in Amsterdam | -0,2 |
| Lagere kapitaallasten | 0,6 |
| Lagere subsidieaanvragen door derden | 0,3 |
| Hogere opbrengsten (o.a. leges, liggelden en huren) | 0,3 |
| Totaal | -2,9 |

| | € (x 1 miljoen) |
|----------------------------|-----------------|
| Begroting | |
| Begrote exploitatielasten | 104,1 |
| Begrote baten | - 100,9 |
| Geraamd nadelig saldo 2019 | <u>3,2</u> |

Volgens de begroting wordt het nadelige saldo van € 3,2 miljoen onttrokken aan de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing.

| | € (x 1 miljoen) |
|----------------------------------|-----------------|
| Jaarrekening | |
| Werkelijke exploitatielasten | 107,0 |
| Werkelijke baten | - 108,9 |
| Gerealiseerd positief saldo 2019 | <u>-1,9</u> |

Het verschil tussen begroting en realisatie bedraagt:

| | € (x 1 miljoen) |
|-------------------------------------|-----------------|
| Begroot <u>nadelig</u> saldo | 3,2 |
| Werkelijk <u>positief</u> saldo | 1,9 |
| Voordelig verschil met de begroting | <u>5,1</u> |

3.2.3 Resultaatbestemming 2019

Overeenkomstig het bepaalde in de Nota Financieel Beleid AGV en het Bestuursakkoord 2019 - 2023 wordt onderstaand de volgende resultaatbestemming voorgesteld.

Voorgesteld wordt om het resultaat 2019 van € 3.318.606, als volgt te bestemmen¹:

Zuiveren positief resultaat € 1.433.291

- o Versneld afschrijven van de geactiveerde kosten van:
 - de waterschapsverkiezing 2019 tot een bedrag van € 664.056;
 - diverse activa tot een bedrag van € 1.523.010;
- o Een bedrag van € 753.775 (begroot was € 1.916.200) te onttrekken aan de tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing.

Watersysteem incl. verontreinigingsheffing positief resultaat € 1.885.315

- o Versneld afschrijven van de geactiveerde kosten van:
 - de waterschapsverkiezingen 2019 tot een bedrag van € 664.056;
 - de bijdrage aan het HWBP 2019 tot een bedrag van € 4.441.748;
- o Een bedrag van € 3.220.489 (conform begroting) te onttrekken aan de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing.

2.3.4 Verloop Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedroeg op 1-1-2019 € 25.716.609 positief. Rekening houdend met de gerealiseerde mutaties op de reserves én het te bestemmen resultaat over 2019 is het eigen vermogen per 31-12-2019 uitgekomen op € 32.106.054 positief. Dit is een toename ten opzichte van 2018 met € 6.389.445.

Specificatie mutatie op eigen vermogen in 2019

| | € | € |
|------------------------------------------------------------|------------|------------------|
| Saldo baten en lasten/te bestemmen resultaat 2019 | | 3.318.606 |
| Dotatie bestemmingsreserve 'te dekken exploitatiesaldo' | 3.933.730 | |
| Dotatie aan de tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing | 2.000.000 | |
| Onttrekking fonds 'nazorg sanering De Vecht' | -2.862.891 | |
| Totaal toevoegingen en onttrekkingen | | 3.070.839 |
| Totaal <u>toename</u> eigen vermogen | | <u>6.389.445</u> |

¹ -inclusief de begrote dotatie aan de reserve 'te dekken exploitatiesaldo' van € 3.933.730.

3.3 Kerngegevens

| | 2018 | 2019 |
|------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|
| 1. Oppervlakte beheergebied | 70.000 ha | 70.000 ha |
| waarvan open water | 9500 ha | 9500 ha |
| 2. Aantal gemeenten in beheergebied | 19 | 19 |
| aantal inwoners | 1,4 miljoen | 1,4 miljoen |
| 3. Bestuurssamenstelling: | | |
| <u>AGV</u> | | |
| - Dijkgraaf | | |
| - Algemeen bestuur; 30 zetels | | |
| - categorie ingezetenen | 23 | 23 |
| - categorie ongebouwd | 3 | 3 |
| - categorie natuurterreinen | 1 | 1 |
| - categorie bedrijven | 3 | 3 |
| - Dagelijks bestuur; 5 leden (inclusief dijkgraaf)* | | |
| - Secretaris-directeur | | |
| 4. Personele gegevens: | | |
| - Aantal toegestane formatieplaatsen uitgedrukt in volledige arbeidsplaatsen | 1,5 | 1,5 |
| 5. Kerngegevens zuiveringsbeheer: | | |
| - Areaal transportleidingen (excl. Amsterdam) | 88km | 105km |
| - Aantal rioolwaterzuiveringsinstallaties | 12 | 11 |
| - totale capaciteit rioolwaterzuiveringsinstallaties | 2.023.500 v.e. | 2.022.500 v.e. |
| - Slibontwateringsinstallaties | 3 | 3 |
| - geproduceerd mechanisch ontwaterd slib | 93.670 ton | 101.400 ton |
| - Investerings (x€ 1 miljoen) | 32,0 | 31,0 |
| - Exploitatielasten (x€ 1 miljoen) | 81,2 | 89,9 |
| - Netto opbrengst zuiveringsheffing (x€ 1 miljoen) | 83,7 | 91,3 |
| - Verleende kwijtschelding (x€ 1 miljoen) | 6,9 | 6,9 |
| - Kwijtscheldingspercentage zuiveringsheffing | 10,1% | 9,8% |
| 6. Kerngegevens watersysteembeheer: | | |
| - Aantal poldergemalen in beheer | 230 | 230 |
| - Boezemgemaal Zeeburg | 1 | 1 |
| - Aantal waterkeringen/sluizen | 66 | 66 |
| - Areaal primaire waterkeringen (in km) | 38 | 38 |
| - Areaal regionale waterkeringen (in km) | 591 | 591 |
| - Areaal niet-regionale waterkeringen (in km) | 467 | 467 |
| - Investerings (x€ 1 miljoen) | 31,6 | 33,0 |
| - Exploitatielasten (x€ 1 miljoen) | 99,6 | 107,0 |
| - Netto opbrengst watersysteemheffing (x€ 1 miljoen) | | |
| inclusief verontreinigingsheffing | 103,2 | 108,9 |
| - Verleende kwijtschelding (x€ 1 miljoen) | 7,3 | 7,3 |
| - Kwijtscheldingspercentage watersysteemheffing | 11,3% | 10,8% |
| - Bijdrage aan het Rijk inzake HWBP (x€ 1 miljoen) | 15,6 | 17,9 |
| - Taak muskusrattenbeheer (x€ 1 miljoen) | 1,6 | 1,7 |

*Uit het Algemeen bestuur zijn 4 leden gekozen die samen met de dijkgraaf het Dagelijks bestuur vormen

4. Jaarverslag 2019

4.1 Programmaverantwoording 2019

In overeenstemming met de regelgeving is het jaarverslag opgesteld naar programma's. Voor 2019 komen de programma's grotendeels overeen met de thema's die opgenomen zijn in de landelijke benchmark 'Waterschapsspiegel'.

Per programma zijn de doelstellingen beschreven, de beoogde effecten en de wijze waarop het halen van die doelstellingen en effecten in 2019 vorm heeft gekregen. De programmaverantwoording heeft betrekking op de begroting 2019 die nog door het vorig bestuur is vastgesteld.

4.1.1 PROGRAMMA 1: VEILIGHEID

4.1.1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het programma Veiligheid heeft betrekking op de bescherming tegen overstroming vanuit het buitenwater of de boezemstelsels, vooral door veilige primaire en regionale waterkeringen.

Het waterschap heeft als kerntaak om het gebied voldoende waterstaatkundige veiligheid te bieden. Absolute veiligheid kan het waterschap niet garanderen. Het waterschap staat ervoor dat het stelsel van dijken voldoet aan de veiligheidseisen. Indien deze eisen niet door het bevoegd gezag zijn geformuleerd, neemt het waterschap zelf de verantwoordelijkheid.

Hoe goed het watersysteem ook wordt beheerd, er kan altijd wat misgaan. Een goede crisisbeheersingsorganisatie zorgt ervoor dat de gevolgen binnen de perken blijven als er wat misgaat. Verder stimuleert het waterschap bij nieuwe ontwikkelingen een water robuuste inrichting en doet samen met andere partijen onderzoek naar nut en noodzaak van extra bescherming van vitale en kwetsbare functies in het gebied.

AGV handelt adequaat en daadkrachtig wanneer de veiligheid in het gedrang dreigt te komen en houdt daarbij rekening met economische, landschappelijke en natuurwaarden.

AGV draagt bij aan de actualisering van het Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR)-instrumentarium (kaarten en beheerplannen op grond van de vereisten in de Richtlijn Overstromingsrisico's).

In het beheergebied van AGV is in totaal circa 1.096 km waterkeringen aanwezig. Deze zijn te onderscheiden in de volgende categorieën:

- Primaire keringen: 38 km
- Regionale keringen: 591 km
- Tertiaire- en overige keringen: 467 km
- Waterkerende objecten in keringen: 1.100 stuks

4.1.1.2 DOELSTELLINGEN

AGV geeft de hoogste prioriteit aan het garanderen van voldoende waterstaatkundige veiligheid voor mensen, dieren en goederen. Het Deltaprogramma, het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het Dijkverbeteringsprogramma 2015 – 2024 bepalen voor de komende jaren de inspanningen voor dit thema.

4.1.1.3 BEOOGDE EFFECTEN

AGV houdt de bestaande waterkeringen op orde met de vastgestelde normen, met inachtneming van de belangen op het gebied van landschap, recreatie, natuur en cultuurhistorie.

De Keur stelt eisen aan gereguleerde aanpassingen in waterstaatkundige werken. Door toezicht houden en (indien nodig) handhavend optreden zorgt AGV voor veilige waterkeringen, zodat de burger wordt beschermd tegen 'natte voeten' (veiligheid).

INDICATOREN

| Indicatoren | | | | |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------|------------|
| Programma 1: Veiligheid | | | | |
| Onderwerp | Indicator | Eenheid | Norm | Realisatie |
| Primaire keringen | Primaire keringen zijn getoetst (in 2017 is een nieuwe toetsronde gestart met nieuwe normen) | % | 40 | 40 |
| Regionale keringen | Regionale keringen zijn getoetst (norm 2016) | % | 30 | 30 |
| | Regionale keringen met oordeel onvoldoende en nader onderzoek (uit toetsing 2012) zijn op orde | % | 40 | 39 |
| Overige keringen | Status (nut en noodzaak) van 'overige Waterkeringen' zijn vastgesteld | % | 50 | 50 |
| Bestrijdingsplannen | Plannen up-to date en geoefend (1x per 4 jaar vernieuwen) | % | 100 | 86 |

Toelichting

De indicator 'Plannen up-to date en geoefend' is uitgekomen op 86% (norm 100%). De actualisatie van het bestrijdingsplan voor de boezem is uitgesteld. Hiervoor is gekozen omdat door de bestrijding van de effecten van de droogte het nieuwe Boezemplan begin 2020 wordt afgerond. Dit boezemplan bevat input voor het bestrijdingsplan.

KOSTEN EXPLOITATIE

| Programma 1: Veiligheid | 2018 | 2019 | |
|---------------------------------------------|-----------------|------------------|-----------------|
| Netto kosten Exploitatie (x € 1.000) | Rekening | Begroting | Rekening |
| - kapitaallasten | 20.086 | 21.854 | 21.751 |
| - taakkosten | 16.777 | 17.671 | 20.074 |
| Endtotaal | 36.863 | 39.525 | 41.825 |

De kapitaallasten zijn € 103.000 lager dan begroot. De lager uitgevallen renteomslagpercentage is de voornaamste reden van de lagere kapitaallasten (zie ook de treasuryparagraaf).

De taakkosten zijn € 2.403.000 hoger dan begroot. De verschillen zijn:

| | € |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| Hogere bijdrage HWBP (exploitatiedeel) | -1.500.000 |
| Hogere uitgaven door calamiteuze onderhoudsacties op het Gein en Kade 5 Zevenhove | -250.000 |
| Hogere kosten maai- en slootwerk keringen | -200.000 |
| Hogere doorberekening personele kosten van Waternet, vanwege de stijging van de pensioenpremies | -200.000 |
| Hogere kosten plannen van derden | -100.000 |
| Hogere uitgaven muskusrattenbestrijding door indexering | -100.000 |
| Hogere kosten software voor het beheerinstrumentarium van keringen | -100.000 |
| Per saldo diverse kleine over- en onderschrijdingen | 47.000 |
| Totaal | -2.403.000 |

4.1.1.4 WIJZE WAAROP ER NAAR WORDT GESTREEFD DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Toetsing primaire keringen

Vanaf januari 2017 zijn de nieuwe normen van kracht voor de primaire waterkeringen. Voor 1 januari 2023 moet er een toetsrapportage aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) worden opgeleverd.

Bij de beoordeling van de primaire keringen ligt de focus eerst op de gedimensioneerde (evident veilige) primaire keringen. In 2018 is hier onderzoek naar gedaan. Een positieve beoordeling van het ministerie van dit onderzoek, zorgt voor een verkleining van de gehele beoordelingsopgave.

Er is met de kennis uit de markt gekeken om te komen tot een goede opdracht om de beoordeling uit te voeren. Hieruit kwam naar voren dat het verstandig is om de beoordeling in huis uit te voeren omdat de kennis van de vorige toetsronde een grote rol gaat spelen. Er wordt nu gekeken of capaciteit vrijgemaakt kan worden. Daarnaast is geconstateerd dat de opgave van de beoordeling nog aangescherpt kan worden. Dit zal begin 2020 met de toezichthouder besproken moeten worden.

Toetsingsprogramma regionale waterkeringen

Het digitaliseren van de toetsing voorloopt volgens planning. Het digitaliseren van het beoordelingsspoor stabiliteit binnenwaarts zal naar verwachting half 2020 worden afgerond.

Hiernaast wordt gewerkt aan het digitaliseren van de hoogte toets en het toetsen van bomen en gebouwen uit het spoor 'Niet-Waterkerende' objecten. Verder is de methodiek om kunstwerken te beoordelen grotendeels klaar.

Ook is een inventarisatie gedaan van het aantal te beoordelen kunstwerken in het beheergebied van AGV. De Hydraulische Randvoorwaarden zijn uitgewerkt en zullen het eerste kwartaal van 2020 worden aangeboden aan het bestuur om vervolgens te laten vaststellen door Gedeputeerde Staten van de provincies.

Meerjarenplan Muskusrattenbeheersing

De taak muskusrattenbeheersing is voor het waterschap ondergebracht bij het samenwerkingsverband Muskusrattenbeheer West- en Midden Nederland. Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden neemt de aansturing en de uitvoering voor zijn rekening. Het samenwerkingsverband is actief in het beheergebied van zes waterschappen.

Op 12 december 2019 heeft het Algemeen bestuur ingestemd met de beleidsvisie muskusrattenbeheer en verlenging van de gemene rekening.

Calamiteitenbestrijding waterkeringen

De crisisorganisatie heeft in 2019 ingezet op het OTO-programma (opleiden, trainen en oefenen), het evalueren van incidenten, het actualiseren van plannen, het opzetten van een crisisorganisatie voor IT-incidenten en het invullen van het crisispartnerschap.

In het kader van OTO zijn kennisbijeenkomsten gehouden voor de verschillende teams met een rol in de crisisorganisatie en zijn er veldoefeningen gehouden om de operationele eenheden te beoefenen in hun rol tijdens een calamiteit.

In 2019 is het calamiteitenbestrijdingsplan Waterkwaliteit geactualiseerd. Het calamiteitenbestrijdingsplan Hoogwater op de boezem is nagenoeg afgerond. Door de inzet voor de slibproblematiek (AEB) is de actualisatie van de calamiteitenbestrijdingsplannen voor Watertekort, Droogte en (extreme) Warmte uitgesteld naar 2020.

INVESTERINGEN

Omdat het jaarverslag een verantwoordingsrapportage is ten opzichte van de begroting 2019 wordt in de toelichting op de investeringen alleen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie in 2019 en de begroting 2019. Op de verschillen tussen het door het Algemeen bestuur toegekend krediet en de eindrealisatie wordt na de afsluiting van het krediet ingegaan, in de vorm van een project/kredietevaluatie. Een verslag hiervan wordt opgenomen in het jaarverslag.

| Programma 1: Veiligheid | 2019 | | | | | |
|---------------------------------------|----------------|-----------------|--------------|-------------------|-------------------|----------------|
| | Begroting 2019 | Realisatie 2019 | Verschillen | Toegekend krediet | Uitgaven t/m 2019 | Eindprognose |
| Netto kosten Investerings (x€ 1.000) | | | | | | |
| - Programma Waterkeringen | 0 | -34 | 34 | 114.600 | 114.398 | 114.398 |
| - Dijkverbeteringsprogramma | 12.500 | 11.661 | 839 | 57.500 | 36.450 | 57.500 |
| - Compartimenteringswerken | 450 | -561 | 1.011 | 3.943 | 3.013 | 3.630 |
| - De Ronde Hoep | 1.000 | 2 | 998 | 300 | 2 | 300 |
| - Bijdrage in HWBP (investeringsdeel) | 6.080 | 7.177 | -1.097 | 57.700 | 58.828 | 58.828 |
| Eindtotaal | 20.030 | 18.244 | 1.786 | 234.043 | 212.691 | 234.657 |

Het bestedingspercentage (realisatie/begroting) van de investeringsuitgaven is uitgekomen op 91%.

Programma Waterkeringen

Het Actieprogramma Waterkeringen is in december 2019 afgesloten. Met uitzondering van de dijkverbetering Dorpskern Baambrugge zijn alle spoedeisende maatregelen van het actieprogramma afgerond.

Het dijkverbeteringsplan Dorpskern Baambrugge is medio 2019 vastgesteld door het bestuur, maar tegen de vaststelling is beroep ingesteld. Daarnaast is de rechtsgang uitgesteld tot maart 2020 waardoor het project nog verder vertraagd is. De planning is nog steeds om na het vaarseizoen van 2020, in oktober, te starten met de uitvoering. Door de opgelopen vertragingen is het project overgeheveld naar het Dijkverbeteringsprogramma.

Dijkverbeteringsprogramma 2015 – 2024

Dit jaar is weer 25 km dijkversterking gerealiseerd, hiermee komt het totaal op 100 km. Dit is 39% van de totale opgave. Voor 2019 zijn dit de uitgevoerde dijkversterkingen van de Heinoomsvaart, Ringdijk Watergraafsmeer, Amsteldijk-Noord en het Waterleidingkanaal, maar ook de projecten in voorbereiding en de nader onderzochte waterkeringen die zijn goedgekeurd. Op dit moment zijn de projecten Nieuwe N200 en de Jan Vroegopsingel in uitvoering. Verder zijn er een groot aantal projecten in voorbereiding zoals de Aa, Ronde Hoep Oost, Binnenweg langs de Amstel, Ouderkerkdijk, Amsteldijk West, Dorpskern Ouderkerk, Stammerdijk Noord – Zuid, Westveense Kade, Noordpolderweg – Vaartweg, Geerkade West, noordzijde Haarlemmervaart en de Kudelstaartseweg.

Bij deze projecten wordt samen met de omgeving ingezet op een zorgvuldige voorbereiding van de dijkverbetering. De nadruk wordt meer op de voorkant van het planproces gelegd om te komen tot een gedegen variantenafweging. Dit moet leiden tot een variant die door de omgeving wordt gedragen. Daarbij wordt ook gekeken naar de efficiëntie, de samenwerking met andere overheden, de slimste maatregel en de nut en noodzaak van de dijkversterking.

De landelijke stikstof- en PFAS-discussie heeft ook invloed op de voortgang van het programma waardoor een aantal projecten mogelijk met de start uitvoering zullen vertragen.

De kosten voor 2019 bedragen circa € 11,6 miljoen waarmee er in de periode van 2015 tot en met 2019 in totaal ongeveer € 36,4 miljoen is uitgegeven. Voor 2019 zijn de uitgaven € 0,8 miljoen lager doordat werkzaamheden plaatsvinden in 2020.

Compartmenteringswerken

De vervanging van de balgstuw in het Gein was onderdeel van het provinciale project "aanpassing N236". Dit project is gewijzigd, waardoor de vervanging van de balgstuw door een schotbalkconstructie weer in eigen beheer van het waterschap wordt uitgevoerd. De bouw van de schotbalkstuw in het Gein is gestart. De kosten voor de uitvoering van dit project zijn geraamd op € 0,83 miljoen waarvan € 0,16 miljoen in 2019 is uitgegeven. De totale besteding voor compartimenteringswerken in 2019 is lager dan begroot.

Er is per saldo sprake van negatieve uitgaven. Dit wordt veroorzaakt door de ontvangen bijdrage van de gemeente Amsterdam (€ 273.000) voor de Marie Curiebrug (Ringvaart Watergraafsmeer) en de slotdeclaratie subsidie (€ 450.000) voor de Ipenslotersluis en de Diemmerdammerdijk in november 2019. Deze componenten zorgen per saldo voor negatieve uitgaven van ruim € 0,5 miljoen.

De Ronde Hoep

De polder de Ronde Hoep is door de provincie als noodoverloopgebied aangewezen. Zoals in de bestuurs-overeenkomst met provincie en gemeente is afgesproken voert AGV de benodigde inrichtingsmaatregelen uit. Het projectplan is vastgesteld.

De uitgaven in 2019 op het krediet zijn vrijwel nihil door de juridische procedures. Recent zijn de hoger beroepen tegen dit projectplan door de Raad van State ongegrond verklaard. Vanuit het waterschap starten we daarom met de voorbereidingen om het projectplan uit te voeren.

Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

Bij de eindafrekening 2019 is een hogere solidariteitsbijdrage betaald dan waarvan in de ramingen tot nu toe was uitgegaan. Naast het reeds betaalde voorschot van € 15,4 miljoen betekent dit € 0,4 miljoen extra vanwege de indexering en € 2,1 miljoen extra voor de deelafrekening conform begroting van het Deltafonds 2019. Dit komt doordat de definitieve bijdrage wordt bepaald op basis van actuele programmaramingen van het HWBP en de uiteindelijke definitieve uitgaven conform de afgegeven beschikkingen.

Vanwege de huidige schommelingen in het programma, is de bijdrage nog niet stabiel. Hieraan wordt hard gewerkt binnen de alliantie HWBP. De bijdrage 2019 aan het HWBP komt voor 60% ten laste van de exploitatie en voor 40% ten laste van het krediet. De komende jaren wordt de bijdrage met stappen van 10% steeds verder ten laste van de exploitatie gebracht.

De Unie van Waterschappen is al geruime tijd bezig om te komen tot meer voorspelbaarheid (vroegtijdig weten wat er aan solidariteitsbijdrage gevraagd gaat worden), transparantie (de HWBP-bijdragen kunnen uitleggen en voorrekenen) en betrokkenheid bij de totstandkoming (het mag ons niet overkomen) van de HWBP-solidariteitsbijdragen van de waterschappen. Het traject moet er onder andere toe leiden dat de waterschappen op een veel eerder moment in het jaar dan nu het geval is informatie krijgen over de te verwachten solidariteitsbijdragen in de komende jaren.

In 2019 technisch en administratief afgesloten kredieten

In het jaarverslag wordt conform Nota Financieel beleid een toelichting opgenomen van de afgesloten kredieten. Van de kredieten die technisch en financieel gereed zijn gemeld wordt het volgende opgenomen:

Actieprogramma Regionale Keringen (AB 06/031, 07/016, 08/019a, 08/019b en 15/083)

In 2006 is er een krediet beschikbaar gesteld van € 16,3 miljoen voor de uitvoering van dijkverbetering in 2006 en de voorbereiding voor 2007. In 2007 is het krediet verrijkt met € 17,4 miljoen voor de uitvoering in 2007. In 2008 zijn er 2 kredieten beschikbaar gesteld, namelijk voor de Dijkverbeteringsprojecten Actieprogramma Veilige Waterkeringen en Dijkverbeteringsprojecten Kadeprogramma voor respectievelijk € 54,4 miljoen en € 21 miljoen. Daarnaast is er in 2015 nog een aanvullend krediet beschikbaar gesteld voor het Actieprogramma Veilige Waterkeringen van € 5,5 miljoen. Het totaal beschikbaar gestelde krediet komt daarmee op € 114,6 miljoen.

In 2015 was de opgave gereed, behoudens een drietal projecten, Gein Noord en Zuid, Winkeldijk Noord en Angstelkade West Baambrugge, dat vertraagde door noodzakelijke aanpassingen in de benaderingswijze van de versterkingsopgave. De opgave voor het versterken van 136 km aan urgente waterkeringen van het Actieprogramma wordt uiteindelijk in 2019 volledig afgerond. Door uitloop van de genoemde drie projecten vindt de afronding van het Actieprogramma uiteindelijk vier jaar later plaats dan gepland.

In totaal is er op het krediet € 114,4 miljoen uitgegeven, een onderschrijding van € 0,2 miljoen.

Renovatie Ipensloter- en Diemerdammersluis (AB 14/296 en AB 17/167)

In 2014 is een oorspronkelijk projectkrediet van € 1,21 miljoen (BBV14.0296) toegekend voor het renoveren van de Ipensloter- en Diemerdammersluizen; een project in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma-2. In 2017 blijken de renovatiekosten hoger uit te vallen en stelt het AB een aanvullend projectkrediet van € 0,59 miljoen (BBV17.0167) beschikbaar voor de dekking van de meerkosten.

Beide toekenningen gebeuren op basis van de bestuurlijk overeengekomen kostenverdeling tussen AGV en HWBP, waarbij het aandeel van AGV uitkomt op een beschikbaar gesteld projectkrediet van € 1,8 miljoen binnen de geraamde totale renovatiekosten van € 8,8 miljoen.

De werkelijke uitgaven op het krediet zijn € 7,6 miljoen waarbij het aandeel van AGV uitkomt op € 1,3 miljoen en het subsidieaandeel van het HWBP op € 6,3 miljoen. De onderschrijding op het krediet komt door het niet optreden van vooraf geraamde projectrisico's. De uitgevoerde werkzaamheden resulteren in:

- Een totaal nieuwe vispasseerbare Ipenslotersluis als spuisluis voor situaties van groot waterbezwaar in het beheergebied van het waterschap én
- Een totaal gerenoveerde cultuurhistorische en eveneens vispasseerbare Diemerdammersluis, waarvan de functie van spuisluis is overgenomen door de nieuwe Ipenslotersluis.

Bijdrage nieuw Hoogwaterbeschermingsprogramma 2014 t/m 2018 (AB 14/643)

In 2014 is een krediet beschikbaar gesteld van € 51.600.000 voor de bijdrage aan het HWBP voor de jaren 2014 t/m 2018. De totale uitgaven op het krediet zijn € 51.651.318, een overschrijding van € 51.318, veroorzaakt door indexering.

Bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma 2019 (AB 19/032)

In 2019 is een krediet beschikbaar gesteld van € 6.100.000 voor de bijdrage aan het HWBP in 2019. Van de ontvangen voorschotfactuur voor 2019 van € 15,4 miljoen is € 6,1 miljoen geactiveerd en de rest komt direct ten laste van de exploitatie. In 2019 is een hogere solidariteitsbijdrage betaald dan was geraamd. Naast het voorschot is er € 0,4 miljoen voor een extra indexering en € 2,1 miljoen voor de deelafrekening conform begroting van het Deltafonds 2019 betaald. Dit heeft geleid tot hogere uitgaven op het krediet van bijna € 1,1 miljoen. De totale uitgaven op het krediet zijn € 7.176.831.

Samenvatting in 2019 afgesloten kredieten

| Programma Veiligheid | Toegekend bedrag | Totale Uitgaven | Verschillen |
|--------------------------------------------|-------------------------|------------------------|--------------------|
| Actieprogramma Waterkeringen | 114.600.000 | 114.398.241 | -69.969 |
| Renovatie Ipensloter- en Diemerdammersluis | 1.800.000 | 1.303.755 | 489.469 |
| Bijdrage nieuw HWBP 2014 t/m 2018 | 51.600.000 | 51.651.318 | -51.318 |
| Bijdrage aan het HWBP 2019 | 6.100.000 | 7.176.831 | -1.076.831 |

4.1.2 PROGRAMMA 2: SCHOON WATER

4.1.2.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het waterschap draagt als waterkwaliteitsbeheerder de zorg voor een goede kwaliteit van het watersysteem. Deze zorg is mede een opgave vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Het waterschap voert waterstaatkundige maatregelen uit om de kwaliteitsdoelstellingen te behalen. Waar dit effectief is wordt dit gedaan in samenwerking met derden.

AGV geeft lozingsvergunningen (Waterwet) aan bedrijven af, houdt hierop toezicht en maakt afspraken met betrokkenen om watervervuiling te voorkomen en geeft vergunningen af voor de sanering van ernstig vervuilde waterbodems (Waterwet). Daarnaast worden watersysteemkundige maatregelen uitgevoerd om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren. Dit betreft vooral maatregelen in het kader van de KRW en het kwaliteits-baggeren.

Direct gekoppeld aan de zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater is de zorg voor het goed functioneren van de afvalwaterketen. Immers het (afval)water uit de bebouwde omgeving komt al dan niet na behandeling in het oppervlaktewater terecht, waar het van invloed is op de waterkwaliteit. AGV zuivert het via (pers)leidingen getransporteerde afvalwater dat wordt ontvangen uit gemeentelijke rioleringen of anderszins.

De thema's Schoon Water en Waterketen uit het WBP 2016-2021 vallen onder dit programma.

4.1.2.2 DOELSTELLINGEN

De doelstelling is een (grond)watersysteem met een goede ecologische en chemische waterkwaliteit. Vanuit de KRW worden per waterlichaam ecologische doelstellingen opgelegd, die uiterlijk 2027 behaald moeten worden. Hierover wordt gerapporteerd in Stroomgebiedbeheersplannen (SGBP).

Door vergunningverlening en advisering worden emissies uit punt- en diffuse lozingen en door derden veroorzaakte, niet gereguleerde, ongewenste (diffuse) emissies teruggedrongen.

Voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) in het beheergebied als totaal gelden de volgende kwaliteits-eisen:

- Gemiddelde stikstof (N) en fosfor (P)-eliminatie tenminste 75%;
- Gemiddelde zuiveringsrendement van tenminste 88%;
- Nalevingspercentage (voldoen aan de lozingeisen) 99,5% (bron WBP 2016 - 2021);
- Voldoen aan de afnameovereenkomsten 100% (bron WBP 2016 - 2021).

Voor het zuiveren van afvalwater exploiteert AGV zuiveringstechnische werken, die zij aanlegt en in stand houdt. Al het getransporteerde afvalwater dat wordt ontvangen uit persleidingen, gemeentelijke rioleringen of anderszins moet tenminste volgens de wettelijke vereiste lozingeisen en minimaal conform de met de gemeente overeengekomen afnamen worden gezuiverd.

Voor de zuiveringsinstallaties zijn vanaf 1 maart 2014 de 'Algemene regels behandeling stedelijk afvalwater van het activiteitenbesluit' in werking getreden en voorts geldt dat voldaan moet worden aan de gestelde vergunningseisen uit de Omgevingswet.

4.1.2.3 BEOOGDE EFFECTEN

Het beoogde effect is een goede en een zo optimaal mogelijke waterkwaliteit (schoon water voor mens, dier en plant).

Het inzamelen, transporteren en zuiveren van afvalwater levert een positieve bijdrage aan de volksgezondheid, natuur en milieu. Het beoogde effect is het vermijden van emissies van ongewenste stoffen uit de afvalwaterketen die een bedreiging vormen voor het aquatisch ecosysteem en de drinkwaterkwaliteit.

INDICATOREN

| Indicatoren | | | | |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------|------|------------|
| Programma 2: Schoon water | | | | |
| Onderwerp | Indicator | Eenheid | Norm | Realisatie |
| Watersysteem | ▪ Voor alle wateren is de ecologische toestand bekend | % | 50 | 39 |
| | ▪ De bemonsterde wateren gaan niet in kwaliteit achteruit | % | 100 | 87 |
| | ▪ KRW-lichamen voldoen a/d randvoorwaarden goede waterkwaliteit | % | 27 | 33 |
| Waterketen | ▪ Zuiveringsprestatie rwzi's (gemiddelde van CZV+P+N) | % | 88 | 90,6 |
| | ▪ Nalevingspercentage (De zuiveringen voldoen aan de lozingseisen) | % | 99,5 | 99,7 |
| | ▪ Afname overeenkomsten met gemeenten nagekomen | % | 100 | 99 |

Toelichting

De indicator 'voor alle wateren is de ecologische toestand bekend' komt uit op 39% (norm 50) door vertraging bij de uitvoering van de watergebiedsplannen en de afhankelijkheid van derden.

We monitoren het hele jaar door onze wateren op diverse indicatoren, waardoor we inzicht hebben in de ecologische toestand. Door inzicht in de ecologische toestand kan in een watergebiedsplan onderzocht worden welke ecologische sleutelfactoren bepalend zijn en welke maatregelen nodig zijn om de waterkwaliteit te verbeteren. We weten dus hoe de ecologische toestand is van onze wateren, maar koppelen dit aan de Ecologische Sleutelfactoren per deelgebied. Deze ESF's worden in watergebiedsplannen geactualiseerd om maatregelen te bedenken die de ecologische waterkwaliteit verbeteren. Het uitvoeren van maatregelen gebeurt in samenspraak met gemeenten en terreinbeheerders.

Omdat we van frequentie naar urgentie zijn gegaan en dus de 10 jaarstermijn van wgps is losgelaten is een omschakeling nodig in de programmering met onze stakeholders. Nu blijken de urgente gebieden relatief klein (in aantal ha), hierdoor is het percentage lager uitgevallen. Momenteel wordt gekeken of op een andere wijze niet sneller de ESF's geactualiseerd kunnen worden en maatregelen ten behoeve van de waterkwaliteit versneld uitgevoerd.

De indicator 'De bemonsterde wateren gaan niet in kwaliteit achteruit' komt lager uit dan de norm, namelijk 87% in plaats van 100%. Oorzaken zijn de toenemende druk op het watersysteem, door het klimaat en toegenomen/intensiever gebruik van de openbare ruimte (recreatie, bouw, drukte).

KOSTEN EXPLOITATIE

| Programma 2: Schoon water | 2018 | 2019 | |
|--------------------------------------|---------------|---------------|---------------|
| | Rekening | Begroting | Rekening |
| Netto kosten Exploitatie (x € 1.000) | | | |
| - kapitaallasten | 36.772 | 37.350 | 36.926 |
| - taakkosten | 51.028 | 52.537 | 58.165 |
| Eindtotaal | 87.800 | 89.887 | 95.091 |

De kapitaallasten zijn € 424.000 lager dan begroot. Dit is een combinatie van extra afschrijving op de voorbereidingskosten van het Pharmafilter (de realisatie van het filter is stopgezet), een lagere investeringsniveau in 2018 en een lager renteomslagpercentage dan begroot (zie ook de treasury paragraaf).

De taakkosten zijn € 5.628.000 hoger dan begroot. De verschillen zijn:

| | € |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| Getroffen voorziening voor de nog te verwerken slib uit 2019 | -4.000.000 |
| Hogere uitgaven slibverwerking door de problemen bij het AEB | -4.000.000 |
| Lagere uitgaven afvalwater zuiveringsproces | 1.600.000 |
| Lagere kosten afvoer/verwerken van vet | 300.000 |
| Minder kosten tijdelijke pompinstallatie rwzi Maarssen | 325.000 |
| Lagere kosten afvalwaterbehandeling <u>door</u> derden (rwzi Maarssen) | 280.000 |
| Hogere opbrengst afvalwaterbehandeling <u>voor</u> derden | 120.000 |
| Hogere uitgaven agrarisch waterbeheer | -309.000 |
| Hogere doorberekening personele kosten van Waternet, vanwege de stijging van de pensioenpremies | -200.000 |
| Per saldo diverse kleine over- en onderschrijdingen | 256.000 |
| Totaal | -5.628.000 |

4.1.2.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

WATERSYSTEEMBEHEER

Monitoring waterkwaliteit

Het monitoringsprogramma van 2019 is conform planning uitgevoerd. De vismonitoring is duurder uitgevallen omdat deze keer meer grotere waterlichamen zijn onderzocht. Het implementeren van de strategie microverontreinigingen betekent een noodzakelijke uitbreiding van het monitoringsbudget. Door bovenstaande (micro's) zijn andere metingen niet uitgevoerd, maar is een afweging gemaakt om de belangrijkste metingen te prioriteren en te realiseren binnen het bestaande budget.

KRW-maatregelen

Het exploitatiebudget is ingezet voor onderzoek en voorbereiding van KRW-uitvoeringsmaatregelen.

Van uitgevoerde maatregelen wordt gevolgd of deze het beoogde effect hebben om de toestand van de waterlichamen vooruit te laten gaan, of dat het nodig is bij te sturen.

In de zomer is de nieuwe defosfateringstechniek (Upflow) op kleine schaal toegepast in Zwemlust. De evaluatie van de resultaten geeft aanleiding om deze techniek verder te ontwikkelen om op grote schaal toe te passen in nieuw aan te leggen defosfateringsinstallaties (dfi's). Dit geeft vertraging bij het ontwerp en de realisatie van de dfi's bij Kortenhoef, Weersloot, Spiegelpolder, de Ster en Tominstuw. Dit is ook de reden dat het projectplan voor het beperken van de externe fosfaatbelasting van de Kortenhoefse Plassen nog niet is afgerond.

De volgende projecten zitten in de planvormingsfase:

- In de Noorder IJplas zijn aanvullende metingen uitgevoerd om de maatregel 'beperken fosfaatbelasting Noorder IJplas' te kunnen uitwerken;
- De bestuurlijke besluitvorming voor de maatregelen voor de Sloterplas;
- Het onderzoek naar de bronnen van de fosfaatbelasting in het Hilversums Kanaal is in volle gang, er is in 2019 gemeten. Ook zal er in 2020 gemeten worden;
- De planvorming voor het herstel van de invloed van het kwelwater in 't Hol en Suikerpot;
- Inrichtingsplan voor De Ster; hierin krijgen het polderdoorstroomprincipe en de dfi een plek;
- Het projectplan voor het polderdoorstroomprincipe en de dfi Weersloot is in de inspraak geweest; vaststelling wordt begin 2020 voorzien.

Daarnaast loopt een aantal gebiedsbrede onderzoeken. Daarbij wordt vaak samengewerkt met meerdere partijen (bv STOWA). Ook wordt bijgedragen aan landelijke onderzoeken, waarvan de resultaten gebruikt worden bij het monitoren, volgen en sturen van ons eigen KRW-programma. Een voorbeeld hiervan is de Kennisimpuls Waterkwaliteit. Eigen onderzoeken zijn:

- Achterblijvende soortendiversiteit waterflora in plassen ('kreeftenonderzoek');
- Achterblijven herstel vispopulaties en actualisatie vismigratie knelpunten;
- Water- en stoffenbalansen.

Voor een aantal KRW-waterlichamen is een gebiedsanalyse gemaakt, waarbij de actuele toestand en de daarvoor bepalende factoren in beeld worden gebracht: Vaarten Vechtstreek, Grote Maarsseveense Plas,

Zevenhoven en de Ronde Hoep. Deze analyse wordt gebruikt bij het formuleren van doelen en maatregelen voor de volgende KRW-periode. Zie ook pagina 31.

KRW overig water en Agrarisch Waterbeheer

In het hele beheergebied van AGV doen 316 agrariërs mee aan beheerpakketten agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Hierbij beheren zij 424 km sloot op ecologische wijze (baggerspuiten en ecologisch slootschonen), hebben zij 113 hectare bemestingsvrije zone, 8 km natuurvriendelijke oever en 6.368 hectare extensief beheer ten behoeve van weidevogels (later mesten, ruige mest, later/minder maaien).

In zeven polders lopen praktijknetwerken Polderkennis op Peil van de agrarische collectieven om het waterbewustzijn en de interesse voor agrarisch waterbeheer te vergroten. Dit gebeurt in de Bovenkerkerpolder, Hoeker-Garstenpolder, polder Waardassacker, polder Baambrugge Westzijds, polder Ronde Hoep, polder Aetsveld West/Horn en Kuijerpolder en Noorderpark. Er doen 45 agrariërs metingen voor het project (S)ken je sloot.

De Proefpolder Kringlooplandbouw wordt voortgezet. Samen met alle agrariërs in de polder wordt in dit project gewerkt aan verlaging van de nutriëntenbelasting. De pilot in het kader van het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid met een beheerpakket voor kringlooplandbouw loopt bij 10 agrariërs in het AGV-gebied.

Sinds begin januari 2019 zijn er 34 subsidieaanvragen met 49 deelnemers ingediend voor de subsidie-regelingen Water en Bodem. De deelnemers vroegen vooral subsidie voor de aanschaf van veedrinkbakken, veegmachines en voor erfinrichtingsmaatregelen. Het subsidieplafond van beide regelingen was voor het einde van het jaar bereikt. In Noord-Holland was het plafond € 100.000 en in Utrecht/Zuid-Holland € 200.000.

Het budget voor KRW Overig water en agrarisch waterbeheer wordt grotendeels ingezet als cofinanciering via de provinciale POP3-regelingen. Daarmee worden de AGV middelen met Europese middelen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid verdubbeld. Het budget is daarmee al grotendeels toegezegd aan provincies als cofinanciering. De koppeling van ons budget aan de provinciale subsidieregeling veroorzaakt een fluctuatie in het uitgaveregime tijdens de looptijd van 2016 tot en met 2021. Het AB heeft ingestemd met onder- en overschrijdingen van de jaarrekening op dit budget (BBV16.0432). Na eerdere onderschrijdingen is in 2019 het jaarbudget overschreden. Uitgangspunt is dat het totaal beschikbare bedrag van € 3 miljoen over 6 jaar leidend is.

| Omschrijving | Bedragen in euro's | | | | | |
|----------------------------------------|--------------------|-----------------|-----------------|------------------|-------------------|--------------------------|
| | Begroting 2019 | Realisatie 2019 | Afwijking | Totale budget | Uitgaven t/m 2019 | Restant budget eind 2019 |
| KRW overig water/agrarisch waterbeheer | 450.000 | 759.205 | -309.205 | 3.000.000 | 1.611.699 | 1.388.301 |
| | 450.000 | 759.205 | -309.205 | 3.000.000 | 1.611.699 | 1.388.301 |

ZUIVERINGSBEHEER

Claim AEB

Als gevolg van de problemen in de bedrijfsvoering van het AEB in 2019 heeft het AEB de contractuele verplichtingen uit de Slibleveringsovereenkomst 2013- 2023 voor de afname van het zuiveringsslib van AGV niet waar kunnen maken. De geleden schade in 2019 bestaat uit extra kosten die AGV heeft gemaakt voor transport, opslag en alternatieve verwerkingsmogelijkheden van zuiveringsslib. Dit bedrag is door AGV berekend op € 8,6 miljoen. Dit bedrag is in zijn geheel opgenomen op de jaarrekening. Van deze € 8,6 miljoen heeft AGV voor € 4,6 miljoen daadwerkelijk uitgaven gedaan in 2019.

Een groot deel van het zuiveringsslib dat in 2019 is geproduceerd ligt nog opgeslagen in Terneuzen en Delfzijl. Vanwege de tijdelijke aard van de opslag moet dit slib nog getransporteerd worden en verwerkt. De kosten die hiermee gemoeid zijn worden geschat op circa € 4 miljoen. Omdat het gaat over de verwerking van zuiveringsslib uit 2019 moeten de uitgaven hiervoor drukken in het jaar 2019. Dit is de reden dat deze uitgaven zijn meegenomen in het totaalbedrag van € 8,6 miljoen voor 2019. Hiervoor is in de jaarrekening een voorziening opgenomen ter hoogte van de geraamde € 4 miljoen.

Het AEB geeft aan het resterende deel van de contractperiode maximaal 60.000 ton per jaar te kunnen verwerken. Dit is minder dan de 100.000 ton in het contract. Hierdoor maakt AGV ook in de komende jaren extra kosten voor transport, opslag en alternatieve verwerking van zuiveringsslib. Het nog te leiden

schadebedrag in de jaren 2020 t/m 2022 als gevolg daarvan is vooralsnog geprognostiseerd op € 9,5 miljoen. In de Begroting 2020 en de Meerjarenbegroting 2021-2025 is rekening gehouden met extra uitgaven. AGV heeft het AEB aansprakelijk gesteld voor de geleden en nog te leiden schade en is in gesprek over de wijze van afhandeling.

BOWA

In het BOWA -Bestuurlijk Overleg Water AGV-gebied- maken 20 partners afspraken over samenwerking in de (afval)waterketen. De ondertekende Mantelovereenkomst 'Samenwerking tussen gemeenten en het waterschap in het AGV-werkgebied' vormt de basis. Sinds 2017 zijn 3 drinkwaterbedrijven ook officieel aangesloten.

Het BOWA werkt in het AGV-gebied aan de uitvoering van het Bestuursakkoord Water (BAW 2011). De te ondernemen stappen moeten in 2020 volgens de Visitatie Commissie binnen het gebied van AGV tot circa 8% minder meerkosten leiden (t.o.v. 2010). De partners werken samen om de (personele) kwetsbaarheid van de verschillende organisaties te verkleinen en effectief kennis te delen binnen Isariz, het ambtelijke platform Intergemeentelijke Samenwerking Riolerings- en Zorgtaak. Dit draagt bij aan de kwaliteit in de zin van 'het professionaliseren van het beheer', zoals ook genoemd in het BAW 2011.

Ieder jaar vindt de landelijke inventarisatie plaats van de voortgang en het resultaat van het uitwerkingsproces van het BAW 2011. Deze inventarisatie is gericht op uitwerken van een bouwsteen voor de rapportage 'De Staat van Ons Water' die de minister van I&W jaarlijks in de maand mei aan de Tweede Kamer aanbiedt. De regio is goed op koers; tegelijkertijd zijn er in het licht van de vele uitdagingen ook meer ambities.

In 2019 is een gezamenlijke subsidieaanvraag voor de procesondersteuning regionale versnelling in het kader van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie gehonoreerd (exclusief Amsterdam, dit is een zelfstandige regio voor klimaatadaptatie en heeft een eigen subsidietoekenning). De toekenning betreft € 150.000 en is bedoeld voor het uitvoeren van het ingediende plan van aanpak in 2019/voorjaar 2020, voor de risicodialogen en de uitvoeringsagenda. Zelf dragen de 15 gemeenten en AGV gezamenlijk € 150.000 bij, ook de provincie Utrecht en Noord-Holland leveren een bijdrage.

Mede in vervolg op een kennis en competentiescan van de collega's in de regio (2018) is in 2019 een 'businesscase meten en monitoren' opgesteld. Het doel hiervan is inzicht te krijgen in de meerwaarde van gezamenlijk meten en monitoren, met een passende gemeenschappelijke organisatie in de regio. Door gezamenlijk te gaan meten en monitoren willen de partijen zowel op systeemniveau meer inzicht krijgen in de werking van het afvalwatersysteem in onze regio, als op stelsel- en objectniveau in de dagelijkse werking van de riolering. Dit leidt tot optimalisatie en uiteindelijk betere investeringsbeslissingen. Conclusie uit 2019 is dat gezamenlijke aanpak kansrijk lijkt.

Een mooi resultaat in 2019 is het gezamenlijk opgestelde Handboek Samenwerking op Dijken. In het voorjaar 2020 komt dit handboek op de agenda in de colleges van de gemeenten en het Dagelijks bestuur van AGV. Het handboek borgt afspraken en vormt een goede basis voor het gezamenlijk efficiënt uitvoeren van werkzaamheden voor het duurzaam in stand houden en onderhouden van assets in en rondom dijken. Samenwerking in de (afval)waterketen leidt tot verbetering van de waterkwaliteit en uiteindelijk tot lagere tariefstijgingen voor de burgers. De 20 deelnemende partijen houden bewust aandacht voor voldoende ambtelijke capaciteit in de samenwerkingsactiviteiten.

| Zuiveringsrendement in % | | | | | | |
|---------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Type verwijdering | Norm | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 |
| Stikstof (N) | 75 | 85,5 | 85,1 | 86,7 | 86,1 | 86,4 |
| Fosfaat (P) | 75 | 91,5 | 92,3 | 91,3 | 90,2 | 91,6 |
| V.e.'s (Rijksmodule) | 90 | 93,3 | 93,2 | 93,4 | 92,8 | 93,7 |

De gemiddelde zuiveringsprestatie (90,6%) is hoger ten opzichte van 2018. Over het algemeen hebben de meeste zuiveringen in 2019 beter gepresteerd dan in 2018. Vooral Amstelveen is gestegen met een zuiveringsprestatie van 89,2% (2018 83,0%).

Microverontreinigingen

AGV wil vervuiling door microverontreinigingen aanpakken en heeft daarvoor in 2018 de Strategie Microverontreinigingen vastgesteld en benodigde maatregelen en inzet op monitoring bepaald. De pilot voor het toepassen van een O3-STEP-filter op rwzi Horstermeer is voorbereid en in afwachting van financiering. Een studie naar het eerder opheffen van rwzi Amstelveen is uitgevoerd. Het behouden van rwzi Amstelveen is één van de onderzochte alternatieven. In die variant is conform de strategie microverontreinigingen een extra zuiveringsstap uitgewerkt.

INVESTERINGEN

| Programma 2: Schoon water | 2019 | | | | | |
|-------------------------------------------------|----------------|-----------------|--------------|-------------------|-------------------|----------------|
| | Begroting 2019 | Realisatie 2019 | Verschillen | Toegekend krediet | Uitgaven t/m 2019 | Eindprognose |
| Netto kosten Investerings (x € 1.000) | | | | | | |
| - Nieuwe zuiveringstechnische werken | 14.300 | 14.297 | 3 | 32.225 | 22.808 | 32.200 |
| - Optimalisatie en innovatie | 5.450 | 3.121 | 80 | 12.650 | 7.313 | 12.951 |
| - Vervangingsinvesteringen zuiveringen | 12.700 | 8.512 | 4.188 | 51.810 | 40.612 | 51.814 |
| - Vervangingsinvesteringen gemalen en leidingen | 1.179 | 2.917 | -1.738 | 45.650 | 42.849 | 45.701 |
| - Programma KRW | 1.900 | 1.931 | -31 | 21.580 | 11.570 | 21.580 |
| - Saneren waterbodems | 500 | -210 | 710 | 6.395 | 442 | 2.435 |
| Eindtotaal | 36.029 | 30.567 | 3.213 | 170.310 | 125.594 | 166.681 |

Het realisatiepercentage van de investeringen van het programma Schoon water is uitgekomen op 85%.

Toelichting

Nieuwe zuiveringstechnische werken

Zuivering Weesp (AB 16/0147)

In het voorbereidingskrediet zijn bedragen opgenomen die gedurende het gehele project doorlopen, zoals het begeleiden van het projectteam. De kosten voor dit krediet in 2019 zijn € 0,13 miljoen. Het restant wordt naar 2020 meegenomen en in dat jaar benut.

Het project loopt volgens planning en budget. Het merendeel van de werkzaamheden is gereed. De zuivering wordt begin 2020 in bedrijf genomen. De voorbereiding voor de sloop en sanering van de oude zuivering lopen en in de eerste helft van 2020 zal ook de uitvoering hiervan starten. De kosten in 2019 ten laste van het uitvoeringskrediet kwamen uit op € 12,3 miljoen.

Nieuwe Sanitatie Amsterdam

Buiksloterham (AB 17/0449)

In de wijk Buiksloterham voeren AGV, de gemeente Amsterdam, Schoon Schip en De Alliantie een pilot Nieuwe Sanitatie uit. In opdracht van AGV is hiervoor een drijvende zuivering gebouwd (1.550 i.e.), heeft de gemeente een vacuümriolering aangelegd en Schoon Schip vacuümtoiletten geïnstalleerd in de 47 drijvende woningen. De kosten van de bouw van de zuivering bedragen circa € 2,3 miljoen. Voor het bouwen en monitoren van de zuivering is een Europese subsidie toegekend die 50% van de kosten van de innovatieve onderdelen van het project vergoed. De totaal ontvangen subsidie voor de zuivering bedraagt € 0,62 miljoen. Het restant aan subsidieontvangsten is in 2019 ingediend en de verwachting is dat dit in 2020 ontvangen wordt.

De decentrale zuivering was eind september 2019 gereed voor ingebruikname en was, in afwachting van de oplevering van de woningen van De Alliantie, afgemeerd op een tijdelijke locatie.

Door een zeer ongelukkige samenloop van omstandigheden is de ark waarop de zuivering is gebouwd op 14 oktober 2019 gezonken. Na het lichten van de ark bleek de schade groot. Het schadebedrag wordt door de verzekering ingeschat op circa € 1 miljoen. De zuivering zal voor het grootste deel opnieuw moeten worden opgebouwd waardoor het grondstoffenstation niet eerder dan het derde kwartaal van 2020 operationeel kan zijn. Begin 2020 wordt in samenspraak met de verzekering het plan van aanpak voor de herbouw opgesteld. De kosten in 2019 zijn, exclusief de subsidie van € 0,62 miljoen, op € 2,1 miljoen uitgekomen.

De oplevering van de woningen van De Alliantie is vertraagd omdat tijdens de uitvoering is gebleken dat het inpandige vacuümsysteem niet voldoet aan de geluidseisen in het bouwbesluit. Binnen de pilot Buiksloterham zoeken AGV en De Alliantie momenteel naar een oplossing waarmee het geluidsniveau binnen de norm gebracht kan worden. Deze kwestie behoort weliswaar niet tot de verantwoordelijkheid van AGV maar heeft wel effect op het gehele systeem van Nieuwe Sanitatie.

IJburg Strandeiland (AB 18/491)

AGV wil samen met de gemeente Amsterdam Nieuwe Sanitatie op Strandeiland toepassen om maximaal grondstoffen (fosfaat) en energie (biogas) uit afvalwater terug te kunnen winnen en zodoende bij te dragen aan de circulaire economie. Het Algemeen bestuur heeft in december 2018 besloten een pre-krediet te verlenen voor de voorbereiding van het kredietbesluit Nieuwe Sanitatie Strandeiland (BBV18.0491). Dit krediet is gebruikt om de initiatiefase en de definitiefase van het project te kunnen doorlopen. Het pre-krediet wordt in 2020 afgesloten en de uitgaven voor 2019 zijn € 0,38 miljoen.

Op 12 december 2019 heeft het Algemeen bestuur een voorbereidingskrediet van € 3 miljoen verleend voor de volgende stap, namelijk alle voorbereidende werkzaamheden voor de bouw van de lokale zuivering van Strandeiland bestaande uit het Water&Energie-gebouw, de zwart- en grijswaterzuivering, het leidingwerk voor effluent en slib en de warmtewisselaar voor de productie van thermische energie.

Optimalisaties & innovaties

Hieronder zijn de investeringen vermeld die tot een verbetering van het zuiveringsrendement, nalevingspercentage of afnameverplichting leiden, de efficiency verhogen of de duurzaamheid vergroten.

Rwzi Westpoort; sloop/verbouw bedrijfsgebouw (AB 17/0613)

Het krediet kan nog niet worden afgesloten omdat de handhaver van "Bouw- en woningtoezicht gemeente Amsterdam" de praktische afwijkingen die we hebben doorgevoerd op de vergunning tijdens de uitvoering nog niet heeft geaccepteerd. Hierdoor worden de meerkosten circa € 0,025 miljoen.

Rwzi Horstermeer; renovatie dienstgebouw (AB 13/0218, 17/0623)

Het verbouwde dienstgebouw Horstermeer is eind 2019 in gebruik genomen. In 2020 vindt de afronding en nazorg plaats. Hierop zijn de uitgaven aangepast. De kosten voor 2019 zijn € 2,4 miljoen. De verwachting is dat de kosten van het totale project (incl. het voorbereidingskrediet) het krediet met circa € 0,15 miljoen zullen overschrijden.

Rwzi Horstermeer; energiefabriek gaslijn (AB 15/0568)

Het Algemeen bestuur heeft € 2,6 miljoen toegekend voor het vervangen van de gasmotoren, het gasveilig maken van de installatie en het optimaliseren van de warmteproductie en warmtevraaginstallaties. De werkzaamheden zijn nagenoeg gereed en het krediet wordt in het eerste kwartaal 2020 afgesloten. De kosten in 2019 bedragen € 2,6 miljoen. De totale kosten zullen naar verwachting € 0,05 miljoen hoger zijn dan het toegekende krediet.

Rwzi Horstermeer; gasveiligheidsmaatregelen sliblijn (DB 17/0246)

In het najaar 2018 is gestart met het nemen van maatregelen. De werkzaamheden worden in 2020 afgerond. De kosten in 2019 zijn € 0,48 miljoen. Tot en met eind 2019 is de overschrijding € 0,017 miljoen. De totale overschrijding wordt geschat op € 0,025 miljoen.

Rwzi Amsterdam-West; onderzoekstraat (AB 19/0026)

In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen voor de inrichting van de onderzoekstraat op rwzi Amsterdam-West en is de meetapparatuur aangeschaft. Door de langere levertijden van de meetapparatuur komen de kosten pas in 2020. De totale kosten bedragen in 2019 € 0,3 miljoen en er is een subsidie van € 0,27 miljoen ontvangen.

Fysieke beveiliging installaties (AB 19/0182)

De fysieke beveiliging van de installaties voldoet nog niet aan alle eisen/normen van de Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen. Alle objecten van AGV hebben in 2018 een classificatie gekregen. In 2019 is een aanbesteding voorbereid. Gesprekken over de scope van de aanbesteding fysieke beveiliging hebben geleid tot aanpassing van de planning. De kosten in 2019 zijn € 0,03 miljoen en daarmee lager dan begroot, omdat de vertraging van de aanbesteding gevolgen heeft gehad voor de planning en de werkzaamheden.

Verbetering gasveiligheid en optimalisatie van div installatieonderdelen (DB 19/0228)

Voor het verbeteren van het zuiveringsproces en de installaties zijn diverse maatregelen geïnventariseerd.

In 2019 is een krediet van € 3,85 miljoen verstrekt:

- Afdekken nabezinkgoten. Is in 2019 voorbereid en wordt in 2020 uitgevoerd;
- Aanpassen drijfslag afvoervoorzieningen (skimmers) voorbezinking. Dit wordt uitgevoerd tegelijkertijd met het vervangen aandrijfassen in 2020.
- ATEX-maatregelen. Definitiefase is gestart. De diversiteit aan maatregelen vraagt extra afstemming met andere projecten op de rwzi Amsterdam-West.

Door de slibcrisis is de beschikbare capaciteit voor het opstellen van het programma van eisen onvoldoende geweest. Eind 2019 is een start gemaakt met het opstellen van dit programma. Als gevolg hiervan zijn er in 2019 nog geen noemenswaardige kosten gemaakt.

Vervangingsinvestering rwzi's

Diverse zuiveringen zijn op leeftijd en de vervanging van met name de elektromechanische installaties is noodzakelijk om de bedrijfsprocessen te garanderen. Met name rwzi's Blaricum, Huizen, Loenen, De Ronde Venen, Uithoorn, Westpoort en Amsterdam-West raken op leeftijd. In het geval van Amsterdam-West leidt dat tot hogere kosten als gevolg van de grootte van de zuivering.

Rwzi Amsterdam-West: Optimalisatie/vervangingsinvesteringen (DB17/0601)

Voor het optimaliseren en vervangen van de geplande procesonderdelen is een krediet verstrekt van € 5,8 miljoen. Voor 2019 stonden de verbeteringen aan de bedrijfswaterinstallatie, de drijfslagputten en de surplus slibpompen gepland. Door de slibcrisis zijn de werkzaamheden vertraagd en komende kosten in 2019 uit op € 1,8 miljoen en zijn daarmee € 0,3 miljoen lager dan begroot.

Rwzi Amstelveen vervangingsinvestering (AB15/0410, 16/0131)

Op 22 februari 2018 is door het Algemeen bestuur besloten om de revisie tijdelijk on-hold te zetten en een studie uit te voeren naar het versneld sluiten van de zuivering (eerder dan in het Masterplan is aangegeven). Het bestuur van AGV is in 2019 geïnformeerd over de resultaten van deze studie. Tijdens de on-hold periode in 2019 zijn diverse onderdelen op de zuivering correctief vervangen, maar minder dan verwacht. Hierdoor vallen de uitgaven € 0,5 miljoen lager uit dan begroot. Dit bedrag wordt besteed aan renovatiewerkzaamheden in 2020. De kosten in 2019 zijn circa € 0,67 miljoen.

Vervanging Procesautomatisering (AB 15/0652)

Van diverse rwzi's (Amsterdam-West, Westpoort, De Ronde Venen, Uithoorn en Loenen) zal in de periode (t/m 2023) de verouderde procesautomatisering (PA) worden vervangen.

Door krapte op de arbeidsmarkt, zowel als het gaat om intern- als extern personeel (bij de aannemers), is de planning van 2019 niet gehaald. Uitvoering van het vervangen van de procesautomatisering schuift dan ook door naar begin 2020 voor de rwzi Uithoorn.

Ook de werkzaamheden voor de centralisatie van de procesautomatisering hebben vertraging opgelopen maar dat heeft geen impact op het verloop van het gehele project. De PA-vervanging van rwzi De Ronde Venen is in 2019 afgerond. De projectvoorbereiding voor rwzi Amsterdam-West is opgestart om de uitvoering voor 2021 voor te bereiden. De nieuwe netwerkverbindingen tussen de zuiveringsvestigingen zijn volgens planning aangelegd. Vanwege naar 2020 doorgeschoven werkzaamheden zijn de kosten uitgekomen op € 3,6 miljoen.

Diverse rwzi's vervangingsinvestering (AB 15/0421 en DB 16/0550)

Project liep door in 2019 en de werkzaamheden zijn uitgevoerd aan silos en de actiefslib tanks. De uitgaven voor 2019 zijn circa € 0,8 miljoen. Het krediet wordt in 2020 afgesloten.

Vervangingsinvesteringen rwzi's 2019 (AB19/0100)

Het project loopt volgens planning en budget. De werkzaamheden in 2019 (op meerdere rwzi's) hadden vooral betrekking op de actiefslibtank, ontvangwerk, roostgoedverwijdering en het leidingwerk van de voorbezinktank. De kosten 2019 zijn uitgekomen op € 1,6 miljoen.

Vervangingsinvesteringen gemalen en leidingen

Rioolgemaal en persleiding Maarssen (AB 07/037, 10/021, 10/046 en 16/337)

Het gemaal is juni 2019 volledig in bedrijf genomen. Het project is afgerond in 2019 met een overschrijding van circa € 4,9 miljoen. Hierover heeft in- en extern onderzoek plaatsgevonden en is op 13 november 2019 apart gerapporteerd aan het bestuur.

Gemaal Postjesweg verplaatsen (AB 17/0257)

De gemeente Amsterdam is de buurt langs de Postjesweg aan het ontwikkelen. In de planvorming werd duidelijk dat het aanwezige eindgemaal in de weg stond. Op verzoek van de gemeente Amsterdam is de voorbereiding gestart om het gemaal te verplaatsen. Er was een locatie op het oog naast de metrolocatie, helaas bleek deze na onderzoek niet mogelijk. Inmiddels is er een nieuwe, alternatieve locatie. Een en ander heeft er wel voor gezorgd dat de planning is aangepast. De bijdrage van AGV aan dit project is € 0,3 miljoen. In 2019 waren er geen kosten. De kosten zijn nu begroot in 2020. Door de vaste afgesproken bijdrage is er geen risico op overschrijding van het krediet.

Aanpassing gemalen en pers- en effluentleidingen (AB 18/0500)

De planning voor grootschalige renovaties en herstelwerkzaamheden aan de gemalen is verschoven. Dit geldt eveneens voor de bijbehorende kosten, waardoor de kosten voor 2019 € 0,11 miljoen zijn.

Verleggen persleidingen (AB 18/0483)

Door versnelling van het woningbouwprogramma in de gemeente De Ronde Venen zijn 2 persleidingen versneld omgelegd. Het betreft hier de bouwlocaties Hofland in Mijdrecht en Mijdrechtse Dwarsweg in Wilnis. De omlegging in Wilnis is gereed. De totale kosten in 2019 zijn € 165.000.

Programma KRW

Voor de dertig KRW-waterlichamen in het beheergebied van het waterschap is het uitvoeringsprogramma geactualiseerd voor de planperiode 2016-2021. De KRW-uitvoeringsmaatregelen worden gefinancierd uit de KRW-kredieten voor de planperiode 2009-2015 en 2016-2021.

De volgende projecten worden voorbereid/zijn afgerond:

- De renovatie van de defosfateringsinstallatie Naardermeer is afgerond;
- Reductie van de fosfaatbelasting Loosdrechtse Plassen vanuit Bethune is afgerond;
- In het Noorderpak worden tegelijk met het waterinrichtingsplan meerdere KRW-maatregelen uitgevoerd:
 - Inlaat beperken Oostelijke Binnenpolder: is afgerond
 - Flexibel peil taartpunt polder Maarsseveen-Westbroek: werkzaamheden zijn afgerond; peil wordt pas ingesteld als waterkwaliteit voldoende is
 - Flexibel natuurpeil in Molenpolder en Westbroekse Zodden: werkzaamheden zijn in uitvoering
 - Optimaliseren waterstromen Molenpolder en Tienhoven: werkzaamheden zijn in uitvoering
- De voorbereiding voor de aanleg van het waterkwaliteitsscherm in de Amstelboezem is gestart;
- In afwachting van vaststelling van het projectplan voor het instellen van het polderdoorstroomprincipe Weersloot en het beperken van de fosfaatbelasting in de Weersloot is een start gemaakt met de voorbereiding van de uitvoering;
- De voorbereiding van de projecten "Omleiden waterstroom vanuit achterland Hollands Ankeveense Plassen" en "Beperken waterstroom vanuit achterland Stichts Ankeveense Plassen" is gestart;
- Het visvriendelijk maken van gemaal de Ruiter wordt samen met de renovatie voorbereid.

Zie ook pagina 26.

Saneren waterbodems

AGV heeft een overzicht opgesteld van C-locaties (C-locaties zijn door de Unie van Waterschappen vastgestelde potentiële saneringslocaties die sinds 2009 onder de Waterwet vallen). Voor deze C-locaties is een rijksbijdrage aangevraagd en een uitvoeringprogramma opgesteld. Dit programma is begin 2019 vastgesteld door het Algemeen bestuur. Bij de vaststelling is tevens een krediet verleend voor de voorbereidingskosten. Hierop zijn in 2019 geen uitgaven gedaan.

Het saneren van de Gooyergracht wordt onderdeel van de herinrichting Gooyergracht. Op bestuurlijk niveau zijn hierover afspraken gemaakt. Het voorbereiden saneren van cluster 1 (Amsterdam) hangt samen met de plannen met betrekking tot het Amsterdamse kadeproject. Beiden zijn dus nog niet gestart.

Afronding saneren 't Slijk

De sanering van Het Slijk is afgerond. Het in 2018 door het Algemeen bestuur toegekende aanvullende budget voor de sanering is voor € 0,9 miljoen aangesproken (na aftrek van de ontvangen subsidie van de gemeente Stichtse Vecht uit de Bommenregeling). In 2018 werd nog rekening gehouden met aanvullende kosten voor een bedrag van maximaal € 2,2 miljoen. Deze lasten worden gedekt uit het fonds 'Saneren Vecht'. Voor de nazorg wordt rekening gehouden met een jaarlijks bedrag voor monitoring van de waterbodembodem en een reservering voor eventuele herstelkosten. Deze raming bedraagt inclusief de eerder afgeronde sanering van de Vecht € 1 miljoen.

Vrijval fonds Saneren de Vecht

Na de afronding van de sanering van 't Slijk kan het fonds 'saneren Vecht' vrijvallen behoudens het bedrag voor de afdekking van de nazorgkosten. Per saldo valt er een bedrag van € 2 miljoen vrij ten gunste van de tariefegaliseringsreserve watersysteemheffing (AB-besluit 19.00298).

Het fonds 'sanering De Vecht' is na overleg met accountant hernoemt naar 'nazorg sanering De Vecht'.

Investerings Energienutraal in 2020

| Energienutraal | 2019 | | | | | |
|-------------------------------------------------|----------------|-----------------|---------------|-------------------|-------------------|---------------|
| | Begroting 2019 | Realisatie 2019 | Verschillen | Toegekend krediet | Uitgaven t/m 2019 | Eindprognose |
| Netto kosten Investerings (x€ 1.000) | | | | | | |
| Energienutraal (budgetneutraal verwerkt) | | | | | | |
| - Rwzi West: verbetering slibgisting | 1.000 | 23 | 977 | 1.200 | 23 | 1.200 |
| - Rwzi West: Biogas naar groengasinstallatie | 6.200 | 251 | 5.949 | 450 | 1.000 | 1.000 |
| - Rwzi West: slibdroging voorbereiding | 1.500 | 429 | 1.071 | 1.900 | 699 | 1.900 |
| - Rwzi West: slibdroging uitvoering | 1.000 | - | 1.000 | - | - | - |
| - Zonnepanelen rwzi's | 4.200 | 2.735 | 1.465 | 8.920 | 6.235 | 8.920 |
| - RWZI Horstermeer zonnepanelen | 0 | 48 | | 2.000 | 1.828 | 2.000 |
| - Energie efficiency programma | 400 | - | 400 | 950 | - | 950 |
| Eindtotaal | 14.300 | 3.487 | 10.862 | 15.420 | 9.784 | 15.970 |

Het bestedingspercentage van de energieneutrale projecten is uitgekomen op 24%. Een nadere toelichting volgt hieronder.

Rwzi Amsterdam-West: verbetering slibbuffers

Als gevolg van de slibcrisis (AEB) afgelopen zomer is dit project enige tijd 'on hold' geweest. Het project is inmiddels weer opgepakt, maar de volledige realisatie zal niet helemaal meer in 2020 plaatsvinden, er zal enige uitloop naar 2021 zijn.

Rwzi Amsterdam-West: Biogas naar groengasinstallatie (AB 15/342A)

Als gevolg van het onzekere toekomstperspectief van AEB en de mogelijke inzet van biogas voor het drogen van slib is dit project heroverwogen. Als gevolg van deze heroverweging is dit project in de laatste 2 kwartalen van 2019 on hold gezet en zijn alleen de noodzakelijke onderzoeksvragen beantwoord.

De heroverweging heeft niet geleid tot een ander inzicht, in 2020 zal voor de realisatie van de groengasinstallatie een uitvoeringskrediet worden aangevraagd.

Rwzi Amsterdam-West: Slibdroging voorbereiding en uitvoering (AB 17/0638)

Als gevolg van het onzekere toekomstperspectief van AEB wordt dit project bestuurlijk heroverwogen. Door de bestuurlijke heroverweging is dit project on hold gezet en worden alleen de bestuurlijke onderzoeksvragen beantwoord. Afhankelijk van het resultaat van deze heroverweging kunnen de uitgaven in 2020 toenemen.

Zonnepanelen rwzi's (AB 17/0419)

AGV heeft als doelstelling om in 2020 energieneutraal te zijn. Een van de maatregelen die daaraan bijdraagt is het plaatsen van 24.000 zonnepanelen op de zuiveringen Amstelveen, Amsterdam-West, Uithoorn, Westpoort en Horstermeer fase 2. Met een verwachte energieproductie van circa 5.600 MWh/jr leveren deze panelen 10% van de elektriciteitsinkoop van AGV. De eigen energieproductie stijgt daarmee van 55% naar 65%.

In 2019 zijn zonnepanelen op de rwzi's Amstelveen en Uithoorn in gebruik genomen. Uitvoering rwzi West is in het najaar van 2019 opgestart. Vanwege de slibproblematiek afgelopen zomer is de uitvoering iets vertraagd.

Rwzi Horstermeer: zonnepanelen (AB 15/0568)

In 2019 zijn er nog afrondende werkzaamheden verricht voor het optimaliseren van de elektrische installatie. Het krediet zal met het beëindigen van de nazorgfase in 2020 worden afgesloten.

Energie-Efficiency Programma (EEP) 2017 – 2020

Op 1 juli 2008 heeft de Unie van Waterschappen de Meerjarenafpraak energie-efficiency voor de afvalwaterzuivering ondertekend (MJA3). Daarin zeggen de waterschappen toe tot en met 2020 een energie-efficiency op het zuiveren van afvalwater te realiseren van 30% ten opzichte van 2005 (2% per jaar). Alle 21 waterschappen zijn hierbij aangesloten. Om de doelstelling te halen wordt elke 4 jaar een Energie-Efficiency plan opgesteld met uitvoeringsmaatregelen. Na het verlenen van het krediet van € 1 miljoen in het vierde kwartaal 2019, zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart.

Windmolens Westelijk Havengebied

Het project is niet meer opgenomen in het meerjareninvesteringsprogramma. De verwachting is dat er in 2020 als gevolg van de Regionale Energie Studies (RES) een wijziging zal komen in het provinciaal beleid. Zodra daar meer zekerheid over is zal deze investering opnieuw aan het bestuur worden voorgelegd.

In 2019 technisch en administratief afgesloten kredieten

In het jaarverslag wordt conform Nota Financieel beleid een toelichting opgenomen van de afgesloten kredieten. Van de kredieten die technisch en financieel gereed zijn gemeld wordt het volgende opgenomen:

Persleiding J. de Jongh-/Krijn Breurstraat (AB 15/0707)

Begin 2019 is een afsluiter geplaatst in de AC-(asbestcement)leiding. Met deze afsluiter is het mogelijk om in geval van een calamiteit de stroom afvalwater beter om te leiden via de Sloterplas. De werkzaamheden van fase 1 aan de AC-persleiding zijn hiermee afgerond. Toegekend kredietbedrag € 850.000, de totale kosten € 833.139.

Rwzi 's Horstermeer en Maarssen nabehandeling effluent (AB 10/7037/10021/10046)

Toegekend kredietbedrag € 38.000.000, subsidie One-step filter circa € 5.300.000. Bij besluit AB 16.0337 d.d.26 juni 2016 is besloten dat een bedrag van € 2.400.000 (oorspronkelijk bedoeld voor de bijbouw van een nabehandelingsinstallatie op de rwzi Maarssen) gebruikt kon worden voor de bouw van een rioolpompemaal en de aanleg van een persleiding voor het transporteren van het afvalwater naar de rwzi Leidsche Rijn. Hiermee resteert dan een netto beschikbaar bedrag voor de 'rwzi's Horstermeer en Maarssen nabehandeling effluent' van € 30.300.000. De totale kosten bedragen € 30.796.069 (afwijking van € 469.069). Het beschikbare krediet was bestemd voor een aantal deelprojecten, zoals: het uitbreiden, renoveren van de rwzi Horstermeer en het realiseren van een nabehandeling op deze zuivering. Al deze voorgenomen werkzaamheden zijn uitgevoerd en het krediet is in 2019 afgesloten. Er is een overschrijding van circa € 0,5 miljoen omdat de subsidie voor de One-stepfilter € 0,2 lager is uitgevallen en er voor € 0,3 miljoen meer aan sibleidingen moest worden vervangen. Deze overschrijdingen zijn gemeld in de bestuursrapportage januari – september 2017.

Rwzi Westpoort; renovatie (AB 08/040)

Het beschikbare krediet was bestemd voor diverse renovaties, zoals: de verdeler, plaatbeluchting, geurbehandeling en werktuigbouwkundige werkzaamheden op Westpoort. Al de voorgenomen werkzaamheden zijn uitgevoerd en het krediet is in 2019 afgesloten. Toegekend kredietbedrag € 6.860.000, totale kosten € 6.863.891.

Rwzi Horstermeer uitbreiding/vernieuwing van het bedrijfsgebouw (AB 13/0218)

Het beschikbare krediet is overschreden omdat er een nieuw ontwerp op basis van een nieuw programma van eisen moest worden gemaakt. Er moest een geheel nieuwe werkplaats gerealiseerd worden omdat de oude werkplaats te klein was en niet voldeed aan de veiligheidseisen. De toenmalige portefeuillehouder is hierover in 2018 geïnformeerd. Toegekend kredietbedrag € 250.000, totale kosten € 326.238.

Pharmafilter uitvoeringskrediet (AB 16/0548)

Het Academisch Medisch Centrum (AMC), Pharmafilter en het waterschap hadden besloten om de aanleg van een Pharmafiltersysteem in het AMC voor te bereiden. Dit is een systeem voor afvalverwerking en waterzuivering, waarbij één van de belangrijke effecten is dat ook medicijnresten uit het water worden gezuiverd. De Raad van Bestuur van het AMC heeft echter besloten om de aanleg van een Pharmafilter voor onbepaalde tijd uit te stellen. Op 31 januari 2019 ontving het waterschap het bericht dat AMC de intentieverklaring tussen AGV, AMC en Pharmafilter opzegt. De voornaamste redenen voor AMC zijn:

- Het achterblijven van ontwikkeling van de vermaler op de operatiekamer;
- Verslechterde business case.

Vanwege het stoppen van het project zijn de reeds gemaakte kosten afgeboekt. Toegekend kredietbedrag € 125.000, totale kosten € 99.881.

Buiksloterham voorbereiding grondstoffenstation (AB 16/0484)

Het voorbereidingskrediet is voornamelijk benut om met het voorontwerp de markt op te gaan voor een innovatief en duurzaam grondstoffenstation en overige voorbereidingen. Toegekend kredietbedrag: € 250.000, Totale kosten € -368.075. Het positieve resultaat is ontstaan doordat de totale subsidie voor zowel het uitvoeringskrediet als het voorbereidingskrediet ten gunste is gekomen van het voorbereidingskrediet.

Saneren van het Slijk (AB 17/358)

In 2017 is voor de sanering van Het Slijk een krediet van € 4,4 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering, waarvan 90% wordt gesubsidieerd door de provincie Utrecht en 10% voor rekening van AGV is. Door de vondst van munitie en grote hoeveelheden puin en chemisch afval moest de aanpak gewijzigd worden en zijn extra kosten gemaakt. Voor de extra kosten heeft het bestuur op 11 oktober 2018 (BBV18.0363) een aanvullend krediet van € 2,2 miljoen beschikbaar gesteld voor de sanering van Het Slijk. Het bestuur heeft besloten de bestemmingsreserve van het fonds 'Saneren de Vecht' in te zetten voor het aanvullende krediet. De totaal gemaakte kosten voor de sanering van het Slijk bedragen € 5.544.472. Ten opzichte van het totaal beschikbaar gestelde krediet van € 6,6 miljoen is dit een onderschrijding van € 1,06 miljoen. Van de totale uitgaven van € 5.544.472 is in totaal € 3.992.626 gedekt door subsidie van de provincie Utrecht, is er € 270.461 ontvangen uit de bommenregeling en is € 440.000 voor rekening van AGV. Het restant van € 841.385 is gedekt uit het fonds 'Saneren de Vecht'. De uitvoeringskosten bleken achteraf lager te zijn dan geraamd en stelposten voor nieuwe tegenvallers zijn vrijgevallen.

Samenvatting in 2019 afgesloten kredieten

| Programma Schoon water | Toegekend bedrag | Totale Uitgaven | Verschillen | Opmerking |
|--------------------------------------------------------|------------------|-----------------|-------------|------------------------------|
| Persleiding J de Jongh-/Kr Breurstraat | € 850.000 | € 833.139 | € 16.861 | |
| Rwzi 's Horstermeer en Maarssen nabehandeling effluent | € 30.300.000 | € 30.796.069 | € -496.069 | Incl. € 5,3 miljoen subsidie |
| Rwzi Westpoort renovatie | € 6.860.000 | € 6.863.891 | € -3.891 | |
| Rwzi Horstermeer vernieuwing van het bedrijfsgebouw | € 250.000 | € 326.238 | € -76.238 | |
| Pharmafilter uitvoeringskrediet | € 125.000 | € 99.881 | € 25.119 | |
| Buiksloterham voorbereiding grondstoffenstation | € 250.000 | € -368.075 | € 618.075 | Incl. € 0,6 miljoen subsidie |
| Saneren van Het Slijk | € 6.600.000 | € 5.544.472 | € 1.055.528 | |

4.1.3 PROGRAMMA 3: VOLDOENDE WATER

4.1.3.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Door het inrichten, bedienen en onderhouden van het watersysteem (waterlopen, kunstwerken en grondwater) wordt het watersysteem voortdurend in afstemming gehouden met ontwikkelingen zoals functie wijziging bodemgebruik, bodemdaling en klimaatveranderingen.

Regulering vindt plaats op basis van de Waterwet, de Keur en andere waterstaatkundige wet- en regelgeving. In de Keur zijn de geboden en verboden vastgelegd.

4.1.3.2 DOELSTELLINGEN

Door adequaat onderhoud en het nemen van de juiste maatregelen in het watersysteem, wordt voorkomen dat wateroverlast of watertekort ontstaat.

Door advisering en vergunningverlening op basis van de Waterwet, de Keur, het Keurbesluit vrijstellingen en beleidsnota's worden de waterstaatkundige belangen veiliggesteld.

Zorg voor voldoende water strekt zich ook uit over het grondwater. Het waterschap voert sinds de invoering van de Waterwet het regionale grondwaterbeheer uit, inclusief de bevoegdheid voor het vergunnen van een aantal typen grondwateronttrekkingen.

4.1.3.3 BEOOGDE EFFECTEN

Een goed werkend watersysteem dat voldoet aan de eisen met het oog op waterkwantiteit. De Keur stelt eisen aan gereguleerde aanpassingen in het waterstaatkundige systeem. AGV geeft door toezicht houden en (indien nodig) handhavend optreden, invulling aan haar verantwoordelijkheid voor een goede werking van het kwantitatieve watersysteem.

INDICATOREN

| Indicatoren | | | | |
|------------------------------|---------------------------------------------------------------------|---------|------|------------|
| Programma 3: Voldoende water | | | | |
| Onderwerp | Indicator | Eenheid | Norm | Realisatie |
| Watersysteem | ▪ Peilbesluiten zijn actueel (jonger dan 10 jaar) | % | 90 | 90 |
| | ▪ Peilbesluiten zijn vigerend en ingesteld | % | 70 | 65 |
| | ▪ Peilbesluiten bevinden zich binnen de marges vigerend peilbesluit | % | 95 | 95 |
| | ▪ Gebieden zijn getoetst aan normen voor wateroverlast | % | 90 | 90 |
| | ▪ WGP's zijn doorgerekend met nieuwste klimaatmodellen | % | 100 | 100 |
| | ▪ Watergangen voldoen aan de vereiste diepte (baggeren) | km | 86 | 85 |

Toelichting

De indicator 'Peilbesluit zijn vigerend en ingesteld' is lager dan de norm (70%) en is uitgekomen op 65%. Dit wordt veroorzaakt doordat de maatregelen in Groot Wilnis Vinkenveen gedeeltelijk zijn uitgevoerd. De andere maatregelen zijn conform eerdere afspraken voorbereid en zitten in bestekfase om dit jaar uitgevoerd te worden. Doordat het een groot gebied betreft zal de teller daarna weer rond de 70% liggen.

KOSTEN EXPLOITATIE

| Programma 3: Voldoende water | 2018 | 2019 | |
|--------------------------------------|---------------|---------------|---------------|
| | Rekening | Begroting | Rekening |
| Netto kosten Exploitatie (x € 1.000) | | | |
| - kapitaallasten | 9.140 | 9.242 | 9.044 |
| - taakkosten | 21.569 | 21.742 | 22.819 |
| Endtotaal | 30.709 | 30.984 | 31.863 |

De kapitaallasten zijn € 198.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het renteomslagpercentage lager is uitgevallen dan begroot.

De taakkosten zijn per saldo € 1.077.000 hoger dan begroot. De verschillen zijn:

| | € |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| Kosten verhelpen lekkage uitstroomkoker gemaal 3 ^e bedijking, reparatie gemaal Haarlemmerweg en Noorderlegmeer en de noodmaatregel Brug Driemond. | -500.000 |
| Hogere kosten i.v.m. droogtemaatregelen (tijdelijke damwand Heinoomsvaart) | -140.000 |
| Hogere doorberekening personele kosten van Waternet, vanwege de stijging van de pensioenpremies | -180.000 |
| Hogere kosten baggerwerken en het AGV-deel baggeren in Amsterdam | -160.000 |
| Hogere lasten voor klimaatadaptatie en bodemdaling | -300.000 |
| Hogere legesopbrengsten | 185.000 |
| Per saldo diverse kleine over- en onderschrijdingen | 18.000 |
| Totaal | -1.077.000 |

4.1.3.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Schouw

De najaarsschouw 1^e fase heeft geresulteerd in 3.879 geconstateerde overtredingen (watergang(en) niet geschoond) en 1.676 waarschuwingsbrieven. De herschouw 2^e fase heeft geresulteerd in 736 nog openstaande overtredingen en 270 Voornemens Last onder Dwangsommen. Ten opzichte van 2018 is er een lichte toename van het aantal overtredingen en brieven tijdens de najaarsschouw. Tijdens de herschouw zien we een daling van het aantal Last onder Dwangsommen ten opzichte van 2019.

Ieder jaar schommelt het aantal geconstateerde overtredingen en voornemens Last onder Dwangsom.

Ten opzichte van 2018 waren de weersomstandigheden natter, waardoor ingelanden en landeigenaren meer tijd hebben genomen om de schouwwerkzaamheden uit te voeren. De volgende controleronde vindt plaats in 2020.

De Keur

De herziening van de Keur 2e fase is in het voorjaar 2019 in de inspraak geweest. Op basis daarvan zijn definitieve teksten opgesteld, waarna de Keur 2019 in oktober 2019 definitief is vastgesteld door het Algemeen bestuur. Door de inwerkingtreding van de Keur per 1 november 2019 zijn er nu minder administratieve lasten voor initiatiefnemers. Tevens is de Keur 2019 al grotendeels afgestemd op de regels en eisen van de Omgevingswet.

Bodemdaling

In februari 2019 is de strategie Bodemdaling vastgesteld door het Algemeen bestuur. Vanaf maart is gestart met de implementatie van de strategie. De focus ligt in het begin vooral op kennisontwikkeling en het zowel ambtelijk als bestuurlijk netwerken over de opgave en de rollen en verantwoordelijkheden.

Er wordt deelgenomen aan landelijke onderzoeken naar de effectiviteit en consequenties van onderwaterdrainage (grondwaterstanden, watervraag en waterkwaliteit). Voor de onderwaterdrainage in Groot Wilnis Vinkeveen is een monitoringsplan gemaakt, welke vanaf 2020 wordt uitgevoerd. Er is gestart met een pilot met natte teelten, deze is genomineerd voor de Waterinnovatieprijs 2019.

AGV participeert in het Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling, het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland, regiodeal Groene Hart, klimaattafel Veenweiden en KlimaatSlim boeren in veenweiden.

In deze landelijke en regionale netwerken draagt AGV bij via cofinanciering en het beschikbaar stellen van (gebieds)kennis, capaciteit, e.d. In dit kader zijn in Groot Wilnis Vinkeveen, polder Waardasakker en Ronde Hoep gesprekken met de betrokkenen gaande over onder meer het remmen van de bodemdaling. Het waterschap geeft input voor de landelijke Stoppersregeling (klimaatgelden om in te zetten in gebiedsprocessen om te komen tot minder uitstoot van broeikasgassen).

Waterdiepte op maat

Het instrument beheerregister is geschikt gemaakt om (onder andere) informatie over haalbare waterdiepte van secundair water vast te leggen.

Voor Groot Wilnis Vinkeveen is gewerkt aan het formuleren van haalbare waterdieptes. Voordat een daadwerkelijke pilot (met uitvoeringsplan) kan worden gestart zal in 2020 eerst een plan van aanpak aan het bestuur worden voorgelegd.

Stroomgebiedbeheerplan III

De bijdrage van AGV aan het actualiseren van het Stroomgebiedbeheerplan III ligt op schema. De actualisatie bestaat uit het uitvoeren van watersysteemanalyses, het bepalen van de resterende opgave in termen van maatregelen en het waar nodig actualiseren van de doelen. De watersysteemanalyses zijn voor een groot deel afgerond en ook de maatregelen zijn grotendeels in beeld. Begin 2020 wordt de actualisatie van de doelen afgerond. De totale opgave wordt met de gebiedspartners besproken.

De maatregelen die AGV gaat treffen om de KRW-doelen te halen worden uiteindelijk vastgelegd in het Waterbeheerprogramma 2022 - 2027.

Evaluatie en vervolgcacties droogte 2018

In het voorjaar van 2019 is de evaluatie van de droogteperiode in 2018 afgerond. Het algemene beeld is dat de bestrijding van de effecten van de droogte naar tevredenheid is verlopen. Met name de continuïteit in de bezetting van de rollen van droogtecoördinator en informatiecoördinator bleek voor verbetering vatbaar. Er zijn maatregelen getroffen om dit probleem in de toekomst te ondervangen.

De (eerste tranche) aanbevelingen van de landelijke Beleidstafel Droogte zijn onder de thema's toekomstbestendig watersysteem en klimaatadaptatie in het bestuursakkoord geland. Binnen toekomstbestendig watersysteem wordt het (boven)regionaal functioneren van ons boezemsysteem en de benodigde aanpassingen (Delta Programma Zoet Water en IJsselmeergebied) vertaald naar het boezemplan 2.0. De dialoog met de watergebruiker over waterbeschikbaarheid wordt gevoerd in gebiedsprocessen rondom klimaatadaptatie.

In deze risicodialogen wordt gebiedspecifiek gekeken naar de brede opgaves (bodemdaling, KRW etc.) die er spelen en waar relevant een verdiepingsslag gemaakt.

In december 2019 is het eindrapport van de Beleidstafel Droogte opgeleverd, de tweede tranche aanbevelingen sluiten aan bij de huidige werkwijze van AGV en noodzaakt niet tot grote wijzigingen.

Meerjarenplan onderhoudsbaggeren

De baggerprojecten zijn uitgevoerd volgens jaarprogramma. De stagnatie in de afvoer van bagger doordat depots de bagger niet wilden ontvangen zonder PFAS-verklaring is voor alle projecten die het betrof opgeheven. Vier projecten zijn 20% duurder uitgevallen in verband met PFAS. Dit waren projecten waarna na aanbesteding aanvullend onderzoek op PFAS moest worden uitgevoerd. Tevens lagen de projecten daardoor enige tijd stil. Er is 85,2 km gebaggerd.

Baggeren en verbetering ecologisch beheer

De implementatie van de uitgangspunten van natuurvriendelijk onderhoud hebben geresulteerd in een opleidingsmodule die door alle opzichters verplicht is gevolgd en heeft geresulteerd in een monitoringsprotocol voor de opzichters. In de toekomstige bestekken wordt (nog) meer gestuurd op natuurvriendelijke onderhoudsmethoden en inzet van natuurvriendelijker materieel.

Watergebiedsplannen

Voor het Naardermeer is de aanvraag voor de Life Subsidie door de eerste ronde. De definitieve aanvraag wordt voor 11 februari 2020 ingediend. Als de beschikking in juni 2020 definitief is, dan wordt 60% van de totale som van € 8,3 miljoen subsidie versterkt. De aanvraag bij de Nationale Postcode loterij is niet gehonoreerd. De Noordelijke Vechtplassen Kortenhoef heeft vertraging opgelopen doordat het technisch ontwerp van de defosfateringsinstallatie aangepast dient te worden naar aanleiding van de lopende pilot bij Zwemlust. De Amsterdamse plannen liggen door de stikstofproblematiek even stil, maar worden in 2020 weer opgepakt omdat recent een nieuwe berekeningsmethode door het ministerie is goedgekeurd. De regie hierop ligt bij de gemeente, het waterschap volgt daarin de afspraken van de gemeente.

Onderhoud Bruggen en Sluizen

Het regulier onderhoud aan de circa 280 kunstwerken is uitgevoerd. Specifieke aandacht is besteed aan:

- De lekkage aan de uitstroomkoker van het gemaal 3^{de} bedijking;
- De reparatie van het gemaal Haarlemmerweg en Noorderlegmeer;
- De noodmaatregel om de Brug Driemond goed te laten functioneren zodat de hulpdiensten ongestoord kunnen uitrukken voor calamiteiten;
- Het verhelpen van diverse onveilige situaties aan diverse assets.

Deze maatregelen hebben ervoor gezorgd dat het onderhoudsbudget van € 1,9 miljoen met € 0,5 miljoen is overschreden.

INVESTERINGEN

| Programma 3: Voldoende water | 2019 | | | | | |
|--------------------------------------------------------------|----------------|-----------------|--------------|-------------------|-------------------|---------------|
| | Begroting 2019 | Realisatie 2019 | Verschillen | Toegekend krediet | Uitgaven t/m 2019 | Eindprognose |
| - Programma Waterinrichtingsplannen/NBW/ Watergebiedsplannen | 3.500 | 3.228 | 272 | 36.559 | 21.132 | 35.698 |
| - Programma Technische Systemen | 7.500 | 5.739 | 1.761 | 33.719 | 22.946 | 35.467 |
| - Implementatie Omgevingswet | 1.390 | 688 | 702 | 5.860 | 849 | 5.860 |
| - Fysieke beveiliging | 1.000 | 21 | 979 | 1.000 | 21 | 1.000 |
| Eindtotaal | 13.390 | 9.677 | 3.713 | 77.138 | 44.949 | 78.026 |

Het realisatiepercentage van de investeringen van het programma Voldoende water is uitgekomen op 72%.

Toelichting

Programma Waterinrichtingsplannen (WIP)

Er zijn meerdere waterinrichtingsplannen in uitvoering:

- WIP Noorderpark: de werkzaamheden in de Oostelijke Binnenpolder van Tienhoven zijn afgerond. De werkzaamheden in de Westbroekse Zodden en Molenpolder zijn dit najaar gestart; deze zijn naar verwachting in het voorjaar van 2021 gereed;
- De maatregelen uit WIP Westeramstel zijn, met uitzondering van de Jan Ploegensluis, gereed. De Jan Ploegensluis zal begin 2020 opgeleverd worden;
- WIP Groot Wilnis Vinkenveen is gestart met de voorbereidingen en een deel van de maatregelen is reeds in uitvoering;
- De maatregelen uit WIP Horstermeer en Meeruitendijksepolder zijn grotendeels uitgevoerd. Naar verwachting worden in de eerste helft van 2020 de werkzaamheden afgerond;
- WIP Noordelijke Vechtplassen is in uitvoering genomen. De voorbereidingen zijn opgestart.

De totale investeringsuitgaven voor waterinrichtingsplannen bedragen € 3,2 miljoen. Dit is lager dan de jaarschijf van € 3,5 miljoen, omdat de verplichtingen voor een aantal projecten nog niet zijn afgerond. Met name bij de duikers de Vlughtlaan en het Noorderpark is er vertraging opgelopen waardoor werkzaamheden nog niet geheel zijn afgerond. Daarnaast wordt de werkwijze voor nieuwe integrale gebiedsplannen conform de Nota Peilbeheer ingevuld. Dit betekent minder grote plannen, maar gebiedsgericht de knelpunten integraal oplossen samen met de omgeving.

Nationaal bestuursakkoord water (NBW)

Achtergrond Wateropgave

In 2008 is het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)-Actueel ondertekend. Hierin zijn afspraken vastgelegd voor een duurzame en klimaatbestendige waterhuishouding in Nederland. Eén van de doelen is om het watersysteem in 2015 op orde te hebben en te houden. Afspraken uit het NBW zijn overgenomen in de provinciale verordening en de (toekomstige) omgevingsverordening.

In het NBW-actueel staat "Voor regionale watersystemen geldt dat in 2015 de wateroverlast uit oppervlakte water is aangepakt waarmee wordt voldaan aan de gebiedsnormen." Provincie, waterschap en gemeenten kunnen overeenkomen dat als maatregelen door meekoppelkansen meer tijd nodig hebben de uitvoering kan plaatsvinden in de periode tot 2027.

Realisatie 2019

Van de restopgave uit 2015 moet, na 2018, nog 21,1 ha worden opgelost. In 2019 zijn geen maatregelen uitgevoerd om de wateropgave te verkleinen. Er is geen wateropgave opgelost. Er is nog tijd tot 2027 om maatregelen voor de resterende wateropgave uit te voeren en te bedenken.

Kanttekening: De analyses voor de wateropgave van 2015 zijn over het algemeen gebaseerd op oude/verouderde analyses en op het huidige klimaat in plaats van de laatste klimaatscenario's. Momenteel wordt nagedacht over een actuele werkwijze om te beoordelen of de watersystemen nog voldoen aan de normen uit het NBW en verwachte klimaatsontwikkelingen.

Opgave en maatregel

De opgave in ha is het oppervlak met wateroverlast. Voor de maatregelen om dit op te lossen is meer of minder oppervlak aan waterberging of andere maatregelen nodig. (Vasthouden of een peilverlaging kost weinig of geen ruimte (oppervlak). Bij het aanleggen van waterberging is vaak een groter oppervlak nodig dan het oppervlak waar overlast optreedt (Tenzij de berging wordt aangelegd op de locatie van de overlast).

Programma Technische systemen

In 2019 is gewerkt aan de uitvoering van de volgende projecten:

- *Renovatie gemaal Zeeburg*: De eerste fase van de uitvoeringswerkzaamheden is afgerond. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is noodzakelijk meerwerk gebleken. Het meerwerk is voorgelegd aan het bestuur en goedgekeurd. Daarnaast moet een totale vervanging van een monumentale roldeur plaatsvinden voor circa € 1 miljoen. De werkzaamheden aan de roldeur zijn gestart;
- *Uitvoering Groot onderhoud Blaricummeentsluis*: De werkzaamheden aan de sluis en de aansluiting van de sluis op de centrale objectbediening vinden in overleg plaats met de gemeente Blaricum. De sluis wordt sinds oktober op afstand bediend. Het groot onderhoud is nog niet afgerond;
- *Uitvoering Groot onderhoud dft Naardermeer*: De werkzaamheden zijn in september 2019 afgerond;
- *Uitvoering Groot onderhoud poldergemaal Diempolder*: Het project is medio 2019 afgerond en zit in de nazorgfase;
- *Groot onderhoud brug Nigtevecht*: De werkzaamheden aan de brug Nigtevecht zijn eind 2019 afgerond, de investeringskosten vallen € 0,1 miljoen hoger uit dan gepland. Dit heeft te maken met langere levertijden van onderdelen voor bediening op afstand waardoor in de tussenliggende periode de brug handmatig is bediend;
- *Uitvoering Groot onderhoud Groote Zeesluis en brug Muiden*: Het groot onderhoudsproject is gestart. De einddatum voor het gehele project is eind 2021. Na bestuurlijk overleg met de gemeente Gooise Meren is besloten het op afstand bedienen van de brug en sluis 'on hold' te zetten. Wel is begin 2019 in het onderhoudsproject de elektrische installatie vervangen ten behoeve van het vaarseizoen;
- *Uitvoering Groot onderhoud poldergemaal Bovenkerkerpolder*: De uitvoering is begin 2019 gestart en wordt in 2020 afgerond. Om het project in 2020 af te kunnen ronden is aanvullend krediet nodig. Het tekort op het krediet is ontstaan door het plaatsen van een nieuwe, geautomatiseerde inlaat als gevolg van de droogte van vorig jaar (2018) en nieuwe eisen van de energieleverancier om het Trafohuis te laten voldoen aan de laatste wet- en regelgeving. In het gemaal is asbest aangetroffen, de verwijdering hiervan moet nog in gang worden gezet;
- *Uitvoering Renovatie poldergemaal Eerste Bedijking*: Het project Renovatie poldergemaal Petronella is in de tijd verplaatst naar aanleiding van een noodzakelijke herprogrammering. Momenteel ligt de einddatum van het project in 2021. Door de lange doorlooptijd zal het kredietbedrag moeten worden geïndexeerd.

De bestedingen van het programma Technische Systemen in 2019 bedragen € 5,74 miljoen, dit is circa € 1,8 miljoen lager dan waarmee rekening was gehouden in de begroting. De onderschijding is gemeld aan het Algemeen bestuur in 9-maands bestuursrapportage.

Omgevingswet

Om de implementatie van de Omgevingswet te kunnen realiseren is een krediet beschikbaar gesteld van € 5,8 miljoen. Voor 2019 werd oorspronkelijk uitgegaan van een besteding van € 1,4 miljoen. In de bestuursrapportage is dit bijgesteld naar € 1 miljoen. Uiteindelijk is dit jaar € 0,7 miljoen besteed ten laste van het krediet. De lagere bestedingen moeten gezien worden als het gevolg van een vertraging. De uitgaven vinden in

2020 alsnog plaats. Het betreft onder andere de uitgaven voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet en de Waterschapsverordening.

Fysieke beveiliging

Naast de digitale beveiliging is ook de fysieke beveiliging van de assets een aandachtspunt. De fysieke beveiliging voldoet nog niet aan alle eisen. De installaties zijn beoordeeld en ingedeeld in beveiligingsclassificaties. In 2019 is € 21.000 besteed van het beschikbare krediet van € 1 miljoen. De uitvoering vindt praktisch geheel plaats in 2020. Deze vertraging is gemeld aan het Algemeen bestuur via de 9-maands bestuursrapportage.

Temmen van Brakke Kwel

In 2019 zijn verdere voorbereidingen getroffen voor de pilot van het project Temmen van brakke kwel. De benodigde proefboring tot 232 meter diepte is in augustus uitgevoerd. De proefboring heeft de noodzakelijke verdere precisering gegeven van de eerdere metingen die in het veld zijn uitgevoerd en van het model op basis waarvan de winning van brak water ter hand zal worden genomen. Een rondleiding tijdens de proefboring voor betrokken bestuurders en een open dag voor bewoners en andere belanghebbenden trok veel belangstelling. Het vervolg, te weten de aanleg van een winput in de polder, een transportleiding en het installeren van een zuiveringsunit voor brak water op de rwzi Horstermeer wordt verder voorbereid om in 2020 aangelegd te worden. Daarnaast is een inkoopplan gemaakt voor het uitbesteden van de kartering van de ondergrond van de Horstermeer en wijde omgeving met behulp van een helikopter met daaronder een elektromagnetische spoel. Met PWN is afgestemd over samenwerking hierin. Dit zal worden uitgevoerd in de winter van 2020-2021. Met de provincie is gewerkt aan het grondwaterbeschermingsplan. Ook al wordt er tijdens de pilot nog geen (distribueerbaar) drinkwater gemaakt, is het nodig de polder met het oog op de toekomst aan te gaan wijzen als grondwaterbeschermingsgebied.

In 2019 technisch en administratief afgesloten kredieten

In het jaarverslag wordt conform Nota Financieel beleid een toelichting opgenomen van de afgesloten kredieten. Van de kredieten die technisch en financieel gereed zijn gemeld wordt het volgende opgenomen:

WGP de Westelijke Venen (AB 12/0612)

In 2012 is een krediet van € 615.000 toegekend voor het uitvoeren van de waterinrichtingsmaatregelen uit het watergebiedsplan Westelijke Venen. Het betrof met name maatregelen ten behoeve van het op orde brengen van de peilen, zoals het aanpassen en vervangen van duikers, het verbreden van watergangen en het beperken van inlaten. Bij de uitvoering is het kredietbedrag met ruim € 90.000 overschreden. Deze overschrijding is veroorzaakt doordat er veel extra beschoeiingen noodzakelijk waren om watergangen te kunnen verbreden.

Voorbereiding renovatie 9 objecten (AB 14/297A)

In 2014 is een krediet beschikbaar gesteld van € 2.460.000 voor de voorbereiding tot aan bestekraking van de renovaties van 9 objecten. Uit een technische- en veiligheidsinventarisatie van 10 objecten is gebleken dat 9 van de 10 geselecteerde kunstwerken niet voldeden aan de geldende eisen. De totale uitgaven op het krediet zijn € 2.763.566, een overschrijding van € 303.566. De overschrijding van het krediet is veroorzaakt door hogere uitgaven aan de brug Nigtevecht van € 400.000 en de Bovenkerkerpolder € 200.000. Op de voorbereiding bij de sluis in Driemond, de Nieuwsluis en Middelpolder is minder uitgegeven dan was begroot, maar dit was niet voldoende om de overbesteding op te vangen. De overschrijding is gemeld in de 9-maands bestuursrapportage.

Samenvatting in 2019 afgesloten kredieten

| Programma Voldoende water | Toegekend bedrag | Totale Uitgaven | Verschillen |
|----------------------------------|-------------------------|------------------------|--------------------|
| WGP de Westelijke Venen | € 615.000 | € 705.312 | € 90.312 |
| Renovatie 9 objecten | € 2.460.000 | € 2.763.566 | € 303.566 |

4.1.4 PROGRAMMA 4: OP EN OM HET WATER

4.1.4.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

De in het programma Op en Om het Water beschreven taken worden gerekend tot de kerntaken van het waterschap. Op veel van deze taakvelden zijn ook andere instanties en maatschappelijke organisaties actief. Voor AGV gaat het om nautisch- en vaarwegbeheer, beheer eigendommen, recreatief medegebruik van de wateren en waterkeringen, natuurbeheer en beheer van cultuurhistorische, landschappelijke en architectonische waarden.

4.1.4.2 DOELSTELLINGEN

Het vaarwater in het beheergebied van het waterschap wordt binnen de randvoorwaarden van het watersysteembeheer benut door beroeps- en recreatievaart en vormt een samenhangend netwerk van vaarwegen. (Recreatie)vaarders kunnen veilig en zonder onnodig oponthoud door het gebied varen. De vaarwegen zijn op de vereiste diepte.

Inwoners en bezoekers van het gebied van het waterschap ervaren de wateren, dijken, gemalen, sluizen en bruggen als een onlosmakelijk onderdeel van het landschap.

Er is aandacht voor ruimtelijke kwaliteit. De wijze waarop het waterschap omgaat met recreatie, landschap en cultuurhistorie draagt bij aan de herkenbaarheid van het waterschap als zelfstandige, omgevingsbewuste overheid.

De waterrijke landschappen rond de stedelijke gebieden zijn goed ontsloten voor langzaam verkeer en wandelaars. Dit is tot stand gekomen in goede samenwerking met de provincies, de gemeenten, het bedrijfsleven, belangenorganisaties en particulieren.

De belevingswaarde van het water wordt versterkt door onder meer het verzorgen van zwemwaterkwaliteit, zorg voor recreatie, landschap en cultuurhistorie en het verzorgen van natuurvriendelijke oevers en hierbij rekening houden met fauna.

AGV reguleert de nautische belangen en het vaarwegbeheer: vlot en veilig vaarverkeer in de vaarwateren wordt bevorderd en schade aan de oevers door te snel varen wordt voorkomen. Een vaarweg is een watergang waarvan het beheerprofiel voldoet aan de vaarwegprofielen die voor de betreffende watergang gelden en volledig voldoet aan alle, daarbij behorende nautische, veiligheidseisen.

4.1.4.3 BEOOGDE EFFECTEN

AGV creëert water om van te genieten door vooral de belevingswaarde te verhogen. De vaarweg voldoet aan de vereiste toestand en het vaarwegverkeer verloopt voldoende vlot en veilig.

INDICATOREN

| Indicatoren | | | | |
|---------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------|------------|
| Programma 4: Op en om het water | | | | |
| Onderwerp | Indicator | Eenheid | Norm | Realisatie |
| Waterplannen | Aantal plannen waarin rekening is gehouden met Recreatief medegebruik en Cultuurhistorie | % | 100 | 100 |

KOSTEN EXPLOITATIE

| Programma 4: Op en om het Water | 2018 | 2019 | |
|--------------------------------------|--------------|--------------|--------------|
| | Rekening | Begroting | Rekening |
| Netto kosten Exploitatie (x € 1.000) | | | |
| - kapitaallasten | 596 | 632 | 586 |
| - taakkosten | 1.366 | 1.382 | 1.134 |
| Endtotaal | 1.962 | 2.014 | 1.720 |

De kapitaallasten zijn € 46.000 lager dan begroot.

De taakkosten zijn per saldo € 248.000 lager dan begroot. De verschillen zijn:

| | € |
|---------------------------------------------------------------------|----------------|
| Hogere onderhoudskosten 4 sluizen en de deuren van de Proosdijsluis | -140.000 |
| Lagere subsidieverstrekking aan derden | 300.000 |
| Hogere opbrengsten (o.a. liggelden) | 88.000 |
| Totaal | 248.000 |

4.1.4.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Recreatief medegebruik en cultuurhistorie

In 2019 is conform het waterbeheerplan in alle waterplannen, dijkverbeteringsplannen en plannen van technische systemen aantoonbaar rekening gehouden met cultuurhistorie en recreatie.

Het waterschap participeert in de volgende initiatieven/projecten, waarbij actief meekoppelkansen voor recreatie en cultuurhistorie worden gerealiseerd, waaronder:

- Programma Waterrecreatie;
- Uitvoeringsprogramma gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen voor recreatie;
- Initiatief Hollandse Plassen;
- Het Pact van Ruigenhoek;
- Stichting Oude Hollandse Waterlinie.

Subsidieregeling

Sinds november 2017 is een officiële subsidieregeling Recreatief medegebruik, landschap en cultuurhistorie van kracht. De subsidieregeling is online beter vindbaar en een aanvrager kan nu alle informatie vinden op de website. Er zijn dit jaar 8 subsidieaanvragen ontvangen, ongeveer gelijk aan 2018. Het totale bedrag waarvoor subsidie wordt aangevraagd, blijft ondanks ingezette acties achter bij het beschikbare budget. Dankzij de subsidies zijn in 2019 de volgende projecten gerealiseerd:

- Tentoonstelling over molens in de Vechtstreek;
- Een boek over de stelling van Amsterdam;
- Herstel van de oude Schutsluis bij fort Uitermeer;
- Herstel van de Potroe van de Hoekermolen;
- Nieuwe fokken voor de Loenderveense Molen.

Communicatie

In 2019 is wederom actief ingezet op recreatie en cultuurhistorie via de communicatieboodschap 'Droogwaterland', het leukste open recreatiepark van Nederland. Dit vormde de rode draad voor de communicatie over recreatie en cultuurhistorie in relatie tot onze waterschapstaken. Het waterschap is onder de aandacht gebracht in diverse (sociale) media. De internetpagina was dit jaar wederom een van de best bezochte pagina's op agv.nl. Daarnaast hebben vloggers Pim&At dit jaar 16 vlogs gemaakt over verschillende onderwerpen gerelateerd aan het waterschap. Zij krijgen veel positieve reacties en de filmpjes hebben een goed bereik via de sociale media.

Daarnaast zijn er diverse excursies en open dagen georganiseerd. Hierbij is het watererfgoed van AGV opengesteld, waaronder het gemaal Stadwijck, het Oude gemaal de Ronde Hoep, de Gaaspermolen, het Oude Gemaal Bethune en de Grootte Zeesluis. Op de open dagen kwamen circa 2.000 bezoekers af.

Beheer en onderhoud vaarwegen

Voor de provincie Noord-Holland wordt een evaluatie van het door AGV uitgevoerde vaarwegbeheer opgesteld in samenwerking met alle partners. De trekker van deze evaluatie is de provincie.

INVESTERINGEN

| Programma 4: Op en om het Water | 2019 | | | | | |
|--------------------------------------|----------------|-----------------|--------------|-------------------|-------------------|--------------|
| | Begroting 2019 | Realisatie 2019 | Verschillen | Toegekend krediet | Uitgaven t/m 2019 | Eindprognose |
| Netto kosten Investerings (x€ 1.000) | | | | | | |
| Loosdrechse plassen | 1.000 | 589 | 411 | 2.500 | 769 | 2.500 |
| Brugbediening op afstand | 1.000 | 162 | 838 | 255 | 217 | 255 |
| Eindtotaal | 2.000 | 751 | 1.249 | 2.755 | 986 | 2.755 |

Het realisatiepercentage van de investeringen is uitgekomen op 38%. Een toelichting hierop volgt hieronder.

Toelichting

Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (Loosdrechse plassen)

Voor de Oostelijke Vechtplassen spelen diverse opgaven en initiatieven om het gebied op zowel natuurwaarden (Natura 2000, KRW) als recreatiemogelijkheden (vooral vaarsport) te versterken.

AGV draagt actief bij aan een integraal maatregelenpakket om knelpunten voor recreatie, natuur en water(kwaliteit) op te lossen. De provincie Noord-Holland trekt dit proces en naast AGV zijn ook o.a. gemeente Wijdmeren, Natuurmonumenten en vertegenwoordigers vanuit de watersport/recreatiesector en ondernemers vertegenwoordigd.

Het uitvoeringsprogramma Oostelijke Vechtplassen is ingedeeld in drie onderdelen (ontwikkelen vrijetijdlandschap, versterken ecologische waarden en transformatie recreatiesector), waarvoor concrete acties en projecten zijn benoemd om in de periode 2017-2027 uit te voeren.

Ontwikkelen vrijetijdlandschap:

- Vaarverbinding 's Gravelandsevaart; Binnen het gebiedsakkoord zijn de provincie Noord-Holland en de gemeente Wijdmeren initiatiefnemer van de vaarverbinding. De verkenning naar effecten van varen op de funderingen langs de 's Gravelandsevaart en de ecologie is afgerond. Met de bewoners wordt verkend hoe zij beter betrokken kunnen worden bij de planvorming. Het waterschap maakt deel uit van de projectgroep die de verkenning begeleidt;
- Integraal Plan Loosdrechse Plassen (baggeren, zwevend slib en ontwikkeling waterplanten). Het waterschap is samen met de provincie Noord-Holland een van de drijvende en sturende partijen in dit plan en brengt onder meer expertise uit eerdere baggerprojecten in. Uit nader onderzoek is duidelijk geworden dat de hoeveelheid bagger minder is dan tot nu toe gedacht. De voorbereiding van Baggeren fase 1 loopt. De Nieuwe Polderplas is door de provincie aangekocht, waar mogelijk bagger kan worden toegepast en natuur kan worden aangelegd. Om het zwevend slib tegen te gaan, zijn verschillende type luwtmaatregelen uitgewerkt. Daarbij zijn ook de mogelijkheden verkend om meteen de groei van riet en ontwikkeling van waterplanten te bevorderen. Er is een dynamisch slibmodel opgesteld, waarmee maatregelen voor de vermindering van de opwerveling van slib verder zullen worden uitgewerkt.

Versterken ecologische waarden:

- Realiseren Nationale Natuurnetwerk (NNN); Gedeputeerde Staten van Noord-Holland heeft op 12 maart 2019 een grondstrategie vastgesteld om de gronden voor natuuraanleg, die vaak nu nog in agrarisch gebruik zijn, tijdig beschikbaar te krijgen. De eerste percelen zijn inmiddels aangekocht;
- Ganzenvraat en exoten; Het Plan van Aanpak Rivierkreeften Oostelijke Vechtplassen is vastgesteld, waarin ook het ontwikkelen van de Amerikaanse Rode Rivierkreeft tot streekproduct (Loosdrechse kreeft) is opgenomen. In samenwerking met STOWA is een kreeften verspreidingsonderzoek uitgevoerd. De pilot Molenpolder is na twee jaar afgerond;
- Verbeteren waterkwaliteit; Het waterschap zet de voorbereiding van de KRW-maatregelen in de Oostelijke Vechtplassen voort. Zie hiervoor de tekst bij hoofdstuk Schoon Water;
- Verkenning van natuurmaatregelen voor moerasvogels is een herstart van het project Natuureilanden. Doel is het schrijven van een plan voor het halen van de Natura2000 doelen voor moerasvogels;

- De voorbereiding voor de herinrichting van 't Hol en Suikerpot is gestart. Er is een systeemanalyse opgesteld voor een inrichtings- en herstelplan van 't Hol en Suikerpot. In de volgende fase wordt een inrichtings- en herstelplan van 't Hol en Suikerpot gemaakt;
- Het waterschap heeft in december het Schone Waterexperiment in de Loosdrechtse Plassen afgesloten.

Voor de financiële afwijking geldt dat er in hoofdzaak sprake is van een verschuiving in de tijd. De uitgaven zijn aangepast aan het kasritme zoals afgesproken in het gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. De totale uitgaven blijven voor AGV € 2,5 miljoen bedragen. De uitgaven vinden later plaats.

Brugbediening op afstand

De Grote Zeesluis te Muiden zou buiten het vaarseizoen worden aangesloten op de bediencentrale op het hoofdkantoor van AGV/Waternet. Na bestuurlijk overleg met de gemeente Gooise Meren en in nauw overleg met de bewoners wordt gekeken of de bediening in de winterperiode kosteneffectief uit te voeren is. Zie ook Technische Systemen bij programma Voldoende water.

4.1.5 PROGRAMMA 5: DRAAGVLAK

4.1.5.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het implementeren van wet- en regelgeving, opstellen en actueel houden van eigen regels, het opleggen van aanslagen en het afhandelen van verzoeken, bezwaar- en beroepsprocedures en daarnaast debiteurenbeheer, kwijtschelding en (dwang)invorderingsmaatregelen; dit alles op het gebied van waterschapsbelastingen.

4.1.5.2 DOELSTELLINGEN

Het realiseren van de geraamde opbrengsten van de waterschapsbelastingen voor AGV. Het betreft de belastingopbrengsten van de zuiveringsheffing, de verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing.

4.1.5.3 BEOOGDE EFFECTEN

- Een juiste, volledige en tijdige aanslagoplegging, inclusief de afhandeling van verzoek-, bezwaar- en beroepschriften;
- Een juiste, volledige en tijdige inning van de waterschapsbelastingen;
- Een juiste, volledige en tijdige behandeling van verzoeken om kwijtschelding.

INDICATOREN

| Indicatoren Programma 5: Draagvlak | | | | |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|---------|------|------------|
| Onderwerp | Indicator | Eenheid | Norm | Realisatie |
| Openstaande debiteurenposten | ▪ Max. openstaand bedrag aan opgelegde en vervallen aanslagen uit 2018 | % | 4,5 | 1,5 |

De realisatie van de indicator 'Openstaande debiteurenposten' valt ruim binnen de norm.

KOSTEN EXPLOITATIE

| Programma 5: Draagvlak | 2018 | | 2019 | |
|--------------------------------------|---------------|---------------|---------------|-----------|
| | Rekening | Begroting | Rekening | Begroting |
| Netto kosten Exploitatie (x € 1.000) | | | | |
| - kapitaallasten | 0 | 0 | 0 | 0 |
| - taakkosten | 10.279 | 12.388 | 13.000 | |
| Eindtotaal | 10.279 | 12.388 | 13.000 | |

De taakkosten zijn € 612.000 hoger dan begroot. De verschillen zijn:

| | € |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| Hogere kosten (inhuur personeel) voor het realiseren van aanslagen 2017, 2018 en 2019 (zuiveringsheffing) en hogere lasten voor het maken van kohieren | -512.000 |
| Hogere doorberekening personele kosten van Waternet, vanwege de stijging van de pensioenpremies | -100.000 |
| Totaal | -612.000 |

4.1.5.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Digitalisering

Grootschalige inzet op digitalisering heeft ertoe geleid dat in 2019 82% van de inkomende klantcontacten over Belastingen online wordt afgehandeld via Mijn Waternet. Daarmee is de doelstelling van 80% gehaald.

Klanten waarderen Mijn Waternet met een 7,1. De investeringen in digitalisering hebben geleid tot een afname van 9% in telefonisch contact ten opzichte van vorig jaar.

De doelstelling van 80% digitale uitgaande contacten is niet gehaald. Oorzaak hiervan is een stagnatie in het gebruik van de landelijke Mijn Overheid Berichtenbox door consumenten waarmee een afhankelijkheid bestaat.

Om die reden is eind 2019 een zeer succesvolle campagne gestart om uitgaande berichten naast de BerichtenBox ook per email te versturen. Hier hebben tot op heden al 15.000 klanten zich voor aangemeld, wat voor een jaarlijkse kostenbesparing in postverzendingen zorgt. Deze campagne wordt komend jaar voortgezet.

Het klantproces 'Kwijtschelding aanvragen' is gedigitaliseerd en daarmee zeer vereenvoudigd, waardoor de klanttevredenheid over dit proces is gestegen van een 6 naar een 7,5. Ook het proces 'Bezwaar indienen' is vereenvoudigd en zover mogelijk geautomatiseerd, waarmee een kostenbesparing is gerealiseerd.

Perceptiekosten

De begrote perceptiekosten waren voor 2019 met € 350.000 verhoogd voor de uitvoeringskosten van de kwijtschelding als gevolg van de verruiming van het kwijtscheldingsbeleid vanaf 1 januari 2019. Deze verruiming hield onder meer in dat het nu ook voor 'kleine ondernemers' mogelijk is kwijtschelding aan te vragen. Het inkomen van deze groep is echter pas na twee jaar vast te stellen. Daarom is het nog niet mogelijk om aan te geven hoe hoog dit bedrag precies zal zijn. In 2019 hebben deze kosten zich nog niet zichtbaar voorgedaan.

Wel zijn er hogere kosten gemaakt voor het volledig benutten van de mogelijkheid om de zuiveringsheffing op te leggen. Dit maakte al onderdeel uit van de 9-maands rapportage. De kosten bedroegen € 300.000 en de hieruit voortvloeiende opbrengsten zijn gerealiseerd.

In de praktijk blijft het volledig benutten van de aanslag mogelijkheid een complexe opgave. Ondanks de verbeteringen in de waarde bepalingen, het basisbestand en de koppelingen op het landelijke WOZ-portaal, blijft er sprake van het continue aanvullen van de bestanden met nieuwe objecten van de gemeenten.

Invordering, debiteurenbeheer en oninbaar

Het beleid is erop gericht om de opbrengsten sneller en vollediger binnen te krijgen en mede daardoor de post oninbaar terug te dringen. Er wordt aan gewerkt om dit zowel in de automatisering als in het proces en de planning verder vorm te geven. Ook andere maatregelen worden genomen om de post oninbaar, voor zover dat beïnvloedbaar is, omlaag te brengen. Er wordt daarbij zoveel mogelijk gekeken naar de specifieke situatie (klantsegmentatie), zodat ook de meest effectieve invorderingsmethode kan worden gekozen.

Daarnaast wordt constant ingezet op procesverbeteringen, die ook tot een beter resultaat en zo mogelijk tot minder kosten moeten leiden. Daarbij wordt tijdige betaling gestimuleerd door duidelijke informatie en eenvoudige betaalmogelijkheden. De (dwang)invordering wordt steeds doeltreffender en efficiënter gemaakt (onder meer door klantsegmentatie).

In de rekening 2019 is goed zichtbaar geworden dat er minder kwijtschelding hoeft te worden toegekend en dat er ook verbetering is in het betalingsgedrag.

Bij kwijtschelding is een daling zichtbaar van afgerond 10%. Deze daling is gemeten ten opzichte van de begrotingsaansname (het afgeronde belastingjaar 2015). De daling kan worden aangemerkt als structureel (circa € 2,3 miljoen) en verwerkt worden in de begroting voor 2021.

Ten aanzien van het betalingsgedrag komt de verbetering onder andere tot uiting in het percentage openstaande vorderingen met betrekking tot aanslagen 2018 die waren vervallen in 2018. Dit percentage bedraagt nu 1,5% terwijl in de jaarrekening 2018 nog 2,5% moest worden gemeld.

Het debiteurensaldo (vóór reserveringen) is ultimo 2019 ten opzichte van ultimo 2018 toegenomen van € 33,6 naar € 33,9 miljoen. De post "nog op te leggen aanslagen" is gedaald van € 25,7 miljoen naar 22,9 miljoen.

Eind 2019 zijn de ramingen voor nog te verlenen kwijtschelding en nog te lijden oninbaar beoordeeld in de wetenschap dat de afgelopen twee jaar er een daling zichtbaar is geworden in zowel de kwijtschelding als de posten oninbaar. Voor 2019 is er € 3,4 miljoen minder nodig voor kwijtschelding en oninbaar, voor de oudere jaren is met de kennis van nu bepaald dat daarin nog eens € 7 miljoen aan getroffen reserveringen kan vrijvallen.

4.1.6 PROGRAMMA 6: ALGEMEEN

4.1.6.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Onder dit programma valt het beleidsveld 'Bestuur en externe communicatie' In dit programma zijn alle activiteiten ondergebracht die gericht zijn op het besturen van het waterschap, waaronder de bestuursondersteuning én de extern gerichte communicatie-activiteiten van het waterschap. Het Programma Waterbewust geeft richting en focus aan de corporate communicatie en kent eigen communicatiecampagnes en activiteiten.

4.1.6.2 DOELSTELLINGEN

Het vergroten van het waterbewustzijn ziet het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) als een essentiële voorwaarde voor het creëren van een duurzame toekomst. Het waterschap opereert vanuit de kernwaarden: veilig, schoon, mooi, zuinig en bedrijvig.

De uitdaging om het waterbewustzijn van burgers, bedrijven en overheden te versterken en het draagvlak te vergroten, vraagt om een zelfbewust waterschap dat herkend wordt en waar de maatschappelijke en bestuurlijke relevantie van erkend wordt. Kernelementen van onze bestuurscultuur zijn daarom: zichtbaar, toegankelijk, verantwoordelijk en verbindend.

4.1.6.3 BEOOGDE EFFECTEN

Meer waterbewustzijn zal leiden tot nieuwe kansen en waardencreatie voor inwoners, agrariërs, bedrijven en recreanten. Kansen om te laten zien dat AGV voorop loopt op het terrein van innovatie en duurzaamheid zijn:

- Het aanzienlijk verbeteren van het waterbewustzijn en de betrokkenheid van inwoners en bedrijven;
- Meer zichtbaarheid van het waterschap en van het bestuur en de bestuurders;
- Een eenduidig beeld over de verantwoordelijkheden van het waterschap AGV en Waternet;
- Transparantie over besluitvorming en het proces waarmee dit tot stand komt.

KOSTEN EXPLOITATIE

| Programma 6: Algemeen | 2018 | 2019 | |
|--------------------------------------|---------------|---------------|---------------|
| Netto kosten Exploitatie (x € 1.000) | Rekening | Begroting | Rekening |
| - kapitaallasten | 663 | 769 | 596 |
| - taakkosten | 12.550 | 12.895 | 12.759 |
| Endtotaal | 13.213 | 13.664 | 13.355 |

De kapitaallasten zijn € 173.000 lager dan begroot. De belangrijkste oorzaken zijn de lagere uitgaven op het krediet Waterschapsverkiezingen in 2018 (hierdoor minder kapitaallasten in 2019) en het lagere renteomslagpercentage dan begroot.

De taakkosten zijn € 136.000 lager dan begroot. De verschillen zijn:

| | € |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| Lagere bestuurskosten (o.a. personeelslasten) | 205.000 |
| Hogere doorberekening personele kosten van Waternet, vanwege de stijging van de pensioenpremies | -69.000 |
| Totaal | 136.000 |

| Detailtering exploitatiebudget programma Algemeen | Bedragen x € 1 mln | |
|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-------------|
| | Begroot | Realisatie |
| Bestuur | | |
| - salarissen en sociale premies bestuur (incl. voormalige bestuurders) | 1,4 | 1,1 |
| - gebruiks-/verbruiksgoederen | 0,3 | 0,5 |
| - overige dienstverlening/ bijdragen aan derden (o.a. Het Waterschapshuis, UvW) | 1,5 | 1,5 |
| - bijdragen aan overigen (Wereld Waternet) | 0,4 | 0,5 |
| - kapitaallasten | 0,8 | 0,6 |
| - inzet Waternet (kosten bestuursondersteuning, vergaderfaciliteiten etc.) | 1,6 | 1,7 |
| Externe communicatie | 3,5 | 3,3 |
| Dotatie 'te dekken exploitatiesaldo' | 3,9 | 3,9 |
| Overige | 0,3 | 0,3 |
| Totaal | 13,7 | 13,4 |

*Te dekken exploitatiesaldo

Met de ingebruikname van de rwzi Amsterdam-West in 2006 zijn de rwzi's Oost en Zuid te Amsterdam buiten gebruik gesteld. De restant boekwaarden van de buitengebruik gestelde installaties van de rwzi's Oost en Zuid konden door hun omvang niet direct worden afgeschreven en ten laste van de exploitatie worden gebracht. Om die reden is, in overleg met de accountant, ultimo 2006 de negatieve bestemmingsreserve "te dekken exploitatiesaldo" ingesteld. De negatieve stand wordt aangezuiverd via jaarlijkse dotaties van € 3,9 miljoen (in 2020 vindt de laatste dotatie van € 1,1 miljoen aan de reserve plaats). Hiermee is het gelukt om de negatieve bestemmingsreserve in de helft van de oorspronkelijke termijn volledig af te wikkelen.

4.1.6.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Communicatie / Waterbewust

Alle communicatie-activiteiten van het waterschap zijn gericht op het verhogen van het waterbewustzijn (en in het verlengde daarvan, de waterbetrokkenheid) bij de inwoners van het AGV-gebied.

De communicatieboodschappen zijn aangescherpt na het doelgroepenonderzoek van 2017. Daaruit bleek dat de kerntaken een grote waardering krijgen van het publiek. In de communicatie is het daarom van belang altijd de relatie te leggen met de kerntaken zodat het draagvlak van het werk van het waterschap wordt vergroot.

Of het nu gaat om klimaat, recreatie, innovatie, en ongeacht welk middel (persbericht, website, activatie, campagne of sponsoring) communicatie ondersteunt de diverse taken en activiteiten van het waterschap, brengt de bestuurlijke zaken onder de aandacht en zoekt media-aandacht voor besluiten en werkzaamheden van het waterschap. Ook de eigen communicatiekanalen worden daarvoor ingezet. Op deze manier wordt het bestuur gepositioneerd om de relevantie van het waterschap en de waarden van water uit te dragen. Via sponsoring van bijvoorbeeld Artis, NEMO, Het Scheepvaartmuseum en de Kids Swim (Amsterdam City Swim), wordt een groot publiek bereikt en ons relatienetwerk vergroot.

De campagne van de afgelopen waterschapsverkiezingen (maart 2019) heeft bijgedragen aan de zichtbaarheid, herkenbaarheid en de boodschap rond de democratische relevantie van het waterschap (en de waterschapsbelasting). Met een intensieve campagne (online en offline) en een actieve mediabenedering is het waterschap erin geslaagd veel aandacht en publiciteit (regionaal en landelijk) te genereren. Daarmee hebben we kunnen vertellen wie we zijn, wat we doen en waarom het waterschap een democratisch gekozen overheidsorgaan is. Met als resultaat een zichtbare en herkenbare campagne en een hoger opkomstpercentage in vergelijking met de verkiezingen in 2015.

Ook het bestuursakkoord van de nieuw gevormde coalitie is op een vernieuwde online manier gepresenteerd. In het kader van het verbeteren van de bestuurlijke transparantie en communicatie zijn ook de bestuursleden (gehele Algemeen bestuur) op een persoonlijke manier online gepresenteerd, communiceren we met twitter-cards over de agenda van bestuurlijke vergaderingen en is de online communicatie tijdens vergaderingen geïntensiveerd.

In het kader van het vergroten van het waterbewustzijn is het waterschap o.a. de samenwerking aangegaan met Het Scheepvaartmuseum. Het Scheepvaartmuseum presenteerde de tentoonstelling Rijzend Water (van Kadir van Lohuizen) over de stijgende zeespiegel. Het waterschap heeft deze tentoonstelling mede mogelijk gemaakt en vanuit deze samenwerking is ook de Museumnacht-activatie van het waterschap en Het Scheepvaartmuseum ontstaan. Hierbij zette het waterschap Het Scheepvaartmuseum 'onder water' door middel van gevelmapping waarmee een groot en jong publiek is bereikt.

Waar de kans zich voordoet zijn de activiteiten, werkzaamheden en bestuurlijke momenten met een actieve mediabenedering gecombineerd. Dit heeft in 2019 gezorgd voor lokale, regionale en landelijke publiciteit, zoals bijvoorbeeld bij de oplevering van de Ringdijk en de Amsteldijk, de waterschapsverkiezingen, de Bubble Barrier en de activatie tijdens Museumnacht. Daarnaast heeft met name het slibdossier (AEB) veel tijd gevraagd van woordvoering.

De pilot Warm Welkom is in 2019 in zijn geheel uitgerold in het gehele AGV-gebied. Warm Welkom heet nieuwe bewoners welkom in het gebied van het waterschap en laat hen op een positieve en informatieve manier kennis maken met het werk van het waterschap en wat dat voor hun eigen omgeving betekent. Zo wordt het werk van het waterschap zichtbaar gemaakt en maken we het 'grote' verhaal rond onze kerntaken persoonlijk.

Jeugdbestuurder

Op 20 juni 2019 heeft Rieke Brouwer het stokje overgedragen aan Camil Mahdi. De jeugdbestuurder wordt intensief begeleid en is vaker actief. Afgelopen jaar zijn er vooral stappen gezet in zijn online zichtbaarheid, zowel extern als intern. Dit om een zo groot mogelijk bereik te creëren met een zo efficiënt mogelijke inzet van middelen.

De nieuwe jeugdbestuurder was aanwezig bij WeMakeTheCity. Hij was jurylid bij de Battle of the Beach. Tijdens de Amsterdam City Swim gaf Camil Mahdi samen met Peter Smit (portefeuillehouder educatie) het startschot van de Kids Swim. Verder was hij de host van het weekend met het landelijke jeugdbestuur in ons waterschap, met onder andere een bezoek aan het Amsterdam Light Festival en Het Scheepvaartmuseum. Zijn aanwezigheid bij deze evenementen draagt bij aan waterbewustzijn en de zichtbaarheid van het waterschap, specifiek onder jongeren.

INVESTERINGEN

| Programma 6: Algemeen | 2019 | | | | | |
|----------------------------------------|----------------|-----------------|-------------|-------------------|-------------------|--------------|
| | Begroting 2019 | Realisatie 2019 | Verschillen | Toegekend krediet | Uitgaven t/m 2019 | Eindprognose |
| Netto kosten Investeringsen (x€ 1.000) | | | | | | |
| - Waterschapsverkiezingen | 1.750 | 1.229 | 521 | 2.500 | 1.361 | 1.475 |
| Eindtotaal | 1.750 | 1.229 | 521 | 2.500 | 1.361 | 1.475 |

Het realisatiepercentage van de investeringen is uitgekomen op 70%.

Waterschapsverkiezingen

Het project waterschapsverkiezingen is in 2019 op een enkele activiteit na afgerond. Van het krediet resteert circa € 1 miljoen omdat de rekening die door het ministerie is verstuurd voor de organisatie van de verkiezingen door de gemeenten lager is uitgevallen dan verwacht.

In 2019 heeft na afloop van de verkiezingen een evaluatie plaatsgevonden. Bij deze evaluatie zijn ook de daadwerkelijke gemaakte kosten in kaart gebracht.

Het ministerie, de VNG en de Unie hebben afgesproken de uitkomsten van de kostenevaluatie te hanteren als uitgangspunt voor kostenverrekening voor de toekomst. Ook is afgesproken vanaf 2020 per jaar een kwart van de kosten (vooruit) te betalen. De eerste rekening zal voor AGV ongeveer € 250.000 bedragen en wordt verwacht in 2020.

4.1.7 PROGRAMMA 7: DUURZAAMHEID

4.1.7.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

AGV heeft niet alleen de ambitie om energieneutraal te worden, maar wil tevens toekomstbestendig en duurzaam zijn. De kernelementen die daarom bij dit programma horen zijn:

- Energiebesparing;
- Waterschap als energiefabriek;
- Duurzaam inkopen;
- Terugwinnen van grondstoffen en energie uit (afval)water.

Uitgangspunt van dit programma is dat de projecten niet alleen bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstelling van AGV, maar ook een positieve business case hebben.

4.1.7.2 DOELSTELLINGEN

Door het uitvoeren van dit duurzaamheidsprogramma streeft AGV naar het realiseren van haar duurzaamheidsambities. Ook wordt er op deze wijze invulling gegeven aan de afspraken gemaakt in bijvoorbeeld het Nationaal Klimaatakkoord en de Meerjarenafspraken energie-efficiency (MJA).

4.1.7.3 BEOOGDE EFFECTEN

AGV is in de kern van haar werk een duurzame organisatie. Dat betekent een zo beperkt mogelijke ecologische footprint en bijdragen aan een circulaire economie.

INDICATOREN

| Indicatoren Programma 7: Duurzaamheid | | | | |
|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------|------------|
| Onderwerp | Indicator | Eenheid | Norm | Realisatie |
| Nationaal Klimaatakkoord | ▪ Zelf voorzienend door eigen duurzame energie-productie in 2020 | % | 40 | 46 |
| Duurzaam inkopen | ▪ Duurzaam Inkopen | % | 100 | 100 |
| | ▪ De acties vanuit de door Waternet ondertekende Green Circulair Inkopen worden uitgevoerd | aantal | 2 | 2 |
| Waterketen | ▪ Goedgekeurd Energie Efficiency programma voorgenomen (zekere) maatregelen uitgevoerd | % | 2 | 4,8 |

4.1.7.4 WIJZE WAAROP GESTREEFD IS DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Zelfvoorzienend door eigen duurzame energieproductie

De zelfvoorzienendheid door eigen duurzame energieproductie bedraagt in 2019 46%. Dit ligt lager dan normaal door de matige prestaties van de warmtekrachtkoppelingen en technische problemen bij het AEB (Voor rwzi Amsterdam-West wordt een fakkelpercentage van 38%). Maar voldoet daarmee wel aan de doelstelling van 40% uit het klimaatakkoord van 2010.

Duurzaam inkopen inclusief Green Deal

Door het ondertekenen van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen heeft Waternet zich vastgelegd om inkopen zo duurzaam, circulair en sociaal mogelijk uit te voeren. De indicator Duurzaam Inkopen is in 2019 conform de norm uitgekomen op 100%.

Goedgekeurd Energie Efficiencyprogramma/Energiebesparing

In 2019 is 1 van de 8 geplande energiemaatregelen uitgevoerd. Een maatregel uit 2017 is in 2019 uitgevoerd (zonnepanelen Westpoort). Daarnaast is één aanvullende (vervangende) maatregel uitgevoerd (zuiniger beluchtingselementen Huizen). Ten slotte is één zeer grote maatregel, gepland voor 2020, in 2019 uitgevoerd (zonnepanelen Horstermeer fase 2). De indicator komt daarmee op 4,8% verbetering in 2019 t.o.v. 2018 (norm

2%). De cumulatieve verbetering t.o.v. 2015 bedraagt 7,2% (norm 6%). Dit is met name te danken aan de grote zonnepaneel projecten van rwzi's Horstermeer en Westpoort, en zit dus aan de energie productiekant. De besparing van energie bedraagt in 2019 1,8% ten opzichte van 2015, en blijft daarmee achter bij de verwachting (verwachting was 2,6%). Dit wordt veroorzaakt door vertraging van de vervanging van de proces automatiseringsprojecten en uitstel van verbouwing van de rwzi Amstelveen.

Waterschap als energiefabriek

In 2019 is door het waterschap en AEB energie opgewekt uit biogas van AGV, daarnaast is het project voor de productie van groengas op de rwzi Amsterdam-West na een tijdelijke projectstop vanwege de problemen bij het AEB verder ontwikkeld en is de bestuurlijke besluitvorming voor het uitvoeringskrediet verder voorbereid. Het verkennen van de kansen voor de levering van warmte of koude uit (afval)water heeft in 2019 geleid tot een samenwerking met de gemeente Amstelveen om de warmtelevering uit het effluent van de rioolwaterzuivering verder te onderzoeken.

Teruggewinnen van grondstoffen uit (afval)water

De Top 5 grondstoffen, omvat Fosfor, Bioplastics, Cellulose, Alginaat en Biomassa. Rondom deze grondstoffen vindt momenteel de grootste activiteit plaats door waterschappen en heeft het meeste onderzoek naar plaatsgevonden. Van de potentieel terug te winnen hoeveelheid wordt momenteel slechts een klein deel ook daadwerkelijk teruggewonnen.

Van deze Top 5 grondstoffen zijn op dit moment Fosfor (Struviet) en Cellulose voor AGV het meest relevant.

| Teruggewonnen energie en grondstoffen | | Begroot | | Realisatie | |
|---------------------------------------|---------|-------------|----------|-------------|-----------|
| | | 2019 | | 2019 | |
| Grondstoffen | Eenheid | Hoeveelheid | Bedrag € | Hoeveelheid | Bedrag € |
| Biogas (rwzi West) | Nm3 | 12.500.000 | 375.000 | 11.000.000 | 450.000 |
| Struviet | kg | 400.000 | 20.000 | 98.000 | 20.000 |
| Cellulose | kg | 290.000 | -15.950 | 0 | 0 |
| Groengas | Nm3 | 1.950.000 | 585.000 | 145.000 | 45.000 |
| Zonne-energie | MWh | 3.592 | 251440 | 3.382 | 244.000 |
| WKK (niet-AEB) | MWh | 2.500 | 175.000 | 4.716 | 330.000 |
| Elektriciteit | MWh | - | - | 38.612 | 4.609.531 |
| Gas | m3 | - | - | 200.952 | 172.672 |

De rwzi Amsterdam-West heeft in 2019 7,4 miljoen m3 biogas aan het AEB geleverd (iets minder dan de 8 miljoen m3 in 2018). Het AEB moet voor circa 11 miljoen m3 biogas betalen. Dat levert ongeveer € 450.000 aan inkomsten. Het AEB heeft via de WKK's (Warmte kracht koppeling) 16,7 miljoen kWh aan elektriciteit opgewekt. Rwnzi Amsterdam-West consumeert ongeveer 21.000.000 kWh. Dat kost € 1,05 miljoen. Daarnaast heeft het AEB via de WKK's circa 71.000 GJ aan warmte geproduceerd. Rwnzi Amsterdam-West heeft circa 46.000 GJ geconsumeerd. Dat kost ongeveer € 125.000.

Vanwege technische problemen in de fijnzeef van de rwzi Blaricum, is er in 2019 geen cellulose geproduceerd.

De productie van groengas is lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de vertraging van de bouw van de groengasinstallatie bij de rwzi Amsterdam-West. De groengasproductie in bovenstaand overzicht betreft alleen de rwzi De Ronde Venen.

De struvietproductie is in 2019 sterk teruggelopen dit is voornamelijk veroorzaakt door de slib afname problemen bij het AEB. Het geproduceerde struviet is door het bedrijf ICL afgenomen en verwerkt tot kunstmest.

4.1.8 PROGRAMMA 8: BELASTINGOPBRENGSTEN

4.1.8.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

In dit programma wordt in het kort ingegaan op de gerealiseerde opbrengsten waterschapsbelastingen en de verschillen ten opzichte van de begroting.

| Programma 8: Belastingopbrengsten | | | | 2019 | | |
|-----------------------------------------|-------------------|----------------|--------------|----------------|---------------|--------------|
| (bedragen x€ 1.000) | | | | | | |
| | Watersysteemtaak* | | | Zuiveringstaak | | |
| | Begroting | Rekening | Verschil | Begroting | Rekening | Verschil |
| - Belastingopbrengsten | 110.032 | 112.815 | 2.783 | 91.244 | 93.119 | 1.875 |
| - Kwijtschelding en oninbaar | -9.148 | -7.508 | 1.640 | -8.802 | -7.049 | 1.753 |
| - Afwikkeling voorgaande belastingjaren | - | 3.544 | 3.544 | - | 5.252 | 5.252 |
| Totale netto opbrengsten | 100.884 | 108.851 | 7.967 | 82.442 | 91.322 | 8.880 |

* Inclusief verontreinigingsheffing

Opbrengst Watersysteemheffing

De netto opbrengst watersysteemheffing is circa € 8 miljoen hoger uitgekomen dan begroot door een hogere WOZ-waarde dan waarmee rekening is gehouden en de afwikkeling van voorgaande belastingjaren (€ 3,5 miljoen). Bij de begroting 2019 was al rekening gehouden met stijgende WOZ-waarden (inclusief een stijging van het aantal WOZ-objecten) en een stijgend aantal huishoudens. Maar bij het maken van de begroting waren nog niet alle gegevens bekend en werd er dus voor een deel een inschatting gemaakt. Later zijn die WOZ-gegevens alsnog aangeleverd. Dat heeft ook een doorwerking in het aantal huishoudens, omdat daarvoor ook mede de Landelijke Voorziening WOZ wordt gebruikt.

Daarnaast viel het aantal kwijtscheldingen en oninbaar lager uit dan begroot.

Opbrengst Zuiveringsheffing De netto opbrengst zuiveringsheffing is circa € 8,9 miljoen hoger uitgekomen dan begroot. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de structurele stijging van het aantal vervuilingseenheden (toename van het aantal huishoudens) en de afwikkeling van voorgaande belastingjaren (€ 5,3 miljoen). Daarnaast viel het aantal kwijtscheldingen en oninbaar lager uit dan begroot.

Voor een nadere verklaring op de belastingopbrengsten wordt verwezen naar paragraaf 5.4.

4.2 Paragrafen

4.2.1 Ontwikkelingen sinds het vorig begrotingsjaar

INTERNE ONTWIKKELINGEN

4.2.1.1 Bestuurlijke aangelegenheden

Algemeen bestuur

Het bestuur van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht kent een Algemeen en een Dagelijks bestuur.

Het Algemeen bestuur (AB) bestaat uit dertig leden en is samengesteld uit personen die bepaalde belangen – categorieën – vertegenwoordigen, zoals benoemd in de Waterschapswet.

AGV kent vier categorieën: ingezetenen (23 zetels), ongebouwd (3 zetels), bedrijven (3 zetels), eigenaren van natuurterreinen (1 zetel).

De 23 bestuursleden van de eerste categorie (ingezetenen) zijn gekozen via de waterschapsverkiezingen.

De bestuurszetels van de andere categorieën zijn 'geborgd', en deze bestuursleden worden benoemd,

respectievelijk door de LTO, de Kamers van Koophandel en de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren.

Op 28 maart zijn de leden van het nieuwe Algemeen bestuur beëdigd. Op 12 juni is het Dagelijks bestuur geïnstalleerd.

Het huidige Algemeen bestuur bestaat uit de volgende personen:

INGEZETENEN

VVD: de heer P.M. Smit, mevrouw M.F. Groot Koerkamp-Kappert (fractievoorzitter), mevrouw A.M. van Schendelen, de heer T.C.R. van Someren en de heer N. van Rijswijk.

PvdA: mevrouw B.H. de Buissonjé, de heer E.J. de Vries-Sandoval Taco (fractievoorzitter), de heer G.J. Wisse en de heer S.K. Deurloo.

Water Natuurlijk: de heer S.E. Mager, mevrouw M. Quené (fractievoorzitter), mevrouw R. Peters en P.F. de Groene.

Partij voor de Dieren: mevrouw J.F. Bloemberg-Issa (fractievoorzitter), de heer P. van der Kraan, mevrouw I.A. Mulder en de heer F.W.D. van Lierop.

CDA: de heer W.C. Zwanenburg (fractievoorzitter) en mevrouw A.A. Verweij-Bouwman.

De Groenen: de heer M.A. Pontier (fractievoorzitter) en de heer R.A. Schönberger.

50Plus: de heer T. Braaksma (fractievoorzitter).

ChristenUnie: de heer E.V. Benjamin (fractievoorzitter).

GEBORGDE ZETELS (benoemd door belangenorganisaties)

Ongebouwd: de heer A.J.T. van Rijn, mevrouw G.A. Kool (fractievoorzitter) en de heer A. Hooijer.

Bedrijven: de heer G.J.M. Aaftink (fractievoorzitter), mevrouw M. Rus en de heer L.M. Hielkema.

Natuurterreinen: de heer H. Massop (fractievoorzitter).

Dagelijks bestuur

Het Dagelijks bestuur bestaat uit de volgende personen:

Dijkgraaf: de heer dr. ir. G.M. van den Top

VVD: de heer P.M. Smit

PvdA: mevrouw B.H. de Buissonjé

Water Natuurlijk: de heer S.E. Mager

Ongebouwd: de heer A.J.T. van Rijn

4.2.1.2 Wijzigingen in bestuurssamenstelling

De heer A.J.T. van Rijn (Ongebouwd) is per 7 maart benoemd als lid van het Dagelijks bestuur. Hij vulde hiermee de plek in het Dagelijks bestuur die vacant kwam door het onverwacht overlijden van Dagelijks bestuurder Pieter Kruiswijk.

In september heeft mevrouw M. Rus de heer A. van Luijt opgevolgd binnen de fractie Bedrijven. In de vergadering van het Algemeen bestuur op 12 december kondigde Jaap Kelderman aan per 1 februari 2020 terug te treden als secretaris-directeur. De heer Kelderman heeft 20 jaar op directieniveau voor het waterschap gewerkt, waarvan de laatste 11 jaar in de functie van secretaris-directeur. De komende twee jaar blijft de heer Kelderman werkzaam bij Waternet voor diverse projecten en programma's, onder andere voor Wereld Waternet. In dezelfde bestuursvergadering op 12 december besloot het Algemeen bestuur tot de procedure voor de herbenoeming van de dijkgraaf. De benoemingstermijn van Gerhard van den Top als dijkgraaf van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht loopt af op 1 november 2020.

In juni is de nieuwe jeugdbestuurder Camil Mahdi geïnaugureerd. Hij volgt Rieke Brouwer op. Camil wil met jongeren in gesprek over het belang van waterschappen en jongeren stimuleren voor een baan in 'het water'.

Commissie voor de Geloofsbrieven

Volgens het Reglement van Orde is door de dijkgraaf voor de bestuursperiode 2019-2023 een Commissie voor de Geloofsbrieven benoemd, bestaande uit de volgende personen:

- Mevrouw B.H. de Buisonjé
- Mevrouw M. Quené
- De heer W.C. Zwanenburg

Rekenkamercommissie AGV

Op 10 januari 2019 is de rekenkamerbrief over de kaderstellende en controlerende rol van het Algemeen bestuur besproken in de Commissie voor advies. Het doorwerkingsonderzoek Wateropgave is op 17 april 2019 geagendeerd in de Commissie voor advies en als hamerstuk in de AB-vergadering van 20 juni 2019.

In doorwerkingsonderzoeken wordt gekeken naar de opvolging van de aanbevelingen uit een eerder rekenkameronderzoek.

De heer C.J. Groen is op 27 maart door het Algemeen bestuur benoemd als lid. Hij volgt mevrouw J. Jong op. De heer R. Olsen heeft de heer F. Boom opgevolgd als secretaris van de Rekenkamercommissie per 1 augustus 2019.

De Rekenkamercommissie bestaat uit:

- De heer R. Aykaç (voorzitter)
- Mevrouw L.J. Sierts (vicevoorzitter)
- De heer C.J. Groen

4.2.1.3 Besluitvorming in 2019 (van belangrijke onderwerpen)

Besluiten Planning & Control cyclus

| | |
|------------------|---------------------------------------------------|
| 14 februari 2019 | Controleprotocol AGV 2019 |
| 4 juli 2019 | Jaarstukken AGV 2018 |
| 4 juli 2019 | Bestuursrapportage AGV januari t/m april 2019 |
| 4 juli 2019 | Beknopte Meerjarenbegroting AGV 2020-2024 |
| 4 juli 2019 | Verhoging garantielimiet Waternet |
| 28 november 2019 | Bestuursrapportage AGV januari t/m september 2019 |
| 28 november 2019 | Begroting AGV 2020 |
| 28 november 2019 | Eerste Begrotingswijziging AGV 2020 |
| 28 november 2019 | Verordening Verontreinigingsheffing AGV 2020 |
| 28 november 2019 | Verordening Zuiveringsheffing AGV 2020 |
| 28 november 2019 | Verordening Watersysteemheffing AGV 2020 |
| 28 november 2019 | Tarientabel Leges 2020 |
| 28 november 2019 | Terinzagelegging NEN-normen |

Investeringsbesluiten

Bij de begroting 2019 is een verzamelbesluit investeringen genomen. Aanvullende zijn de volgende investeringsbeslissingen genomen:

| | |
|-------------------|--------------------------------------------------------------|
| 7 maart 2019 | Uitvoeringskrediet aanpassing slibbuffer rwzi Amsterdam-West |
| 16 mei 2019 | Vervangingsinvesteringen diverse zuiveringen |
| 19 september 2019 | Maatregelen EEP 2017-2020 |
| 12 december 2019 | Vorbereidingskrediet Strandeiland |

Beleidsnota's

| | |
|------------------|---------------------------------------------------------------------|
| 14 februari 2019 | Strategie Bodemdaling |
| 14 februari 2019 | Beleidsuitgangspunten onroerende zaken AGV |
| 14 februari 2019 | Programma Kwaliteitsbaggeren 2019-2023 |
| 14 februari 2019 | De rol van AGV als aanbieder van thermische energie op Strandeiland |
| 7 maart 2019 | Nota Peilbeheer 2019 |
| 7 maart 2019 | Boezemplan 1.0 |
| 17 oktober 2019 | Keur AGV 2019 |
| 12 december 2019 | Beleidsvisie Muskusrattenbestrijding 2020-2024 |

Besluiten over Watergebiedsplannen, peilbesluiten en projectplannen waterbeheer

| | |
|-------------------|---------------------------------------------------------------|
| 19 september 2019 | Watergebiedsplan Holland, Sticht, Voorburg Oost |
| 17 oktober 2019 | Gedeeltelijke aanpassing peilbesluit Hoeker- en Garstempolder |

Benoemingsbesluiten

| | |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7 maart 2019 | G.A. Kool |
| 7 maart 2019 | DB-lid A.J.T. van Rijn |
| 27 maart 2019 | Gekozen AB-leden en geborgde zetels |
| 27 maart 2019 | Lid Rekenkamercommissie C.J. Groen |
| 28 maart 2019 | M.A. Pontier |
| 17 april 2019 | G.J. Wisse |
| 17 april 2019 | Duo-leden T.F. de Boer, A.C. Klein, E. Sjaardema, T.E. Nell, C. Oostveen, M.P. van Rijn, M.H. Meerburg, S.A. Stoffel |
| 16 mei 2019 | Duo-leden G.E.D. Pizzuti en R.J.T. Wever |
| 11 juni 2019 | Leden Dagelijks bestuur |
| 20 juni 2019 | Jeugdbestuurder C. Mahdi |
| 20 juni 2019 | Invulling werkgroepen AB |
| 19 september 2019 | M. Rus |

Beeldvormende Sessies

| | |
|---------------|-----------------------------|
| 17 april 2019 | Toekomst muskusrattenbeheer |
|---------------|-----------------------------|

4.2.1.5 Juridische procedures

Voor de juridische procedures wordt verwezen naar hoofdstuk 4.2.5 Weerstandvermogen bij 'overige risico's'.

4.2.2 Incidentele baten en lasten

De uitgaven en inkomsten zijn dit jaar beïnvloed door posten die onverwacht of incidenteel van aard waren. In de begroting was hiermee geen rekening gehouden. Het betreft de volgende post: Gegeneerde opbrengsten uit verkopen van gronden voor een totaalbedrag van circa € 136.000. Bovenstaande opbrengsten zijn ten gunste van de programma's Veiligheid en Schoon water verantwoord en worden nader verklaard bij de begroting naar kosten- en opbrengstsoorten (Hoofdstuk 5.3).

Extra kosten slibcrisis, zie pagina's 25 en 90.

4.2.3 Onttrekkingen aan bestemmingsreserves en voorzieningen

De mutaties in de tariefegalisatiereserves zijn afhankelijk van het jaarresultaat per taak. In bijlage 4. Reserves en voorzieningen is de resultaatbestemming over het boekjaar 2018, zoals besloten in de AB-vergadering van 4 juli 2019, verwerkt.

4.2.4 Waterschapsbelastingen

Hoofdpijnen diverse belastingen

De belastingheffing heeft betrekking op de verontreinigingsheffing, de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing.

De **verontreinigingsheffing** is gebaseerd op de Waterwet en de Verordening Verontreinigingsheffing Amstel, Gooi en Vecht. Deze heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woonruimten en bedrijfsruimten die direct afvalstoffen lozen op oppervlaktewater.

De **zuiveringsheffing** is gebaseerd op de Waterschapswet en de Verordening Zuiveringsheffing Amstel, Gooi en Vecht. De heffing wordt opgelegd aan gebruikers van woningen en bedrijven die indirect afvalstoffen lozen op oppervlaktewater via een riool of zuiveringstechnische werk.

De **watersysteemheffing** wordt geheven op basis van de Waterschapswet en de Verordening Watersysteemheffing Amstel, Gooi en Vecht. Deze heffing wordt opgelegd aan eigenaren (of andere zakelijk gerechtigden) van een onroerende zaak. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar gebouwd, natuurterreinen en overig ongebouwd eigendom. Daarnaast wordt aan alle inwoners die op 1 januari een woonruimte in gebruik hebben een aanslag watersysteemheffing voor ingezetenen opgelegd.

Kwijtscheldingbeleid

AGV hanteert voor de kwijtschelding, zoals vrijwel alle waterschappen dat doen, de 100%-norm. Dat wil zeggen om voor kwijtschelding in aanmerking te komen, men op of onder bijstandsnorm moet zitten.

De kwijtscheldingsnorm voor AOW-gerechtigden ligt op het bedrag van de "kale" AOW-uitkering in plaats van de bijstandsnorm. Per 2019 is kwijtschelding ook mogelijk voor kleine ondernemers en wordt rekening gehouden met de kosten van kinderopvang. Van deze mogelijkheid is nog niet veel gebruik gemaakt. Omdat de jaarrekeningen van de ondernemers veelal later beschikbaar komen wordt nog rekening gehouden met dat 50% van de oorspronkelijke raming nog zal worden aangesproken. In de loop van 2020 en 2021 zal blijken in welke mate dit ook daadwerkelijk plaatsvindt.

Tegelijkertijd is er een daling zichtbaar in het gebruik van de kwijtschelding, zo'n 10% ten opzichte van 2015. Dit beeld komt overeen met het beeld dat de gemeenten hebben.

Tarieven waterschapsbelastingen

De jaarlijks vast te stellen opbrengsten voor heffingen zijn bepaald aan de hand van de meerjarige tariefprognose van de kosten voor de zuiveringstaak en de watersysteemtaak afzonderlijk. Deze kosten worden geconfronteerd met de draagvlakken, waarvoor ook de meerjarenontwikkeling is ingeschat. Bij de meerjarige tariefprognose worden de beschikbare tariefegalisatiereserves betrokken.

In principe worden deze reserves voortschrijdend voor een termijn van 5 jaar volledig ingezet. Binnen de periode van 5 jaar moet er een volledige kostendeckering zijn.

Voor de begroting 2019 zijn de volgende tarieven vastgesteld:

| Heffingen | 2019 | 2018 | % | Eenheid |
|-------------------------|-----------|-----------|-------|------------------------|
| Zuiveringsheffing | € 54,00 | € 53,18 | 1,5% | per vervuilingseenheid |
| Verontreinigingsheffing | € 54,00 | € 53,18 | 1,5% | per vervuilingseenheid |
| Watersysteemheffing | | | | |
| • Ingezetenen | € 112,58 | € 110,02 | 2,3% | per woonruimte |
| • Gebouwd | 0,013450% | 0,014636% | -8,1% | van de WOZ-waarde |
| • Natuurterreinen | € 2,10 | € 1,96 | 7,1% | per hectare |
| • Overig: - ongebouwd | € 100,59 | € 91,25 | 10,2% | per hectare |
| - wegen | € 201,18 | € 182,50 | 10,2% | per hectare |

4.2.5 Weerstandsvermogen

4.2.5.1 Algemeen

Volgens de verslaggevingsregels zijn waterschappen verplicht beleid te formuleren met betrekking tot het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om niet-begrote tegenvallers op te vangen zonder dat daardoor de taakuitoefening in het gedrang komt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de relatie tussen de beschikbare middelen (weerstandscapaciteit) en de risico's waarvoor geen dekking is in de begroting of die anderszins zijn gedekt, zoals middels beheersmaatregelen. Een waterschap is vrij om zelf te bepalen hoe zij daar verder inhoud aan geeft.

AGV heeft het beleid met betrekking tot het weerstandsvermogen vastgelegd in de Nota Financieel Beleid AGV.

4.2.5.2 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de financiële mogelijkheden om calamiteiten en onvoorziene zaken op te vangen, zonder dat dat consequenties heeft voor de voortzetting van het bestaande beleid.

Het is AGV-beleid om eventuele risico's en calamiteiten zoveel mogelijk op de momenten waarop die zich voordoen financieel binnen de begroting op te lossen. Indien hiervoor geen of onvoldoende dekking gevonden kan worden, dan kan het waterschap 2 bronnen inzetten, te weten de algemene reserves en in het uiterste geval de belastingheffing.

Algemene reserves

AGV heeft algemene reserves ingesteld voor het opvangen van financiële gevolgen van eventuele calamiteiten en onzekere gebeurtenissen. Jaarlijks werd, tot en met 2015, € 1 miljoen aan de algemene reserves gedoteerd en een rentevergoeding bijgeschreven. Bij de invulling van de besparingsdoelstellingen uit het bestuursakkoord is besloten de dotatie aan de algemene reserves vanaf 2016 stop te zetten. De algemene reserve heeft sindsdien een stand van afgerond € 5 miljoen.

Binnen het eigen vermogen heeft AGV een aantal bestemmingsreserves, die vanwege de vastgestelde bestemming niet tot de weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend.

Onbenutte belastingcapaciteit

Anders dan gemeenten en provincies zijn waterschappen volledig autonoom waar het gaat om de vaststelling van belastingtarieven. Dat biedt waterschappen de mogelijkheid om onvoorziene financiële tegenvallers, voor zover daar geen andere dekking voor is, in het uiterste geval op te vangen door een verhoging van de (toekomstige) tarieven. Dit wordt aangeduid als 'onbenutte belastingcapaciteit'. In beginsel is de onbenutte belastingcapaciteit onbeperkt. Bij het bepalen van de belastingtarieven gaat het AGV-bestuur uit van een gelijkmatige tariefontwikkeling.

4.2.5.3 Risico's

Risicomanagement

Iedere organisatie heeft te maken met risico's die van invloed zijn op de realisatie van de organisatie-doelstellingen. De manier waarop een organisatie omgaat met risico's wordt voor een belangrijk deel bepaald door de mate van risicobereidheid. Met andere woorden hoeveel risico wil een organisatie lopen?

Risicomanagement is het continue proces van risico's onderkennen en wegen, besluiten om daarvoor wel of geen beheersmaatregelen te nemen, de effectiviteit van de risicobeheersing in de gaten te houden, en deze bij te sturen.

Het beheersen van risico's hoort bij de primaire taken van AGV: het voorkomen van overstromingen, waterschade, watertekorten, verontreinigingen e.d. Daarnaast heeft AGV te maken met risicocategorieën zoals juridische risico's (kans op procedures) en risico's voor het milieu, maar bijvoorbeeld ook met politiek-bestuurlijke risico's of het risico op reputatieschade. Veiligheidsrisico's nemen binnen AGV een bijzondere plaats in.

Eén van de beheersmaatregelen is dat AGV een calamiteitenorganisatie kent en over een crisisbeheersingsplan beschikt. Het actuele crisisbeheersingsplan is vastgesteld door het Dagelijks bestuur van AGV (maart 2017). Het crisisbeheersingsplan heeft een looptijd van 2017 tot 2020.

Alle bestuursvoorstellen worden voorzien van een (verplichte) risicoparagraaf. In die risicoparagraaf wordt voor de geïdentificeerde risico's aangegeven hoe met die risico's wordt omgegaan en wat de eventuele kosten zijn van de voorgestelde beheersmaatregelen. Daarnaast wordt expliciet aangegeven welk bedrag is opgenomen om de eventuele kosten op te vangen voor het geval dat de genoemde risico's zich ook daadwerkelijk voordoen. Op deze manier is risicomanagement integraal onderdeel van het bestuurlijke besluitvormingsproces binnen AGV.

Als actueel bedrijfsrisico is het meest relevant: hogere uitvoeringskosten wanneer de koepelvrijstelling in de omzetbelasting zou komen te vervallen. Dat is mogelijk wanneer er niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van de koepelvrijstelling. Dat kan zijn doordat er niet consequent gefactureerd wordt namens het waterschap respectievelijk de gemeente of doordat waterschap of gemeente omzetbelastingplichtige activiteiten uitvoert met een omvang, die de Belastingdienst niet toelaatbaar vindt.

De beheersmaatregelen

1. Interne audits op toepassing voorwaarden koepelvrijstelling.
2. Audit door de Belastingdienst op juiste inrichting processen om aan de voorwaarden voor de koepelvrijstelling te voldoen.
3. Financiële paragrafen in bestuursvoorstellen toetsen op fiscale aspecten, zo nodig met ondersteuning vanuit externe expertise.

De te maken verbeterslag is om die activiteiten en de opbrengst daarvan gestructureerd en in samenhang inzichtelijk te maken, zodat ze beter te volgen en te analyseren zijn. Dat kan vervolgens ook de basis zijn voor het bestuurlijke gesprek over bijvoorbeeld het weerstandsvermogen. Bij de vaststelling van de eerste begrotingswijziging voor 2020 zijn hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld. Een belangrijke actie in de verbeterslag is de werving van een adviseur risicomanagement. Dat verloopt helaas stroef.

Restrisico's

Dijkverbetering Geerkade

In de periode 2005-2006 heeft Waternet namens AGV dijkverbeteringswerkzaamheden uitgevoerd aan de Geerkade. Een woning is na de werkzaamheden (verder) verzakt en vertoont scheuren. In 2011 heeft de bewoner AGV aansprakelijk gesteld voor deze schade. In 2013 is uit onderzoek gebleken dat de oprit niet, zoals voorgeschreven, met gewichtsnutraal ophoogmateriaal is verhoogd. Ook is duidelijk geworden dat de schade niet gedekt is door de CAR-verzekering (van de aannemer en AGV) omdat de melding van de schade buiten de dekkingstermijn viel. De bewoner claimt € 175.000.

De aansprakelijkstelling is op advies van de bezwaarschriftencommissie AGV behandeld als verzoek om nadeelcompensatie. In 2015 is op basis van advies van een deskundige een bedrag van ruim € 60.000 toegekend en uitbetaald. Tegen dit besluit heeft de bewoner bezwaar gemaakt, welk bezwaarschrift conform het advies van de bezwaarschriftencommissie van AGV ongegrond is verklaard. Bezwaarde heeft daartegen beroep ingesteld bij de rechtbank, onder overlegging van een contra-expertise ter ondersteuning van zijn claim. De Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (StAB) is door de rechtbank als deskundige aangesteld. De StAB kwam tot de conclusie dat het schadebedrag ruim € 160.000 is en dat € 60.000 daarvan voor rekening van de eigenaar zou moeten komen.

In april 2019 heeft het waterschap een schikking getroffen in deze zaak. De schadevergoeding is vastgesteld op € 85.000 plus bijkomende rente en kosten. Dat bedrag is uitbetaald onder aftrek van de eerdere uitkering.

Verzoek schadevergoeding Noorderpark

Ter uitvoering van het watergebiedsplan Noorderpark is door AGV medio 2018 een compensatieaanbod gedaan van circa € 40.000 aan een bewoonster. Deze kon zich niet vinden in dat bod en heeft in november 2018 een verzoek om nadeelcompensatie ingediend op basis van hoofdstuk 6 van de Keur AGV 2017 (voorheen de Verordening schadevergoeding). Het waterschap heeft advies ingewonnen en de nadeelcompensatie bepaald op € 40.000. Verzoekster heeft bezwaar gemaakt tegen dat besluit. In het voorjaar van 2020 zal een beslissing op bezwaar genomen worden. Tegen dit besluit staat beroep open. Het maximale risico bedraagt blijkens de hoogte van de claim minder dan € 100.000.

PFAS/PAS

Voor PFAS, een verzamelnaam voor meer dan 6.000 verschillende poly- en perfluoralkylstoffen, gelden tijdelijke regels en normen. PFAS is één van de zogenaamde zeer zorgwekkende stoffen (zszs), waar nog geen normen voor zijn vastgesteld en wel schadelijk zijn voor mens en milieu. De vastgestelde tijdelijke normen voor PFAS beschermen mens en milieu, maar hebben in 2019 diverse projecten van AGV/Waternet vertraagd en leiden in veel gevallen tot hogere kosten in de voorbereiding en de uitvoering. De effecten over het jaar 2019 zijn uiteindelijk beperkt gebleven, doordat binnen de planning is geschoven met projecten die wel doorgang konden vinden en aannemers creatief zijn geweest met tijdelijke opslag in afwachting van definitieve verwerking van grond en baggerspecie. Op basis van de huidige inzichten zullen alle geplande projecten in uitvoering voor 2020 ook daadwerkelijk in uitvoering komen. Er blijft echter een risico op vertraging in de uitvoering bij afvoer van baggerspecie, omdat (tijdelijke) depots nog vol zijn en er onduidelijkheid is over de acceptatie van baggerspecie bij stortplaatsen. Behalve risico op vertraging levert dit ook een risico op hogere kosten op voor het jaar 2020.

Eind 2020 verwacht de Rijksoverheid definitieve normen vast te stellen. Tegelijk zal ook een handelingskader worden gepresenteerd voor de overige zszs. Dat levert naar verwachting wel de gewenste duidelijkheid op voor alle toepassingen van grond en baggerspecie, maar het toepassen van de nieuwe regels zal nog steeds kostenverhogend kunnen zijn in de (voorbereiding en de) uitvoering. In 2020 en vermoedelijk ook na 2020 zullen we rekening moeten houden vertraging en hogere kosten van projecten.

Onderhoudsbaggerprojecten hebben vooralsnog een vrijstelling voor vergunningverlening t.a.v. stikstofuitstoot (PAS). Of dit zo blijft en hoe lang is niet duidelijk en aldus een risico in de uitvoering van projecten die kunnen leiden tot stikstofdepositie in N2000-gebied.

Claim AEB

Zie ook pagina 92.

Coronacrisis

Het coronavirus en de maatregelen om het virus te bestrijden hebben een grote impact op de maatschappij. Ook de financiële gevolgen zijn groot. AGV heeft net als andere waterschappen het invorderingsbeleid aangepast om de financiële gevolgen voor de burgers en bedrijven/zzp'ers te verzachten. Er kunnen op aanvraag soepelere betalingsregelingen worden afgesproken of andere vormen van coulance worden betracht zoals uitstel van betaling (in ieder geval 30 juni 2020). Daarnaast worden facturen van leveranciers en zzp'ers zoveel als mogelijk sneller betaald dan de oorspronkelijke vervaldatum. Al deze maatregelen kunnen gevolgen hebben voor de belastingopbrengsten en de liquiditeit van het waterschap.

Het risico op het niet volledig realiseren van de verwachte belastingopbrengsten is groter geworden, doordat de economische gevolgen de kans op oninbaarheid en kwijtschelding vergroten. Dat laat zich op dit moment nog niet kwantificeren. Op de balans per ultimo 2019 staat onder de post 'Kortlopende vorderingen' een bedrag van € 23,1 miljoen zijnde belastingdebiteuren.

Een groot deel van dit openstaand bedrag heeft betrekking op de aanslagen van de maanden november en december die per balansdatum nog niet zijn vervallen. Onder de balanspost 'Overlopende activa' is een bedrag van € 22,9 opgenomen zijnde nog te ontvangen bedragen. Het gaat hier om per balansdatum nog op te leggen belastingaanslagen. Over de bovengenoemde bedragen loopt het waterschap extra risico op het niet volledig realiseren van de verwachte belastingopbrengsten.

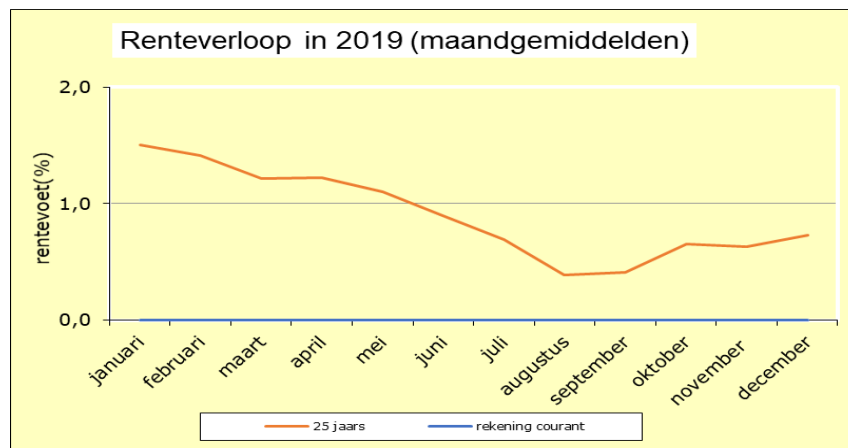
4.2.6 Financiering

4.2.6.1 Algemeen

Overeenkomstig artikel 108 van de Waterschapswet heeft het Algemeen bestuur de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV vastgesteld, die betrekking heeft op 'het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie' van het waterschap. In artikel 14 van de verordening zijn de regels met betrekking tot de financieringsfunctie opgenomen.

De regels bevatten de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, alsmede inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie, daaronder begrepen taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening. Naast de verordening is de financieringsparagraaf een belangrijk instrument voor het sturen en beheersen van, verantwoord over en toezicht houden op de treasuryfunctie. De treasury is er primair op gericht om betrouwbare en degelijke financiering van de AGV-activiteiten te realiseren.

In deze paragraaf worden de interne en externe ontwikkelingen en de resultaten met betrekking tot de treasuryfunctie over het jaar 2019 nader toegelicht.



De rente voor 25-jaars leningen toonde vanaf begin van het jaar een dalende trend van 1,5% in januari tot 0,4% in augustus/september. Hierna ging de rente weer omhoog richting 0,7% in december. Gemiddeld over het jaar bedroeg de 25-jaars rente 0,9%.

De korte rente (rekening-courant krediet) handhaafde zich op lage waarden; voor 2019 bedroeg de rente voor debetstand 0%. Vanwege het verschil tussen de korte en lange rente is in 2019 zo lang mogelijk -binnen het wettelijk kader van de kasgeldlimiet- gefinancierd met het goedkopere rekening-courant krediet.

4.2.6.2 Financiering

Korte financiering

Korte financiering vindt geheel plaats via de rekening-courant van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). Bij de 'geldmarkt-plus rekening' is de te betalen c.q. te ontvangen rente boven een stand van € 500.000 gelijk aan de Euribor tarieven van de ECB. Tot het gestelde grensbedrag geldt bij een credit- en debetstand een opslag, respectievelijk aftrek van 0,25%. Deze bepalingen zijn marktconform te noemen.

Lange financiering

De leningenportefeuille bestond per 31-12-2019 uit 50 geldleningen met een restantwaarde van € 696 miljoen. Het gemiddelde rentepercentage van de (langlopende) leningenportefeuille bedroeg eind 2019 afgerond 3,22% (exclusief de leningen voor de rwzi Amsterdam-West bedroeg het rentepercentage 2,76%).

In 2019 zijn onderstaande geldleningen afgesloten:

- € 30 miljoen met een looptijd van 30 jaar tegen een rente van 1,257%
- € 20 miljoen met een looptijd van 30 jaar tegen een rente van 0,768%
- € 15 miljoen met een looptijd van 25 jaar tegen een rente van 0,530%

Van de lening van € 30 miljoen was € 15 miljoen bestemd voor de financiering van diverse investeringsobjecten van AGV en € 15 miljoen voor de rwzi Amsterdam-West. De andere lening is aangetrokken voor de financiering van diverse investeringsobjecten van AGV.

Met het aantrekken van bovenstaande leningen is binnen de planning van de begroting gebleven, waarin werd uitgegaan van een maximale financieringsbehoefte van € 86 miljoen. Mede door de hogere belastingopbrengsten en de lagere investeringen dan begroot in 2019 is er minder geleend.

4.2.6.3 Risicobeheer

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FiDO) is een aantal verplichtingen vastgelegd waaraan minimaal dient te worden voldaan, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast wordt bij de financiering te allen tijde het uitgangspunt aangehouden dat dit alleen plaatsvindt ten behoeve van de uit te voeren publieke taak, zoals die via de Waterschapswet aan AGV is opgedragen.

Toetsing kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is ingesteld met het doel om grote schommelingen in de rentelasten te vermijden. Deze schommelingen zouden kunnen ontstaan wanneer in te grote mate met kort geld wordt gefinancierd. De limiet mag niet worden overschreden door het totaal van de netto vlottende schuld en de overige korte schuld (< 1 jaar). Als de kasgeldlimiet wordt overschreden moet in principe de tijdelijke korte financiering worden omgezet in geldleningen met een lange looptijd (≥10 jaar).

De kasgeldlimiet bedraagt voor AGV 23% van het totaal van de begroting en is voor 2019 gelijk aan € 43,4 miljoen.

In de onderstaande tabel is over 2019 per kwartaal de toetsing van de kasgeldlimiet weergegeven.

| Kasgeldlimiet, werkelijk 2019 | 1e | 2e | 3e | 4e |
|---------------------------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| (bedragen x € 1.000) | kwartaal | kwartaal | kwartaal | kwartaal |
| Toegestane kasgeldlimiet (1) | | | | |
| In % van de grondslag: 23 | | | | |
| - grondslag (= begrotingstotaal) | 188.462 | 188.462 | 188.462 | 188.462 |
| - bedrag kasgeldlimiet | 43.400 | 43.400 | 43.400 | 43.400 |
| Omvang vlottende schuld (2) | 26.470 | 36.059 | 10.742 | 28.627 |
| Vlottende middelen (3) | 0 | 0 | 0 | 0 |
| <u>Toets kasgeldlimiet</u> | | | | |
| Totaal netto vlottende schuld (4); (2-3) | 26.470 | 36.059 | 10.742 | 28.627 |
| Toegestane kasgeldlimiet (1) | 43.400 | 43.400 | 43.400 | 43.400 |
| Ruimte (+) Overschrijding (-); (1-4) | 16.930 | 7.341 | 32.658 | 14.773 |

De tabel laat zien dat in 2019 de ruimte ten opzichte van de toegestane kasgeldlimiet gemiddeld over het jaar ruim € 17,9 miljoen is geweest.

Renterisico lange of vaste schuld

In de Wet FiDO wordt ter beperking van de lange termijn renterisico's een risiconorm gehanteerd. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, is de renterisiconorm in 2019 niet overschreden.

| Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld | | 2019 | x €1.000 |
|----------------------------------------------------|-------------------------------------------------|------|--------------|
| Renterisico's | | | |
| 1.a | Renteherziening op vaste schuld o/g | | 0 |
| 1.b | Renteherziening op vaste schuld u/g | | 0 |
| 2. | Netto renteherziening op vaste schuld (1.a-1.b) | | 0 |
| 3.a | Nieuw aangetrokken vaste schuld | | 65.000 |
| 3.b | Nieuw verstrekte leningen | | 0 |
| 4. | Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3.a-3.b) | | 65.000 |
| 5. | Betaalde aflossingen | | 48.570 |
| 6. | Herfinanciering (laagste van 4 en 5) | | 48.570 |
| 7. | Renterisico op vaste schuld (2+6) | | 48.570 |
| Renterisiconorm | | | |
| 8. | Begrotingstotaal | | 188.462 |
| 9. | Percentage renterisiconorm (%) | | 30 |
| 10. | Renterisiconorm (8*9/100) | | 56.539 |
| Toets renterisiconorm | | | |
| 10. | Rente risiconorm | | 56.539 |
| 7. | Renterisico op vaste schuld | | 48.570 |
| 11. Ruimte (+) / Overschrijding (-); (10-7) | | | 7.968 |

De renterisiconorm heeft als doel bovenmatige risico's op de langlopende schulden te voorkomen. De opbouw en samenstelling van het langdurig vreemd vermogen moet zodanig zijn dat risico's door renteaanpassingen en herfinanciering van leningen worden gereduceerd. Deze norm bedraagt voor de waterschappen 30% van het begrotingstotaal.

Rentegevoeligheid

AGV is vanwege de toegepaste methodiek van financiering beperkt gevoelig voor rente schommelingen. De te financieren boekwaarde van alle aanwezige activa zijn geheel afgedekt door langlopende geldleningen met een vaste rente.

Het ongedekte deel wordt zolang als mogelijk (binnen de toegestane grenzen van de kasgeldlimiet) gefinancierd via de rekening courant met de Nederlandse Waterschapsbank. Er is een kredietlimiet (rood staan) van € 45 miljoen, waarvoor aantrekkelijke voorwaarden gelden. Ter beperking van de financieringskosten wordt deze faciliteit zo ruim mogelijk benut. Renteschommelingen kunnen er enerzijds zijn op de zogenaamde korte rente en is merkbaar op de rekening-courant met een maximale limiet van € 45 miljoen én anderzijds op de zogenaamde lange rente, die gevolgen kan hebben op de financiering van toekomstige investeringsprojecten.

Bij een rentestijging op zowel de korte als de lange rente van 1% zou het effect globaal € 1 miljoen op jaarbasis kunnen zijn (1% van € 45 miljoen kort geld plus 1% van € 80 miljoen lang geld zijnde over het gemiddeld investeringsvolume per jaar). Dit zou een effect kunnen hebben van 0,7% op de exploitatiebegroting van totaal € 188 miljoen met een evenredig effect op de tarieven.

Vooralsnog is dit effect niet te verwachten, aangezien het renteniveau voor nieuwe geldleningen in de begroting 2019 zeer behoudend is begroot op 2,9%.

4.2.6.4 Omslagrente

De omslagrente kan worden geformuleerd als de totale rentekosten (van langlopende geldleningen, kasgeldleningen plus van financiering via de rekening-courant) uitgedrukt in een percentage van de te financieren boekwaarde van investeringen. Voor 2019 werd dit percentage begroot op 2,9%, bij een neutraal financieringstekort.

Het percentage is exclusief de financiering van de rwzi West te Amsterdam, waarvoor een afzonderlijke projectfinanciering is afgesloten. Het werkelijke percentage 2019 is uitgekomen op 2,6970%. De berekening van het rente omslag percentage is uitgewerkt in bijlage 7.

Schatkistbankieren

De decentrale overheden zijn volgens de Wet Fido verplicht om al hun overtollige liquide middelen, boven een bepaald drempelbedrag, aan te aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën (in de vorm van een rekening-courant zoals bij een bank). Over de aangehouden middelen wordt een voor de Staat marktconforme rente vergoed.

Om te kunnen Schatkistbankieren (SKB) is AGV aangemeld bij het "Agentschap Schatkistbankieren" van het ministerie van Financiën. In 2019 beschikte AGV niet over overtollige liquide middelen. Om de rentelasten te beperken wordt altijd gewerkt vanuit een schuldbalans in rekening-courant. Hiertoe heeft AGV een kredietlimiet van € 45 miljoen bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB).

Het rekening-courant saldo van AGV bij het ministerie van Financiën in het kader van SKB bedraagt dus nul euro.

4.2.6.5 Administratieve organisatie

In de 'Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV' (verordening ex art. 108 Waterschaps- wet) is de rolverdeling bij de uitvoering van de treasurytaken aangegeven. Tevens zijn ook de functiescheiding en de procedures vermeld. De accountant heeft de procedures en werkprocessen beoordeeld en akkoord bevonden.

4.2.6.6 Informatievoorziening

Periodiek wordt het uitgevoerde beleid getoetst aan het in de verordening beschreven beleid. In de 4- en 9- maandsrapportage is het bestuur gerapporteerd over het uitgevoerde beleid.

4.2.7 Vreemd vermogen

Het vreemde vermogen van AGV bestaat uit een leningenportefeuille, die per eind 2019 € 696 miljoen bedraagt. Hiermee is de totale boekwaarde van investeringen gefinancierd. Door investeringen neemt de behoefte aan vreemd vermogen toe; door afschrijving neemt dit af. Daarnaast zijn mutaties op reserves, die voor financiering kunnen worden ingezet, van invloed op het aan te trekken vreemd vermogen.

Schuldquote

De schuldquote geeft de verhouding aan tussen de schulden (leningen) ten opzichte van de jaarlijkse netto opbrengst waterschapsbelastingen. Er is niet gekwantificeerd of genormeerd (ook niet in de Wet Hof) wat de maximale schuldpositie van decentrale overheden zou mogen zijn.

In het Bestuursakkoord Waterbetrokken 2019 - 2023 is het streven van het bestuur vastgelegd om de schuldquote blijvend onder de 400% te houden.

Ten opzichte van het begrote percentage van 399% is de schuldquote over 2019 uitgekomen op 363% (streefwaarde 400%). Een samenstel van oorzaken heeft hieraan bijgedragen zoals: minder aangetrokken leningen, een lager investeringsniveau, hogere belastingopbrengsten en een hoger eigen vermogen.

In de meerjarenbegroting 2021-2025 en de begroting 2021 zal meer aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van de schuldquote in het perspectief van de verwachte ontwikkeling van de investeringen en belastingopbrengsten.

4.2.8 Verbonden partijen

Onder verbonden partij wordt verstaan die organisatie (een derde partij), waarmee AGV een bestuurlijke én een financiële relatie heeft als gevolg van een bepaalde samenwerking om een bepaalde publieke taak uit te voeren. Partijen worden als verbonden beschouwd indien de ene partij de zeggenschap over de andere partij bezit én belangrijke invloed kan uitoefenen op de financiële en operationele beslissingen van de andere partij. AGV kent drie verbonden partijen (VP), de Stichting Waternet en de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis en de Unie van Waterschappen.

| Waternet | |
|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rechtsvorm | Stichting |
| Vestigingsplaats | Amsterdam |
| Publiek belang dat met VP behartigd wordt | Het uitvoeren van alle waterschapstaken die aan AGV zijn opgedragen. |
| Wijze van behartiging | Waternet is opgericht door AGV en de gemeente Amsterdam. Beide opdrachtgevers zijn vertegenwoordigd in het bestuur van Waternet in de persoon van respectievelijk de dijkgraaf van AGV en de verantwoordelijke wethouder van de gemeente Amsterdam voor de watertaken. De middelen worden binnen de gezamenlijke stichting Waternet georganiseerd. Beide opdrachtgevers behouden het politiek primaat en mandateren dit jaarlijks via de begroting. |
| Hoogte financiële relatie met AGV in 2019 | € 108,1 miljoen |
| Bereikte resultaten | De aan Waternet opgedragen taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd. |
| Risico's vanwege de relatie met de VP | Waternet is opgericht door AGV en de gemeente Amsterdam. Voor AGV verzorgt Waternet alle waterschapstaken. Voor Amsterdam zorgt Waternet voor de riolering, de drinkwatervoorziening, en het ondiepe grondwater. Zowel de gemeente Amsterdam als AGV zijn in verhouding van de kosten van de opgedragen taken volledig aansprakelijk voor eventuele tekorten van Waternet. Voor AGV is dit aandeel 37%, dat onder andere van toepassing is op de garantstellingen: Waternet heeft geldleningen met een oorspronkelijk bedrag van € 106,6 miljoen aangetrokken waarvan de restantleningen per 31-12-2018 € 64,6 miljoen bedraagt. Daarnaast heeft Waternet een rekening-courantkrediet faciliteit die op 31-12-2019 € 16 miljoen bedraagt (roodstand). |

| Het Waterschapshuis | |
|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rechtsvorm | Gemeenschappelijke regeling |
| Vestigingsplaats | Amersfoort |
| Publiek belang dat met VP behartigd wordt | Ondersteuning AGV – met name op het vlak van automatisering en ICT- bij het uitvoeren van diens taken. |
| Wijze van behartiging | Het Waterschapshuis is opgericht door alle waterschappen tezamen. AGV is lid van het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis en wordt daarin vertegenwoordigd door een lid van het Dagelijks bestuur van AGV. |
| Hoogte financiële relatie met AGV in 2019 | € 370.000 |
| Bereikte resultaten | De taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd. |
| Risico's vanwege de relatie met de VP | De waterschappen dus ook AGV zullen op grond van artikel 41 van de Gemeenschappelijke regeling er steeds voor zorgdragen dat Het Waterschapshuis te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. |

| Unie van Waterschappen (UvW) | |
|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rechtsvorm | Vereniging |
| Vestigingsplaats | Den Haag |
| Publiek belang dat met VP behartigd wordt | Behartiging van de belangen van de Nederlandse waterschappen op nationaal, Europees en internationaal niveau, alsmede de ontwikkeling van een gezamenlijke visie en het bepalen van gezamenlijke standpunten van haar leden en het verlenen van service aan haar leden. |
| Wijze van behartiging | In de ledenvergadering hebben de voorzitters van alle waterschappen zitting. |
| Hoogte financiële relatie met AGV in 2019 | Contributie: € 636.000 |
| Bereikte resultaten | De taken zijn doelmatig en efficiënt uitgevoerd. |
| Risico's vanwege de relatie met de VP | De UvW heeft een rekening-courantkrediet faciliteit tot maximaal € 2 miljoen waarvan AGV voor 6% garant staat. AGV staat garant voor de geldlening van de UvW ter financiering van het kantoorpand. De restantwaarde van de geldlening bedraagt afgerond € 5,5 miljoen, waarvan AGV voor maximaal 6% garant staat (€ 330.000). Oorspronkelijk lening bedrag bedraagt afgerond € 6 miljoen. |

Daarnaast heeft AGV een financiële relatie met onderstaande partijen. De bestuurlijke relatie loopt via verbonden partij Waternet:

- AquaMinerals;
- Waterproef;
- Wereld Waternet.

4.2.9 EMU-saldo

| Opbouw Emu-saldo | | |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----|---------------|
| bedragen x€ 1.000 | | |
| 1. EMU-exploitatiesaldo | | 10.390 |
| 2. Invloed investeringen (zie staat van materiële en immateriële vaste activa) | | |
| -/- bruto-investeringsuitgaven (inclusief geactiveerde lasten) | -/- | 67.325 |
| + investeringssubsidies | + | 3.075 |
| + afschrijvingen | + | 46.593 |
| 3. Invloed voorzieningen (zie staat van reserves en voorzieningen) | | |
| + toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie | + | |
| -/- onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie | -/- | |
| -/- betalingen rechtstreeks uit voorzieningen | -/- | |
| + externe vermeerderingen van voorzieningen | + | |
| 4. Invloed reserves (zie staat van reserves en voorzieningen) | | |
| -/- betalingen rechtstreeks uit reserves | -/- | |
| + externe vermeerderingen van reserves | + | |
| 5. Deelnemingen en aandelen | | |
| -/- boekwinst | -/- | |
| + boekverlies | + | |
| EMU-saldo | | -7.267 |

Toelichting opbouw EMU-exploitatiesaldo

Gerealiseerd saldo baten en lasten 3.319
dit saldo is inclusief:

Toevoegingen aan reserves en voorzieningen

Dotaties + 9.934

Onttrekkingen aan reserves

Fonds Saneren Vecht -/- 2.863

EMU-exploitatiesaldo voor toevoeging/onttrekking aan reserves = 10.390

Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de collectieve sector op transactiebasis. Dit is het totale begrotings-tekort dan wel -overschot van alle Nederlandse overheden en de sociale fondsen. Ondanks dat er geen formeel vastgestelde referentiewaarden voor 2019 zijn, adviseert de Unie van Waterschappen om ook voor 2019 te blijven werken met de systematiek van referentiewaarden. De Wet houdbare overheidsfinanciën, die van toepassing blijft, kent deze systematiek immers. In dit kader zijn de 'indicatieve referentiewaarden' voor 2019 berekend. Voor AGV bedraagt de referentiewaarde in 2019 € 29,9 miljoen.

Het werkelijke EMU-saldo over 2019 (€ 7,3 miljoen) is € 22,6 miljoen positiever uitgekomen dan de gestelde referentiewaarde.

4.2.10 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Sinds 2015 is de WNT verder aangescherpt. De WNT-2 brengt de maximum bezoldigingsnorm voor topfunctionarissen in de (semi) publieke sector terug van 130% naar 100% van het ministersalaris.

Doel van deze wet is het maximaliseren van de bezoldigingen en vertrekvergoedingen in de publieke en semipublieke sector. Voor 2019 is de WNT-norm gesteld op € 194.000.

Een eventuele ontslagvergoeding mag niet meer bedragen dan één jaarsalaris, met een maximum van € 75.000.

Naast de normering van de bezoldiging/ontslagvergoeding kent de WNT een publicatieplicht. Dit ongeacht of de bezoldiging hoger of lager is dan de norm. Volgens deze wet moeten van de topfunctionarissen de namen en bezoldigingscomponenten in de jaarrekening worden vermeld.

Volgens artikel 1.1 sub b 2° van de wet valt alleen de secretaris-directeur (bij waterschappen) onder de publicatieplicht. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de bezoldiging van de secretaris-directeur van het jaar 2019.

| Bedragen in € | 2019 | 2018 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------|
| | H.J. Kelderman | H.J. Kelderman |
| Functie(s) | Secretaris-directeur | Secretaris-directeur |
| • Duur dienstverband | 1/1 - 31/12 | 1/1 - 31/12 |
| • Omvang dienstverband (fte) | 1 | 1 |
| • Gewezen topfunctionaris? | nee | nee |
| • (Fictieve) dienstbetrekking? zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam? | nee ja | nee ja |
| Bezoldiging | | |
| • Beloning | 133.521 | 130.689 |
| • Belastbare onkostenvergoeding | 336 | 218 |
| • Beloningen betaalbaar op termijn | 20.065 | 18.149 |
| Totaal bezoldiging | 153.922 | 149.056 |

Van de bezoldiging van de secretaris-directeur komt 50% ten laste van AGV en 50% ten laste van Waternet.

5. Jaarrekening 2019

5.1 Exploitatierkening naar programma's

| Programma kosten Exploitatie (x € 1.000) | Realisatie 2018 | Begroting 2019 | Realisatie 2019 | Verschillen begr./real. |
|---------------------------------------------|--------------------|-------------------|--------------------|----------------------------|
| | € | € | € | € |
| Veiligheid | 36.863 | 39.525 | 41.825 | -2.300 |
| Schoon water | 87.800 | 89.887 | 95.091 | -5.204 |
| Voldoende water | 30.709 | 30.984 | 31.863 | -879 |
| Op en om het water | 1.962 | 2.014 | 1.720 | 294 |
| Draagvlak | 10.279 | 12.388 | 13.000 | -612 |
| Algemeen | 13.212 | 13.664 | 13.355 | 309 |
| Totaal | 180.825 | 188.462 | 196.854 | -8.392 |

5.2 Exploitatierekening naar beleidsvelden/beleidsproducten

| BBP nr. | Beleidsveld/Beleidsproduct (bedragen x € 1.000) | Realisatie 2017 € | Begroting 2019 € | Realisatie 2019 € | Verschillen begr./real. € |
|---------|------------------------------------------------------------|-------------------------|------------------------|-------------------------|---------------------------------|
| | 1. Planvorming | 7.165 | 6.892 | 7.053 | 161- |
| 1. | Eigen plannen | 5.507 | 5.204 | 5.310 | 106- |
| 2. | Plannen van derden | 1.658 | 1.688 | 1.743 | 55- |
| | 2. Aanleg en onderhoud waterkeringen | 33.521 | 35.856 | 38.636 | 2.780- |
| 3. | Beheersinstrumenten waterkeringen | 2.691 | 2.355 | 2.564 | 209- |
| 4. | Aanleg en onderhoud waterkeringen | 30.537 | 33.216 | 35.792 | 2.576- |
| 5. | Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding | 293 | 285 | 280 | 5 |
| | 3. Inrichting en onderhoud watersystemen | 39.063 | 39.815 | 40.187 | 372- |
| 6. | Beheersinstrumenten watersystemen | 4.191 | 4.492 | 4.164 | 328 |
| 7. | Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen | 11.155 | 10.826 | 10.986 | 160- |
| 8. | Baggeren en saneren van waterbodems en waterlopen | 7.649 | 7.878 | 8.145 | 267- |
| 9. | Beheer hoeveelheid water | 12.242 | 12.731 | 12.965 | 234- |
| 10. | Calamiteitenbestrijding watersystemen | 414 | 463 | 443 | 20 |
| 11. | Monitoring watersystemen | 3.412 | 3.425 | 3.484 | 59- |
| | 4. Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken | 72.001 | 74.018 | 79.538 | 5.520- |
| 12. | Getransporteerd afvalwater | 3.339 | 3.913 | 3.762 | 151 |
| 13. | Gezuiverd afvalwater | 55.025 | 55.117 | 55.417 | 300- |
| 14. | Verwerkt slib | 12.568 | 13.178 | 18.823 | 5.645- |
| 15. | Afvalwaterbehandeling door derden | 1.069 | 1.810 | 1.536 | 274 |
| | 5. Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens | 931 | 915 | 935 | 20- |
| 20. | Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens | 774 | 671 | 707 | 36- |
| 21. | Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens | 157 | 244 | 228 | 16 |
| | 6. Vergunningverlening en handhaving | 2.949 | 3.125 | 2.854 | 271 |
| 23. | Vergunningen en meldingen | 2.663 | 2.872 | 2.591 | 281 |
| 24. | Adviezen vergunningen | 286 | 253 | 263 | 10- |
| | 7. Beheersing van lozingen | 5.720 | 5.919 | 5.679 | 240 |
| 25. | Toezicht | 2.119 | 2.244 | 2.076 | 168 |
| 26. | Handhaving | 1.511 | 1.588 | 1.559 | 29 |
| 27. | Regulering lozingen | 2.090 | 2.087 | 2.044 | 43 |
| | 9. Heffing en invordering | 10.341 | 12.433 | 12.691 | 258- |
| 31. | Belastingheffing | 8.610 | 8.760 | 8.988 | 228- |
| 32. | Invordering | 1.731 | 3.673 | 3.703 | 30- |
| | 10. Bestuur en externe communicatie | 9.134 | 9.489 | 9.281 | 208 |
| 33. | Bestuur | 6.120 | 6.028 | 6.383 | 355- |
| 34. | Externe communicatie | 3.014 | 3.461 | 2.898 | 563 |
| | Totaal | 180.825 | 188.462 | 196.854 | -8.392 |

Bij de betreffende programma's is een nadere toelichting op de realisatie gegeven. De beleidsproduct 28 t/m 30 (8. Grondwaterzorg) zijn na overleg tussen de waterschappen en de Unie van Waterschappen komen te vervallen.

5.3 Exploitatierekening naar kostendragers

Taken en financieringsbronnen

In de Waterschapswet worden de waterschapstaken zuiveringsbeheer en watersysteembeheer onderscheiden. De kosten hiervan worden gedekt uit de opbrengsten van de financieringsbronnen zuiveringsheffing respectievelijk de watersysteemheffing. Naast deze heffingen bestaat er een aparte verontreinigingsheffing voor directe lozingen. In onderstaande tabel zijn de netto kosten per beleidsveld verdeeld over de kostendragers zuiveringsbeheer en watersysteembeheer. De netto kosten van de beleidsvelden moeten samen met de geschatte inkomstenderving wegens kwijtschelding en oninbaar worden goedge maakt door de opbrengsten uit de op te leggen heffingen. De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt hierbij nog ten gunste van de netto kosten van het watersysteembeheer.

| Kosten per kostendrager en dekking (bedragen x € 1.000) | Begroting 2019 | | Rekening 2019 | |
|------------------------------------------------------------|-----------------------|------------------------------|-----------------------|------------------------------|
| | Zuiverings- beheer | Water- systeem- beheer | Zuiverings- beheer | Water- systeem- beheer |
| 1. Planvorming | - | 6.892 | - | 7.053 |
| 2. Aanleg en onderhoud waterkeringen | - | 35.855 | - | 38.636 |
| 3. Inrichting en onderhoud watersystemen | - | 39.815 | - | 40.187 |
| 4. Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken | 74.018 | - | 79.538 | - |
| 5. Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens | - | 915 | - | 935 |
| 6. Vergunningverlening en handhaving | - | 3.125 | - | 2.854 |
| 7. Beheersen van lozingen | - | 5.918 | - | 5.679 |
| 8. Grondwaterbeheer | - | - | - | - |
| 9. Heffing en invordering | 5.596 | 6.840 | 5.710 | 6.980 |
| 10. Bestuur en externe communicatie | 4.744 | 4.744 | 4.641 | 4.641 |
| Netto kosten van de beleidsvelden | 84.358 | 104.104 | 89.889 | 106.965 |
| Onvoorzien | - | - | - | - |
| Kwijtschelding | 7.587 | 7.776 | 6.891 | 7.326 |
| Oninbaar | 1.215 | 1.243 | 158 | 182 |
| Niet te versturen kleine aanslagen | - | 129 | - | - |
| Opbrengst verontreinigingsheffing ten gunste van WSB | - | -953 | - | -961 |
| Bruto kosten te dekken door belastingopbrengsten | 93.160 | 112.299 | 96.938 | 113.512 |
| Dekkingsmiddelen | | | | |
| a. Bruto op te leggen Zuiveringsheffing | 91.244 | - | 98.371 | - |
| b. Bruto op te leggen Watersysteemheffing | - | 109.079 | - | 115.397 |
| c. Onttrekking uit tariefegalisatiesreserves | 1.916 | 3.220 | - | - |
| Totaal dekkingsmiddelen | 93.160 | 112.299 | 98.371 | 115.397 |
| Exploitatieresultaat | - | - | -1.433 | -1.885 |

Onvoorzien

Volgens de Waterschapswet dient de begroting een bedrag voor onvoorzien te bevatten. Conform de Nota Financieel Beleid AGV is hiervoor echter geen bedrag in de AGV-begroting opgenomen, omdat het beleid er namelijk op is gericht eventuele risico's en calamiteiten -op de momenten waarop dit zich voordoet- in eerste instantie zoveel mogelijk binnen de begroting op te lossen. Daarnaast bevatten projectramingen veelal een budget voor onvoorzien posten.

Gerealiseerde begrote dividenden en algemene opbrengsten

Deze posten maken onderdeel uit van de netto kosten per programma.

| Opbrengstrekening | Programma | Begrote opbrengst in € | Gerealiseerde opbrengst in € | Ten gunste kostendrager: | |
|---------------------------------|------------------------------|------------------------------|------------------------------------|--------------------------|-------------------------|
| | | | | Zuiverings- beheer | Watersysteem- beheer |
| Dividenden | Algemeen | - | 116.000 | 50% | 50% |
| Huren en (erf)pachten | Veiligheid | 145.000 | 173.700 | | 100% |
| Huren en (erf)pachten | Schoon water | 140.000 | 173.700 | | 100% |
| Huur dienstwoningen | Voldoende water | 155.000 | 159.000 | | 100% |
| Legesverordening AGV | Veiligheid / Voldoende water | 625.000 | 738.000 | | 100% |
| Liggelden | Op en om het water | 550.000 | 610.000 | | 100% |
| Zuiveren afvalwater voor derden | Schoon water | 7.028.000 | 7.144.000 | 100% | |
| Verkoop van grond | Veiligheid / Schoon water | - | 136.000 | | 100% |

5.4 Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten

De exploitatierkening naar kostensoorten is te splitsen in lasten en opbrengsten. De lasten minus de baten, exclusief de opbrengst waterschapsbelastingen én de mutaties in de tariefegalisatiereserves, geven de netto lasten die door de belastingopbrengsten moeten worden gedekt. Deze netto lasten stemmen overeen met de netto kosten per programma.

De lasten van AGV bestaan ten eerste uit de directe lasten en baten van AGV zelf. Dit betreft onder andere kapitaallasten van de AGV-activa en kosten van bestuur. Ten tweede zijn de uitvoeringskosten van Waternet opgenomen. Per kostensoort worden de belangrijkste verschillen tussen de cijfers van de begroting 2019 met de jaarrekening 2019 op hoofdlijnen toegelicht.

LASTEN

| Lasten (bedragen x € 1.000) | Rekening 2018 | Begroting 2019 | Rekening 2019 | Verschillen begr./rek. |
|---------------------------------------------------------------|------------------|-------------------|------------------|---------------------------|
| 1.1 Externe rentelasten | 23.572 | 23.612 | 22.061 | 1.551 |
| 1.2 Interne rentelasten | 55 | 0 | 249 | -249 |
| 1.3 Afschrijving van activa | 43.685 | 46.600 | 46.593 | 7 |
| Totaal Kapitaallasten | 67.312 | 70.212 | 68.903 | 1.309 |
| 2.1 Salarissen huidig personeel en bestuurders | 693 | 892 | 732 | 160 |
| 2.2 Sociale premies | - | - | - | - |
| 2.4 Overige personeelslasten | 126 | 170 | 160 | 10 |
| 2.5 Personeel van derden | - | - | 17 | 17- |
| 2.6 Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders | 336 | 314 | 171 | 143 |
| 3.2 Overige gebruiks- en verbruiksgoederen | 355 | 328 | 471 | -143 |
| 3.4 Huren en pachten | - | - | - | - |
| 3.10 Overige diensten door derden | 1.402 | 1.530 | 1.459 | 71 |
| 3.10 Toerekening kosten Waternet | 101.295 | 103.577 | 108.088 | -4.511 |
| 4.2 Bijdrage aan het Rijk | 7.804 | 9.120 | 10.765 | -1.645 |
| 4.2 Bijdragen aan overigen | 469 | 440 | 481 | 41- |
| 5.1 Toevoeging aan voorzieningen | - | - | 4.000 | -4.000 |
| 5.1 Te verrekenen kosten met fonds 'nazorg sanering De Vecht' | 71 | - | 863 | -863 |
| 5.2 Onvoorzien | - | - | - | - |
| Totaal exploitatie | 179.863 | 186.583 | 196.110 | -9.527 |
| Toevoegingen aan reserves: | | | | |
| - Toevoeging rente aan reserves | - | 0 | - | - |
| - Toevoeging aan reserves | 6.379 | 3.934 | 5.934 | 2.000- |
| Sluitregel: voordelig exploitatiesaldo te muteren in: | | | | |
| - Bestemmingsreserve te dekken exploitatiesaldo | - | - | - | - |
| - Egalisatiereserve Watersysteemheffing | - | - | - | - |
| - Egalisatiereserve Zuiveringsheffing | - | - | - | - |
| - Afboeken deel geactiveerde bijdrage HWBP | - | - | - | - |
| Nog te bestemmen exploitatieresultaat | 6.105 | - | 3.319 | 3.319- |
| Totaal Lasten | 192.347 | 190.517 | 205.363 | -14.846 |

Toelichting Lasten

1.1, 1.2 en 1.3 kapitaallasten

De kapitaallasten betreffen rente en afschrijving van activa. De rente bestaat uit te betalen rente op externe geldleningen en rente over eigen financieringsmiddelen (zoals reserves). Met het inzetten van de eigen financieringsmiddelen kan normaliter worden bespaard op de rentekosten. Bij de huidige rentestanden, waarbij de rente op 1-jaars kasgeld negatief is, kan hier geen sprake van zijn. De kapitaallasten zijn berekend over de binnen AGV aanwezige objecten, die vanwege hun aard (meerjarig nut) worden beschouwd als activa. Hiertoe behoren onder andere gemalen, zuiveringsinstallaties, slib installaties, waterkeringen, watergangen, water(inrichtings)plannen.

Het investerings- en afschrijvingsbeleid, inclusief de te hanteren afschrijvingstermijnen, is vastgelegd in de Nota Financieel Beleid AGV.

Voor de financiering van vaste activa worden geldleningen op de kapitaalmarkt aangetrokken. De omslagrente van het totale leningenpakket is in 2019 uitgekomen op 2,70% (begroot was 2,90%). In de betreffende paragrafen in hoofdstuk 4 wordt ingegaan op vermogensbeheer en financiering. De totaal gerealiseerde kapitaallasten bedragen € 68.903.000 en vallen € 1.309.000 lager uit dan het begrote bedrag van € 70.212.000.

De lagere kapitaallasten zijn vrijwel geheel toe te schrijven aan de component rente. Door de lage rentestanden op nieuwe financieringen en door zolang als mogelijk (binnen de toegestane grenzen van de kasgeldlimiet) gebruik te maken van de lage debetrente op de rekening-courant faciliteit zijn is een rentevoordeel van € 1.302.000 behaald. De afschrijvingslasten zijn nagenoeg gelijk aan het begrote bedrag.

2.1 t/m 2.6 Personeelslasten

De personeelslasten bestaan uit salarissen en sociale lasten van de dijkgraaf (1,0 fte) en de secretaris-directeur (0,5 fte). Tevens zijn er overige personeelskosten, zoals reis- en verblijfkosten dienstreizen. Daarnaast zijn de vergoedingen en presentiegelden voor de leden van het Dagelijks en Algemeen bestuur opgenomen. De kosten van voormalig personeel betreffen wachtgeld voor voormalige bestuursleden en de jaarlijkse premie van afgesloten koopsompolissen in verband met wachtgeld- en pensioenverplichtingen van het huidige Dagelijks bestuur.

De totale uitgaven personeelslasten bedroegen € 1.100.000, begroot was € 1.375.000, derhalve een onderschrijding van € 275.000 (lagere kosten voormalig bestuur).

In bijlage 6 is de staat van personeelslasten opgenomen waarin per organisatie-eenheid de personeelslasten zijn opgenomen.

3.2 Overige gebruiks- en verbruiksgoederen

De kostensoort omvat alle kosten die samenhangen met de aankoop van goederen die bestemd zijn voor gebruik en verbruik binnen de productieprocessen (anders dan investeringen). Op deze post zijn onder andere uitgaven opgenomen voor hard- en software, schrijf- en bureaubehoeften, druk- en bindwerk, abonnementen, representatie en kleine materialen.

De gerealiseerde uitgaven zijn ten opzichte van de begroting hoger uitgevallen (€ 140.000).

3.10 Overige diensten door derden

Betreft de door derden geleverde diensten, voor zover deze niet behoren tot één van de voorgaande kostensoorten en waarvoor geldt dat er een rechtstreeks verband is tussen de geleverde dienst en de bijbehorende lasten.

De totale uitgaven bedragen € 1.460.000, derhalve een onderschrijding van € 71.000. De voornaamste uitgaven op deze kostensoort zijn contributies en bijdragen zoals de jaarlijkse bijdrage aan de STOWA (€ 565.000), de contributie aan de Unie van Waterschappen (€ 636.000) en de bijdrage aan Het Waterschapshuis (€ 370.000). Daarnaast reguliere uitgaven voor de diverse commissies (Bezwaren-, Rekenkamer- en Kunstcommissie) en een bedrag van € 33.000 aan fractievergoedingen.

3.10 Toerekening uitvoeringskosten van Waternet met betrekking tot de AGV-taken

Waternet voert alle werkzaamheden uit met betrekking tot de reglementaire taken van AGV. Daarbij behoort tevens de oplegging en inning van de aanslagen waterschapsbelastingen.

De realisatie van de uitvoeringskosten bedraagt € 108,1 miljoen. Voor een toelichting op het verschil tussen de begroting en de realisatie op beleidsproducten wordt verwezen naar hoofdstuk 4, waarin per programma onder taakkosten een nadere toelichting is opgenomen.

4.2 Bijdragen aan het Rijk

Jaarlijks dragen de waterschappen bij aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). De bijdrage is berekend overeenkomstig de bepalingen genoemd in de Waterwet.

Voor 2019 is de bijdrage voor AGV vastgesteld op € 17,9 miljoen (reguliere bijdrage € 15,4, voor indexering € 0,4 miljoen en € 2,1 miljoen voor de deelafrekening conform begroting van het Deltafonds 2019). Van de bijdrage wordt een jaarlijks oplopend percentage ten laste van de exploitatie gebracht; voor 2019 is dat 60%. Dit jaar bedraagt dit bedrag € 10,8 miljoen. Het resterend deel van de bijdrage wordt geactiveerd en op de balans verantwoord onder immateriële vaste activa.

4.2 Bijdragen aan overigen

Onder deze kostensoort is de bijdrage aan de stichting WereldWaternet verantwoord, die over 2019 overeenkomstig de begroting € 481.000 is geweest.

5.1 Toevoeging aan voorzieningen

Nieuw gevormde voorziening kosten slibverwerking, toevoeging bedraagt € 4.000.000. In 2019 is het zuiveringsslib van AGV als gevolg van de slibcrisis bij het AEB afgevoerd en tijdelijk opgeslagen in diverse depots in Nederland. Omdat er een verplichting bestaat om de depots weer leeg te halen en het zuiveringsslib te verwerken is er een voorziening gevormd om de extra kosten die de verwerking met zich meebrengt te bekostigen. De hoogte van de voorziening is bepaald op basis van de opgeslagen tonnage zuiveringsslib in de depots en het verwerkingstarief (inclusief bijkomende kosten als transport- en overslagkosten, adviezen, ondersteunende diensten, onderzoek en depot inrichting).

5.1 Te verrekenen kosten met fonds 'Nazorg sanering De Vecht'

Na de afronding van de sanering van 't Slijk is een deel van het fonds 'sanering Vecht' vrijgevallen behoudens het bedrag voor de afdekking van de nazorgkosten. Per saldo is er een bedrag van € 2 miljoen vrijgevallen ten gunste van de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing (BBV19.00298). Het fonds 'sanering Vecht' is na overleg met accountant hernoemt naar 'nazorg sanering De Vecht'.

De uitvoeringskosten bedragen in 2019 € 862.891. Voor de exploitatie loopt de uitgaaf kostenneutraal, omdat de verrekening aan de opbrengtzijde voor hetzelfde bedrag is opgenomen onder 6.1 Onttrekkingen aan reserves.

Toevoegingen aan reserves

De toevoeging aan de reserves bedraagt totaal € 5.933.730 en betreft:

- Een in de begroting geraamde toevoeging van € 3.933.730 aan de bestemmings- reserve "Te dekken exploitatiesaldo". In de Nota Financieel Beleid AGV is bepaald dat de negatieve stand van de reserve "Te dekken exploitatiesaldo" jaarlijks met een vast bedrag wordt afgebouwd;
- Toevoegingen aan de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing (AB-besluit 19/00298) voor een bedrag van € 2.000.000. Dit bedrag is vrijgevallen uit het fonds nazorg sanering De Vecht.

Toevoegingen rente aan reserves

In 2019 heeft geen rentetoevoeging aan reserves plaatsgevonden.

De Nota Financieel beleid schrijft voor dat rente aan de tariefegalisatiereserves wordt toegerekend op basis van 1-jaars kasgeld. Omdat de 1-jaars rente negatief was (-0.28%) in 2019 er geen rente gemuteerd op de reserves

OPBRENGSTEN

| Opbrengsten (bedragen x € 1.000) | Rekening 2018 | Begroting 2019 | Rekening 2019 | Verschillen begr./rek. |
|----------------------------------------------------|------------------|-------------------|------------------|---------------------------|
| 1.1 Externe rentebaten | - | - | - | - |
| 1.2 Interne rentebaten | - | - | - | 0 |
| 1.3 Dividenden en bonusuitkeringen | - | - | 116 | 116- |
| 3.1 Verkoop van grond | 171 | - | 136 | 136- |
| 3.2 Verkoop van duurzame goederen | 912 | - | - | 0 |
| 3.4 Opbrengst uit grond en water | 1.606 | 1.535 | 1.667 | -132 |
| 3.5 Huuropbrengst uit overige eigendommen | 157 | 155 | 159 | -4 |
| 4.2 Bijdragen van overigen | - | - | - | - |
| 4.4 Bijdragen van overige openbare lichamen | - | - | - | - |
| 5.1 Opbrengsten Watersysteemheffing, gebouwd | 40.110 | 36.997 | 40.877 | -3.880 |
| 5.2 Opbrengsten Watersysteemheffing, ingezetenen | 57.720 | 58.315 | 63.747 | -5.432 |
| 5.3 Opbrengsten Watersysteemheffing, ongebouwd | 4.179 | 4.593 | 3.248 | 1.345 |
| 5.4 Opbrengsten Watersysteemheffing, natuur | 31 | 27 | 20 | 7 |
| 5.5 Opbrengsten Verontreinigingsheffing | 1.145 | 953 | 959 | -6 |
| 5.6 Opbrengsten Zuiveringsheffing, bedrijven | 21.908 | 21.254 | 23.213 | -1.959 |
| 5.7 Opbrengsten Zuiveringsheffing, huishoudens | 61.837 | 61.187 | 68.109 | -6.922 |
| 6.2 Geactiveerde lasten | 55 | 365 | 249 | 116 |
| Sub-totaal | 189.831 | 185.381 | 202.500 | 17.119- |
| 6.1 Onttrekkingen aan reserves | 2.516 | - | 2.863 | -2.863 |
| Sluitregel: nadelig exploitatiesaldo gemuteerd in: | | | | |
| - Bestemmingsreserve te dekken exploitatiesaldo | - | - | - | - |
| - Egalisatiereserve Watersysteemheffing | - | 3.220 | - | 3.220 |
| - Egalisatiereserve Zuiveringsheffing | - | 1.916 | - | 1.916 |
| Totaal Opbrengsten | 192.347 | 190.517 | 205.363 | 14.846- |

Toelichting Opbrengsten

1.2 Interne rentebaten

Zie de toelichting onder kostensoort 1.1, 1.2 en 1.3 realisatie van de kapitaallasten.

1.3 Dividenden en bonusuitkeringen

Onder deze opbrengstsoort worden ontvangen dividenden van de aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank verantwoord.

In 2019 is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de NWB Bank besloten tot uitkering van dividend over het verslagjaar 2018. Voor AGV betekent dit een uitkering van € 115.761.

3.1 Verkoop van grond

Op de rubriek worden opbrengsten verantwoord van verkoop van gronden. In 2019 is aan gronden voor een totaalbedrag van circa € 136.000 verkocht. De verkoop van grond was van incidentele aard en werd derhalve niet begroot.

3.2 Verkoop van duurzame goederen

Op de rubriek worden opbrengsten verantwoord van verkoop van duurzame goederen. In 2019 zijn geen duurzame goederen verkocht.

3.4 Opbrengst uit grond en water

Onder deze rubriek zijn diverse opbrengsten geplaatst voor een totaalbedrag van € 1.668.000, begroot was € 1.535.000. In de begroting was rekening gehouden met bijdragen van provincies ten behoeve van het vaarwegbeheer voor totaal € 700.000. De gerealiseerde bijdragen bedragen totaal € 710.000. Daarnaast is ten aanzien van huren, pachten, erfpacht en jacht- en visrecht op gronden en water een opbrengst gerealiseerd van € 347.000 (begroot was € 285.000) en voor liggelden € 610.000 (begroot was € 550.000). In de begroting zijn de opbrengst van de ligplaatsengelden de afgelopen vier jaar gelijk gebleven. De ligplaatsgelden zelf zijn

wel elk jaar aangepast voor inflatie. Hierdoor ontstond er een verschil tussen de begroting en de werkelijkheid. Gemiddeld gaat het om € 15.000 per jaar. Omdat dit structureel is, is de opbrengst in de Meerjarenbegroting 2021-2025 met het hetzelfde bedrag verhoogd. Dit geldt ook voor huren, pachten, erfpacht en jacht- en visrecht.

3.5 Huuropbrengst uit overige eigendommen

Onder deze rubriek worden de opbrengsten van voornamelijk dienstwoningen verantwoord. In 2019 is een opbrengst gerealiseerd van € 159.000, begroot was € 155.000.

5.1, 5.2, 5.3 en 5.4 Opbrengsten watersysteemheffing, gebouwd, ingezetenen, ongebouwd en natuur

Toelichting op het verschil tussen de jaarrekening en de begroting

| Opbrengsten watersysteemheffing (bedragen x€ 1.000) | 2018 | | 2019 | |
|--------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|-----------|
| | Rekening | Begroting | Rekening | Begroting |
| Gebouwd | 37.792 | 37.309 | 39.527 | |
| Natuurterreinen | 27 | 27 | 26 | |
| Ongebouwd | 4.228 | 4.601 | 4.290 | |
| | 42.047 | 41.937 | 43.843 | |
| Ingezetenen | 65.022 | 67.143 | 67.988 | |
| Netto kohier | 107.069 | 109.080 | 111.831 | |
| Kwijtschelding | -7.348 | -7.776 | -7.324 | |
| Oninbaar | -1.105 | -1.373 | -182 | |
| Totaal belastingjaar | 98.616 | 99.931 | 104.325 | |
| Afwikkeling voorgaande belastingjaren | 3.422 | - | 3.566 | |
| Totaal incl. voorgaande jaren | 102.038 | 99.931 | 107.891 | |

De opbrengst watersysteemheffing is in totaal circa € 8,0 miljoen hoger dan begroot. Dit resultaat bestaat uit een hogere opbrengst over het belastingjaar 2019 van € 4,4 miljoen en een positief resultaat op de voorgaande belastingjaren van circa € 3,6 miljoen.

Belastingjaar 2019

Gebouwd, natuurterreinen en overig ongebouwd

De opbrengst over het belastingjaar 2019 voor de watersysteemheffing gebouwd, natuurterreinen en ongebouwd samen is € 1,9 miljoen hoger uitgevallen dan begroot. Dit resultaat bestaat uit een hogere opbrengst een hogere opbrengst van € 2,2 miljoen bij categorie gebouwd en een lagere opbrengst van € 0,3 miljoen bij de categorie ongebouwd. De hogere opbrengst bij de categorie gebouwd is veroorzaakt door de hogere WOZ-waarden dan geraamd in de begroting 2019. Na de jaarrekening 2018 werd al gerekend op een hogere opbrengst van € 3 miljoen. Uiteindelijk is de waardeontwikkeling wat achtergebleven bij de eerdere verwachting en kon € 2,2 miljoen meer worden gerealiseerd dan de vastgestelde begroting. De waardeontwikkeling bedroeg 10,1% exclusief de groei van het areaal. Evenals in 2018 is gebruik gemaakt van de mogelijkheden van de Landelijke Voorziening WOZ, dit heeft niet geleid tot significante bijstelling voor de belastingopbrengst. De WOZ-waarde is bedroeg eind 2019 € 294 miljard.

Ingezetenen

De hogere opbrengst werd al voorzien in de 9-maandsrapportage voor € 0,2 miljoen. De oorzaak van de hogere opbrengsten ligt in de toename van het areaal aan woningen. De uiteindelijk opbrengst is € 0,8 miljoen hoger dan de begroting. Deze hogere opbrengst is al verwerkt in de begroting 2020.

Kwijtschelding en oninbaar

De lasten van Kwijtschelding Oninbaar zijn € 1,6 miljoen lager dan begroot. Voor kwijtschelding geldt dat het aantal verzoeken en toekennen zo'n 10% is gedaald ten opzichte van de eerdere jaren. Voor de nieuwe doelgroep kleine ondernemers wordt nog rekening gehouden met nog in te dienen verzoeken. Ten opzichte van de begroting gaan we daar uit van 50%. Voor oninbaar geldt dat op het jaar 2019 slechts met € 0,2 miljoen aan kosten rekening wordt gehouden. Dit betreft grotendeels mogelijk te lijden oninbaar op nog op te leggen aanslagen. Voor de reeds verzonden aanslagen geldt dat deze meelopen in de nieuwe bepalingswijze voor de voorziening oninbaar. Hiervoor is voldoende gereserveerd in voorgaande jaren.

Afwikkeling voorgaande belastingjaren

De opbrengsten met betrekking tot de afwikkeling van de belastingjaren tot 2019 bedragen € 3,6 miljoen.

Deze opbrengst betreft in hoofdzaak het vervallen van bedragen voor kwijtschelding en oninbaar.

Eind 2019 heeft een nieuwe beoordeling van de openstaande aanslagen plaatsgevonden. In deze bepaling is voor aanslagen die meer dan 1 jaar openstaan rekening gehouden met de mogelijkheid dat deze niet worden betaald. Voorheen werd per jaar de eerder geraamde voorziening aangehouden totdat het belastingjaar volledig was afgewikkeld.

5.5 Opbrengst verontreinigingsheffing

De opbrengst 'verontreinigingsheffing' heeft betrekking op de opbrengst van de belasting, die in 2019 door AGV in het kader van de Waterwet en de Verordening Verontreinigingsheffing Amstel, Gooi en Vecht werd geheven.

Toelichting op het verschil tussen de jaarrekening en de begroting

De opbrengsten zijn als volgt te specificeren:

| Opbrengsten Verontreinigingsheffing (bedragen x € 1.000) | 2018 | | 2019 | |
|-------------------------------------------------------------|--------------|------------|----------|------------|
| | Rekening | Begroting | Rekening | Rekening |
| Huishoudens | 48 | 40 | | 58 |
| Bedrijven | 904 | 913 | | 925 |
| Netto kohier | 952 | 953 | | 983 |
| Kwijtschelding | 0 | - | | 2- |
| Oninbaar | 0 | - | | - |
| Totaal belastingjaar | 952 | 953 | | 981 |
| Afwikkeling voorgaande belastingjaren | 194 | 0 | | -22 |
| Totaal incl. voorgaande jaren | 1.146 | 953 | | 959 |

De opbrengst van de verontreinigingsheffing is in lijn met de begroting. Voor het belastingjaar 2019 is het resultaat € 30.000 hoger dan begroot. De belastingjaren van vóór 2019 laten een lager resultaat zien van € 22.000.

Belastingjaar 2019

De opbrengst voor de het belastingjaar 2019 is in totaal € 30.000 hoger. De hogere opbrengst is toe te rekenen aan de categorie bedrijven. De verwachte afname van het aantal huishoudens met een directe lozing verloopt minder snel dan verwacht.

Afwikkeling voorgaande jaren

De opbrengsten met betrekking tot de afwikkeling van de belastingjaren tot 2019 zijn in totaal € 22.000 lager uitgevallen dan werd voorzien.

5.6 en 5.7 Opbrengst zuiveringsheffing, bedrijven en huishoudens

Toelichting op het verschil tussen de jaarrekening en de begroting

De opbrengsten zijn als volgt te specificeren:

| Opbrengsten Zuiveringsheffing (bedragen x € 1.000) | 2018 | | 2019 | |
|-------------------------------------------------------|---------------|---------------|----------|---------------|
| | Rekening | Begroting | Rekening | Rekening |
| Huishoudens | 67.985 | 68.774 | | 70.555 |
| Bedrijven | 21.538 | 22.469 | | 22.564 |
| Netto kohier | 89.523 | 91.244 | | 93.119 |
| Kwijtschelding | -6.867 | -7.587 | | -6.891 |
| Oninbaar | -1.249 | -1.215 | | -158 |
| Totaal belastingjaar | 81.407 | 82.442 | | 86.070 |
| Afwikkeling voorgaande belastingjaren | 2.338 | - | | 5.252 |
| Totaal incl. voorgaande jaren | 83.745 | 82.442 | | 91.322 |

De opbrengst van de zuiveringsheffing is in totaal € 8,9 miljoen hoger dan begroot. Dit resultaat bestaat uit een positief resultaat van € 3,6 over het belastingjaar 2019 en een eveneens positief resultaat van € 5,3 miljoen voor de afwikkeling van de belastingjaren tot 2019.

Belastingjaar 2019

Voor de ZH-huishoudens en de ZH-bedrijven is de opbrengst naar boven bijgesteld. De hogere opbrengst bestaat uit vier delen:

- De structurele doorwerking van de hogere opbrengsten jaarrekening 2018: € 1,0 miljoen;
- Hogere v.e.'s met een structureel effect bij bedrijven zoals eerder vermeld in de 9-maands bestuursrapportage en verwerkt in de begroting 2020: € 0,7 miljoen;
- Een verdere structurele stijging van de v.e.'s bij bedrijven en particulieren: € 0,2 miljoen;
- Lagere kwijtschelding en herziening van oninbaar € 1,7 miljoen.

Voor de lagere kwijtschelding en de herziening van oninbaar is in 2019 een grote afwijking opgenomen die eerst kon worden vastgesteld na de 9-maands bestuursrapportage.

Naar aanleiding van de tot en met oktober toegekende kwijtscheldingen is een nadere analyse gemaakt van de ontwikkeling. De begroting ging uit van de kwijtscheldingscijfers van het belastingjaar 2015. Sindsdien is er een daling van het aantal ingediende en gehonoreerde verzoeken tot kwijtschelding zichtbaar. Deze is afgerond 8 procent. Tot en met de jaarrekening 2018 is rekening gehouden met de mogelijkheid dat kwijtschelding nog zou kunnen gaan plaatsvinden.

Voor 2019 is nu rekening gehouden met het lagere niveau van kwijtschelding zoals dat tot en met 2017 zich heeft gemanifesteerd. Als gevolg hiervan is rekening gehouden met het kwijtschelden van 127.600 v.e.'s tegenover 140.500 in de begroting. Voor oninbaar is in 2019 de methodiek aangepast. De openstaande aanslagen worden beoordeeld op basis van hun ouderdom. Voor de aanslagen die minder dan een half jaar oud zijn wordt geen oninbaar gerekend. Voor aanslagen met een ouderdom tussen een half jaar en 1 jaar wordt gerekend met 5%. Voor alle aanslagen die meer dan 1 jaar oud zijn wordt rekening gehouden met 100% oninbaarheid.

Deze bepaling is een bepaling uit voorzichtigheid. In de praktijk wordt getracht de vorderingen volledig te incasseren met behulp van incassomaatregelen en deurwaarders.

Omdat voor de oude vorderingen al waren afgedekt hoeft in 2019 niet aanvullend rekening te worden gehouden met oninbaarheid. De eerder getroffen voorziening is ruimschoots toereikend.

Huishoudens

Bij de bepaling van de structurele stijging vormt de toename van het aantal huishoudens, zoals deze bij de watersysteemheffing ingezetenen is berekend de basis. Een toename ten opzichte van de begroting van 5.000 huishoudens betekent een toename van het aantal v.e. van 10.500.

Bedrijven

Bij de bedrijven is er een stijging van het aantal v.e. voor het belastingjaar 2019 met 24.200, oftewel 6,2%. De stijging is in lijn met de opgaande economie. Hierbij geldt in deze stijging ook de correctie voor eerdere jaren is meegenomen. De stijging voor 2019 zelf bedraagt 2,9%. Het totale draagvlak van huishoudens en bedrijven stijgt.

Kwijtschelding en oninbaar

In 2019 is een daling van de kwijtschelding zichtbaar. In het bedrag voor kwijtschelding is nog rekening gehouden met kwijtschelding aan kleine ondernemers conform het in 2018 aangepaste beleid. Dit is opgenomen voor € 250.000. De omvang van kwijtschelding ligt zo'n 10% lager dan eerder geraamd. Van de totale opbrengst zuiveringsheffing was € 1,2 miljoen begroot voor derving wegens oninbaar lijden.

In de rekening is hiervan € 0,2 miljoen gebruikt. Dit gering bedrag hangt samen met de gewijzigde methode van bepalen van oninbaar. We kijken naar de ouderdom van de vorderingen en bepalen zo het benodigde bedrag over alle belastingjaren heen.

Afwikkeling voorgaande belastingjaren

De netto opbrengst voor de jaren tot 2019 is € 3,9 miljoen hoger dan geprognosticeerd in de 9-maands-rapportage. Op dat moment werd een opbrengst van € 1,3 miljoen verwacht. Genoemde bedrag is inclusief kwijtschelding (alleen particulieren) en oninbaar. De opbrengst is dit geval vooral het vrijvallen van eerder getroffen reserveringen voor kwijtschelding en oninbaar. Deze reserveringen kunnen niet worden aangesproken en vallen daarom vrij.

6.1 Onttrekkingen aan reserves

Zie de toelichting onder kostensoort 5.1 Te verrekenen kosten met het fonds 'nazorg sanering De Vecht' (€ 862.893) en de toelichting onder toevoegingen aan reserves (€ 2.000.000).

| (bedragen x €1.000) | Rekening 2018 | | Begroting 2019 | | Rekening 2019 | |
|-----------------------------------------------|---------------|--------------|----------------|---------------|---------------|--------------|
| | ZB | WSB | ZB | WSB | ZB | WSB |
| Netto exploitatie-uitgaven | 77.318 | 99.644 | 80.423 | 103.125 | 85.955 | 107.828 |
| Inkomsten | 83.745 | 103.185 | 82.441 | 99.905 | 91.322 | 108.850 |
| Saldo | 6.427 | 3.541 | 2.018 | -3.220 | 5.367 | 1.022 |
| Resultaatbestemming: | | | | | | |
| Dotaties | | | | | | |
| Dotaties algemene reserves | | | | | | |
| Dotatie "te dekken expl.saldo" | 3.934 | | 3.934 | | 3.934 | |
| Egalisatiereserve Watersysteemheffing | | 2.445 | | | | 2.000 |
| Onttrekkingen | | | | | | |
| Bestemmingsfonds 'saneren Vecht' (vrijval) | | -2445 | | | | -2.000 |
| Te verr. met fonds 'nazorg Sanering De Vecht' | | -71 | | | | -863 |
| Exploitatieresultaat (sluitregel) | 2.493 | 3.612 | -1.916 | -3.220 | 1.433 | 1.885 |

Sluitregel

De sluitregel van de exploitatierekening geeft expliciet het uiteindelijke exploitatiesaldo aan (resultaat voor resultaatbestemming). In bovenstaande tabel is het resultaat gespecificeerd, inclusief de posten die betrekking hebben op de resultaatbestemming.

5.5 Balans en toelichting

5.5.1 Balans vóór resultaatbestemming

| Activa | 31-12-2018 | | 31-12-2019 | |
|------------------------------|-------------|--------------------|-------------|--------------------|
| | | | | |
| Vaste activa | | 708.666.293 | | 726.323.224 |
| Immaterieel | 51.546.132 | | 48.285.589 | |
| Materieel | 657.080.670 | | 677.998.144 | |
| <i>Werken in exploitatie</i> | 639.757.831 | | 655.503.658 | |
| <i>Onderhanden werk</i> | 17.322.839 | | 22.494.486 | |
| Financieel | 39.491 | | 39.491 | |
| Vlottende activa | | 47.104.994 | | 47.113.217 |
| Liquide middelen | 3.497.355 | | 1.132.109 | |
| Kortlopende vorderingen | 17.886.014 | | 23.112.108 | |
| Overlopende activa | 25.721.625 | | 22.869.000 | |
| Totaal activa | | 755.771.287 | | 773.436.441 |

| Passiva | 31-12-2018 | | 31-12-2019 | |
|----------------------------------------------------------------|-------------|--------------------|-------------|--------------------|
| | | | | |
| Vaste passiva | | 704.833.180 | | 731.652.431 |
| Eigen vermogen | 25.716.609 | | 32.106.054 | |
| <i>Algemene reserves</i> | 4.900.058 | | 4.900.058 | |
| <i>Bestemmingsreserves tariefegalisatie</i> | 15.961.394 | | 24.066.464 | |
| <i>Bestemmingsreserve te dekken expl. saldo</i> | -5.115.817 | | -1.182.087 | |
| <i>Bestemmingsfonds nazorg sanering De Vecht</i> | 3.865.904 | | 1.003.013 | |
| <i>Te bestemmen resultaat uit expl. rek naar kostendragers</i> | 6.105.070 | | 3.318.606 | |
| Voorzieningen | | | 4.000.000 | |
| <i>Voorziening slibverwerking</i> | | | 4.000.000 | |
| Vaste schulden langer dan 1 jaar | 679.116.571 | | 695.546.377 | |
| Vlottende passiva | | 50.938.107 | | 41.784.010 |
| Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar | 232.150 | | 1.231.533 | |
| Overlopende passiva | 13.466.700 | | 12.684.573 | |
| Bank- en girosaldi | 37.239.257 | | 27.867.904 | |
| Totaal passiva | | 755.771.287 | | 773.436.441 |

5.5.2 Toelichting op de balans

5.5.2.1 Vaste activa

Voor een overzicht van de investeringen wordt verwezen naar bijlage 8 -Kredietstaat-. Een toelichting op de investeringen is opgenomen bij de afzonderlijke programma's in hoofdstuk 4 van de jaarstukken.

5.5.2.1.1 Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

| | <u>31-12-2018</u> | <u>31-12-2019</u> |
|-------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| | € | € |
| Bijdragen aan activa in eigendom van: | | |
| • <i>Overheden</i> | 15.207.357 | 14.229.990 |
| • <i>Overigen</i> | 2.297.437 | 2.180.370 |
| Geactiveerde bijdragen Hoogwaterbeschermingsprogramma | 29.354.434 | 26.201.001 |
| Overige immateriële vaste activa | <u>4.686.904</u> | <u>5.674.228</u> |
| Totaal immateriële vaste activa | <u>51.546.132</u> | <u>48.285.589</u> |

De bijdragen aan activa in eigendom van overheden bestaan uit bijdragen en subsidies aan:

- Diverse gemeenten in het kader van het waterkwaliteitsspoor en ten behoeve van riolering in buitengebieden;
- De provincie Noord-Holland voor de aanleg van een natuurverbinding tussen het Naardermeer en de Ankeveense Plassen.

De bijdragen aan activa in eigendom van overigen betreffen vergoedingen aan bewoners bij het aansluiten van woonboten op de riolering.

De bijdrage aan het Rijk voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma is voor AGV voor 2019 vastgesteld op € 17,9 miljoen, waarvan € 7,2 miljoen wordt geactiveerd en € 10,7 miljoen ten laste van de exploitatie wordt gebracht.

De afschrijvingen vinden plaats zoals is aangegeven bij de waarderingsgrondslagen (§ 5.6).

Voor een specificatie wordt verwezen naar bijlage 1 - Staat van immateriële activa.

5.5.2.1.2 Materiële vaste activa

| | <u>31-12-2018</u> | <u>31-12-2019</u> |
|-------------------------------------|---------------------------|---------------------------|
| | € | € |
| <u>Werken in exploitatie</u> | | |
| Gronden | 34.040.258 | 33.553.808 |
| Bedrijfsgebouwen | 4.894.913 | 7.122.433 |
| Woonruimten | 332.537 | 319.233 |
| Waterkeringen | 151.298.299 | 156.126.698 |
| Watergangen, kunstwerken en gemalen | 42.264.192 | 45.742.804 |
| Transportsystemen | 8.953.177 | 19.038.834 |
| Zuiveringsinstallaties | 310.171.560 | 303.614.224 |
| Slibverwerkingsinstallaties | 7.369.248 | 6.830.060 |
| Vaarwegen en havens | 4.249.282 | 3.964.462 |
| Overige materiële vaste activa | <u>75.913.970</u> | <u>79.191.102</u> |
| | 639.487.436 | 655.503.658 |
| <u>Activa in aanbouw</u> | | |
| Transportsystemen | 8.381.248 | - |
| Zuiveringsinstallaties | 8.941.591 | 21.795.090 |
| Slibverwerkingsinstallaties | <u>270.395</u> | <u>699.396</u> |
| Totaal materiële vaste activa | <u><u>657.080.670</u></u> | <u><u>677.998.144</u></u> |

De materiële vaste activa kennen een voorgeschreven indeling. Onder de post overige materiële vaste activa vallen de watergebiedsplannen, waterinrichtingsplannen, stedelijke plannen, natuurvriendelijke oevers en activa welke niet in een van de andere categorieën zijn in te delen.

De activa in aanbouw betreffen uitgaven voor de nieuwbouw van de rioolwaterzuivering Weesp voor € 20,8 miljoen en de biogasinstallatie voor € 1,0 miljoen (zuiveringsinstallaties) en uitgaven ter voorbereiding op de bouw van de slibdrooginstallatie in Amsterdam-West (slibverwerkingsinstallaties).

De afschrijvingen vinden plaats zoals is aangegeven bij de waarderingsgrondslagen (§ 5.6).

5.5.2.1.2 Financiële activa

Het in de balans opgenomen saldo is opgebouwd uit de volgende posten:

| | <u>31-12-2018</u> | <u>31-12-2019</u> |
|------------------------------------|----------------------|----------------------|
| | € | € |
| Kapitaalverstrekking aan bedrijven | <u>39.491</u> | <u>39.491</u> |
| Totaal financiële vaste activa | <u><u>39.491</u></u> | <u><u>39.491</u></u> |

Kapitaalverstrekking aan bedrijven

Dit betreft aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank.

Voor een detailoverzicht wordt verwezen naar bijlage 3 - Staat van financiële vaste activa - .

5.5.2.2 Vlottende activa

5.5.2.2.1 Liquide middelen

Tegoeden bank- en girorekeningen

Dit betreft het tegoed van:

| | <u>31-12-2018</u> | <u>31-12-2019</u> |
|---------------------------------|-------------------------|-------------------------|
| | € | € |
| Rekening-courant (R/C) Waternet | 2.492.512 | - |
| Bank- en girorekeningen | <u>1.004.843</u> | <u>1.132.109</u> |
| Totaal liquide middelen | <u><u>3.497.355</u></u> | <u><u>1.132.109</u></u> |

Het saldo van de R/C Waternet bedraagt per 31-12-2019 € 696.027 te verrekenen. De specificatie van de R/C Waternet is opgenomen onder de vlottende passiva onder de post netto vlottende schulden korter dan één jaar.

De tegoeden bank- en girorekeningen betreft het tegoed van een bankrekening bij:

| | <u>31-12-2018</u> | <u>31-12-2019</u> |
|-----|-------------------------|-------------------------|
| | € | € |
| ING | <u><u>1.004.843</u></u> | <u><u>1.132.109</u></u> |

5.5.2.2.2 Kortlopende vorderingen

Het in de balans opgenomen saldo is opgebouwd uit de volgende posten:

| | <u>31-12-2018</u> | <u>31-12-2019</u> |
|--------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| | € | € |
| Debiteuren | 17.886.014 | 23.112.108 |
| Overige vorderingen | <u>-</u> | <u>-</u> |
| Totaal kortlopende vorderingen | <u><u>17.886.014</u></u> | <u><u>23.112.108</u></u> |

Debiteuren

Belastingdebiteuren

In de volgende tabel wordt de debiteurenpositie zuiveringsheffing, watersysteemheffing en verontreinigingsheffing nader gespecificeerd.

| | <u>31-12-2018</u> | <u>31-12-2019</u> |
|------------------------------------------|--------------------|--------------------|
| | € | € |
| <u>Belastingjaar</u> | | |
| t/m 2013 | 232.320 | 187.822 |
| 2014 | 463.693 | 298.169 |
| 2015 | 1.419.018 | 579.734 |
| 2016 | 3.655.515 | 1.060.209 |
| 2017 | 7.473.573 | 2.838.998 |
| 2018 | 20.357.951 | 6.596.470 |
| 2019 | - | <u>22.351.066</u> |
| | <u>33.602.070</u> | <u>33.912.468</u> |
| af te boeken opbrengst vervolgingskosten | - 1.478.806 | - 1.817.800 |
| te verlenen kwijtschelding | - 9.316.900 | - 4.751.360 |
| te verlenen oninbaar | <u>- 4.920.350</u> | <u>- 4.231.200</u> |
| Debiteuren | <u>17.886.014</u> | <u>23.112.108</u> |

Het debiteurensaldo is elk jaar een momentopname. Opgemerkt wordt dat het hier niet alleen over openstaande posten gaat, maar ook over de reserveringen die zijn gedaan voor het verlenen van kwijtschelding en oninbaar en af te boeken opbrengst vervolgingskosten. De correctie vanwege reserveringen bedraagt in 2019 € 10,8 miljoen.

Het debiteurensaldo behelst meer dan "wanbetaling" of betalingen die te laat zijn. Zo is de vervaldatum van de aanslagen die eind november en in december zijn opgelegd nog niet verstreken. Er is namelijk een wettelijk vastgestelde betalingstermijn van zes weken vanaf de dagtekening. Klanten hebben ook de mogelijkheid de belastingaanslag met een automatische incasso in 8 termijnen te betalen. Die termijnen hoeven op 31 december nog niet allemaal verstreken te zijn. Dit is voor € 4,6 miljoen het geval waarvan € 3,2 miljoen betrekking heeft op het belastingjaar 2019.

In de jaarrekening 2019 bedraagt de totale reservering voor oninbaar € 4,2 miljoen en voor af te boeken vervolgingskosten € 1,8 miljoen. Het bedrag voor oninbaar is € 0,7 miljoen lager dan ultimo 2018. Bij de bepaling van de omvang van oninbaar is zuiver gekeken naar de ouderdom van de openstaande posten na aftrek van de afgegeven automatische incasso's. Kansloze vorderingen zijn oninbaar geleden. De bedragen die oninbaar zijn verklaard staan vermeld in bijlage 10 van deze jaarrekening. In de jaarrekening 2019 zijn voldoende reserveringen gedaan om het risico van tegenvallende incasseerbaarheid van openstaande vorderingen van "oudere" belastingjaren te beperken. De coronacrisis kan echter gevolgen hebben voor de post oninbaar (zie ook pagina 61).

Voor kwijtschelding is de reservering € 4,6 miljoen lager dan in 2018. Deze verlaging is het gevolg van een wijziging in de waarderingsgrondslag voor kwijtschelding. Er zijn drie wijzigingen doorgevoerd:

- Voor oude belastingjaren wordt geen rekening gehouden met kwijtschelding, het openstaande bedrag is immers al voorzien als mogelijk oninbare post.
- Voor korter openstaande aanslagen wordt rekening gehouden met maximaal 10% kwijtschelding, idem voor nog op te leggen aanslagen.
- Voor de in 2019 verruimde kwijtscheldingsmogelijkheid voor ondernemers én het meetellen van kinderopvangtoeslagen bij de grensbedragen is een reservering van € 500.000 opgenomen. Deze verzoeken voor kwijtschelding kunnen nog op een later tijdstip worden ingediend. Met name voor ondernemers geldt dat hun jaarcijfers niet direct beschikbaar zijn.

5.5.2.2.3 Overlopende activa

De specificatie van de balanspost overlopende activa is als volgt:

| | <u>31-12-2018</u> | <u>31-12-2019</u> |
|----------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| | € | € |
| <u>Nog te ontvangen bedragen</u> | | |
| Op te leggen aanslagen | 25.494.625 | 22.869.000 |
| Vervolgingskosten | <u>227.000</u> | <u>-</u> |
| | 25.721.625 | 22.869.000 |
| Overige overlopende activa | <u>-</u> | <u>-</u> |
| Totaal overlopende activa | <u><u>25.721.625</u></u> | <u><u>22.869.000</u></u> |

In de jaarrekening van AGV zijn de resultaten van de belastingopbrengsten deels gebaseerd op aanramingen, zoals nog op te leggen aanslagen, nog te verlenen kwijtschelding en nog te realiseren derving wegens oninbaar lijden. Het bedrag aan nog op te leggen aanslagen is ruim € 2,6 miljoen lager dan in 2018.

Voor de vervolgingskosten is met ingang van 2019 niet langer rekening gehouden met nog op te leggen vervolgingskosten. De activiteiten hiervoor moeten eerst plaatsvinden in 2020.

5.5.2.3 Vaste passiva

5.5.2.3.1 Eigen Vermogen

Algemene reserves

Voor nog niet nader gekwantificeerde risico's en onzekerheden zijn algemene reserves ingesteld. Zie ook bij hoofdstuk 4.2.5.2 Weerstandscapaciteit.

Algemene reserve zuiveringsbeheer

| | <u>2018</u> | <u>2019</u> |
|-----------------|-------------------------|-------------------------|
| | € | € |
| Stand per 1/1 | 2.450.029 | 2.450.029 |
| Bij: rente | 0 | 0 |
| Bij: dotatie | - | - |
| Stand per 31/12 | <u><u>2.450.029</u></u> | <u><u>2.450.029</u></u> |

Algemene reserve watersysteembeheer

| | <u>2017</u> | <u>2018</u> |
|-----------------|-------------------------|-------------------------|
| | € | € |
| Stand per 1/1 | 2.450.029 | 2.450.029 |
| Bij: rente | 0 | 0 |
| Bij: dotatie | - | - |
| Stand per 31/12 | <u><u>2.450.029</u></u> | <u><u>2.450.029</u></u> |

De Nota Financieel beleid schrijft voor dat rente aan de reserves wordt toegerekend op basis van 1-jaars kasgeld. Omdat de 1-jaars rente negatief was (-0,28%) in 2019 is er geen rente gemuteerd op de reserves.

Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie

De post bestemmingsreserves tariefegalisatie bestaat uit twee reserves, één tariefegalisatiereserve voor de zuiveringsheffing en één voor de watersysteemheffing.

Tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing

| | <u>2018</u> | <u>2019</u> |
|-------------------------------|------------------|------------------|
| | € | € |
| Stand per 1/1 | 2.863.230 | 4.036.000 |
| Bij: rente | 0 | 0 |
| Resultaatbestemming 2017/2018 | 1.172.770 | 2.493.015 |
| Stand per 31/12 | <u>4.036.000</u> | <u>6.529.015</u> |

Na vaststelling van de resultaatbestemming over 2019 door het AB vindt de mutatie in de reserve plaats.

Tariefegalisatiereserve watersysteemheffing

| | <u>2018</u> | <u>2019</u> |
|-------------------------------|-------------------|-------------------|
| | € | € |
| Stand per 1/1 | 6.278.219 | 11.925.394 |
| Bij: rente | 0 | 0 |
| Resultaatbestemming 2017/2018 | 3.202.175 | 3.612.055 |
| Bij: dotatie | 2.445.000 | 2.000.000 |
| Stand per 31/12 | <u>11.925.394</u> | <u>17.537.449</u> |

Na vaststelling van de resultaatbestemming over 2019 door het AB vindt de mutatie in de reserve plaats.

In 2019 heeft het Algemeen bestuur besloten om een deel van het bestemmingsfonds 'Nazorg sanering De Vecht' vrij te laten vallen ten gunste van de tariefegalisatiereserve watersysteemheffing (AB-besluit 19/00298). De dotatie bedraagt € 2.000.000.

De Nota Financieel beleid schrijft voor dat rente aan de reserves wordt toegerekend op basis van 1-jaars kasgeld. Omdat de 1-jaars rente negatief was (-0,28%) in 2019 wordt bij de berekening van de rente toevoeging aan de reserves uitgegaan van 0%.

Bestemmingsreserve te dekken exploitatiesaldo

Met de ingebruikname van de rwzi Amsterdam-West zijn de rwzi's Oost en Zuid te Amsterdam buiten gebruik gesteld. De restant boekwaarden van de buitengebruik gestelde installaties van de rwzi's Oost en Zuid ultimo 2006 zijn onttrokken aan de bestemmingsreserve "te dekken exploitatiesaldo".

In 2019 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

| | <u>2018</u> | <u>2019</u> |
|-----------------|--------------------|--------------------|
| | € | € |
| Stand per 1/1 | - 9.049.547 | - 5.115.817 |
| Bij: dotatie | 3.933.730 | 3.933.730 |
| Stand per 31/12 | <u>- 5.115.817</u> | <u>- 1.182.087</u> |

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2006 is besloten de negatieve stand gedurende 30 jaar aan te zuiveren door middel van jaarlijkse dotaties op basis van annuïteit. In 2008 is de dotatie op basis van annuïteit omgezet naar een jaarlijks vaste dotatie van € 1.633.730 per jaar. Bij de begroting 2012 is besloten de dotatie te verhogen tot een vaste dotatie van € 3.933.730 per jaar.

Bestemmingsfonds nazorg sanering De Vecht

AGV en het ministerie van Verkeer en Waterstaat hebben medio december 2009 een overeenkomst ondertekend, waarin de afspraken zijn vastgelegd voor de sanering van de Vecht en een aantal zijwateren. Na de afronding van de sanering van 't Slijk is een bedrag van € 2 miljoen uit het fonds 'sanering De Vecht' vrijgevallen ten gunste van het tariefegalisatiereserve watersysteemheffing (AB-besluit 19.00298). Het resterende bedrag in het fonds is bestemd voor de nazorg. Het fonds 'sanering De Vecht' is in 2019 hernoemt naar 'nazorg sanering De Vecht'

In 2019 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

| | <u>2018</u> | <u>2019</u> |
|------------------------------------------------------------|-------------------------|-------------------------|
| | € | € |
| Stand per 1/1 | 6.382.396 | 3.865.904 |
| Bij: rente | <u>0</u> | <u>0</u> |
| | 6.382.396 | 3.865.904 |
| Af: onttrekkingen | | |
| Kosten saneringswerkzaamheden | - 71.492 | - 862.891 |
| Ten gunste van tariefegalisatiereserve watersysteemheffing | <u>- 2.445.000</u> | <u>- 2.000.000</u> |
| Stand per 31/12 | <u><u>3.865.904</u></u> | <u><u>1.003.013</u></u> |

Voor een overzicht van de mutaties van de reserves wordt verwezen naar bijlage 4 - Staat van reserves en voorzieningen -.

Te bestemmen resultaat

| | <u>2018</u> | <u>2019</u> |
|---------------------------------------------|-------------------------|-------------------------|
| | € | € |
| Stand per 1/1 | 4.374.945 | 6.105.070 |
| Af: resultaat 2016/2017 bestemd voor: | | |
| Tariefegalisatiereserve zuiveringsheffing | - 1.172.770 | - 2.493.015 |
| Tariefegalisatiereserve watersysteemheffing | - 3.202.175 | - 3.612.055 |
| Te bestemmen resultaat | 6.105.070 | 3.318.606 |
| Stand per 31/12 | <u><u>6.105.070</u></u> | <u><u>3.318.606</u></u> |

5.5.2.3.2 Voorzieningen

Voorziening slibverwerking

| | <u>2018</u> | <u>2019</u> |
|-----------------|-----------------|-------------------------|
| | € | € |
| Stand per 1/1 | - | - |
| Bij: rente | - | - |
| Bij: dotatie | - | 4.000.000 |
| Stand per 31/12 | <u><u>-</u></u> | <u><u>4.000.000</u></u> |

In 2019 is het zuiveringsslib van AGV als gevolg van de slibcrisis bij het AEB afgevoerd en tijdelijk opgeslagen in diverse depots in Nederland. Omdat er een verplichting bestaat om de depots weer leeg te halen en het zuiveringsslib te verwerken is er een voorziening gevormd om de extra kosten die de verwerking met zich meebrengt te bekostigen. De hoogte van de voorziening is bepaald op basis van de opgeslagen tonnage zuiveringsslib in de depots en het verwerkingstarief (inclusief bijkomende kosten als transport- en overslagkosten, adviezen, ondersteunende diensten, onderzoek en depot inrichting).

Vaste schulden langer dan één jaar

De vaste schulden betreffen onderhandse geldleningen van binnenlandse banken en sectoren en zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

| | <u>2018</u> | <u>2019</u> |
|----------------------|---------------------|---------------------|
| | € | € |
| Stand per 1/1 | 676.020.099 | 679.116.571 |
| Bij: nieuwe leningen | 50.000.000 | 65.000.000 |
| Af: aflossingen | <u>- 46.903.528</u> | <u>- 48.570.194</u> |
| Stand per 31/12 | <u>679.116.571</u> | <u>695.546.377</u> |

De aflossingsverplichting voor het komende boekjaar bedraagt € 49,3 miljoen. Voor een specificatie van de geldleningen wordt verwezen naar bijlage 5 - Staat van vaste schulden -

5.5.2.4 Vlottende passiva

5.5.2.4.1 Netto vlottende schulden korter dan één jaar

| | <u>31-12-2018</u> | <u>31-12-2019</u> |
|---------------------------------|-------------------|-------------------|
| | € | € |
| Rekening-courant (R/C) Waternet | - | 696.027 |
| Aangiften omzetbelasting | 177.654 | 419.405 |
| Overige nog te betalen bedragen | <u>54.496</u> | <u>116.101</u> |
| Totaal overige schulden | <u>232.150</u> | <u>1.231.533</u> |

Het saldo van de R/C Waternet is samengesteld uit de volgende posten:

| | <u>2018</u> | <u>2019</u> |
|------------------------------------------|----------------------|----------------------|
| | € | € |
| Werkzaamheden ten laste van de begroting | 104.330.545 | 111.096.079 |
| Werkzaamheden ten laste van kredieten | 63.552.489 | 63.716.423 |
| Werkzaamheden ten laste van reserves | <u>71.492</u> | <u>862.891</u> |
| Subtotaal | 167.954.526 | 175.675.393 |
| Af: Verstrekte voorschotten door AGV | <u>- 170.203.681</u> | <u>- 175.118.886</u> |
| Subtotaal | - 2.249.155 | 556.507 |
| Verrekening overige | <u>- 243.357</u> | <u>139.520</u> |
| R/C Waternet per 31/12 | <u>- 2.492.512</u> | <u>696.027</u> |

De begrotingswerkzaamheden die de stichting Waternet als uitvoerende organisatie voor AGV verricht worden maandelijks op basis van de opgestelde begroting verrekend. De uitgaven voor investeringswerkzaamheden worden periodiek afgerekend. De eindafrekening met Waternet over 2019 heeft in 2020 plaatsgevonden.

De post overige nog te betalen bedragen betreft ontvangen bedragen van belastingdebiteuren, die in 2020 worden verrekend.

5.5.2.4.2 Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn als volgt te specificeren:

| | <u>31-12-2018</u> | <u>31-12-2019</u> |
|-----------------------------|-------------------|-------------------|
| | € | € |
| Rente geldleningen | 13.466.700 | 12.684.573 |
| Overige overlopende passiva | <u>-</u> | <u>-</u> |
| Totaal overlopende passiva | <u>13.466.700</u> | <u>12.684.573</u> |

De rente geldleningen betreft de nog ten laste van 2019 komende rentelast van de langlopende leningen, welke in 2020 vervalt.

Voor een overzicht van de geldleningen wordt verwezen naar bijlage 5 - Staat van vaste schulden –.

5.5.2.4.3 Banksaldi

Dit betreft het saldo van de rekening aangehouden bij de volgende bankinstelling:

| | <u>31-12-2018</u> | <u>31-12-2019</u> |
|-----------------------------|-------------------|-------------------|
| | € | € |
| Nederlandse Waterschapsbank | <u>37.239.257</u> | <u>27.867.904</u> |

5.5.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast verplichtingen die expliciet in de balans zijn opgenomen, bestaan er ook verplichtingen en garanties die daaruit niet blijken. Deze zijn als volgt te benoemen:

- Geldleningen Waternet met een restantwaarde van € 64,6 miljoen per 31-12-2019;
- Rekening-courantkrediet faciliteit Waternet bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) met een saldo van € 16 miljoen per 31-12-2019.
- Geldlening Unie van Waterschappen (UvW) bij de NWB ter financiering van het kantoorpand in Den Haag. De geldlening bedraagt afgerond € 6 miljoen (BBV17.0080). De restantwaarde van de lening bedraagt per ultimo 2019 afgerond € 5,5 miljoen.

De restantwaarde van de geldleningen en de rekening-courantkrediet faciliteit van Waternet staan op de balans van Waternet vermeld (als onderdeel van de jaarrekening 2019). Voor bovengenoemde bedragen staan AGV en de gemeente Amsterdam garant voor respectievelijk 37% en 63%.

AGV staat voor 6% van de geldlening van de UvW (afgerond € 330.000) garant (BBV17.0080). De overige waterschappen staan garant voor de rest van de geldlening.

5.5.4 Gebeurtenissen na balansdatum

Claim AEB

Als gevolg van de problemen in de bedrijfsvoering van het AEB in 2019 heeft het AEB de contractuele verplichtingen uit de Slibleveringsovereenkomst 2013- 2023 voor de afname van het zuiveringslib van AGV niet waar kunnen maken. De geleden schade in 2019 bestaat uit extra kosten die AGV heeft gemaakt voor transport, opslag en alternatieve verwerkingsmogelijkheden van zuiveringslib. Dit bedrag is door AGV berekend op € 8,6 miljoen. Het AEB geeft aan het resterende deel van de contractperiode maximaal 60.000 ton per jaar te kunnen verwerken. Dit is minder dan de 100.000 ton in het contract.

Als gevolg hiervan heeft AGV extra kosten voor transport, opslag en verwerking van zuiveringslib in de jaren 2020 t/m 2022. Het nog te leiden schadebedrag is vooralsnog geprognoseerd op € 9,5 miljoen. AGV heeft het AEB aansprakelijk gesteld voor de geleden en nog te leiden schade. De verstuurde schadeclaim dient ter stuiting van de verjaring, ex artikel 3:317 BW.

Coronacrisis

Zie ook pagina 59 van de jaarstukken.

5.6 Waarderen, activeren en afschrijven

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die de 'Bepalingen beleids- voorbereiding en -verantwoording Waterschappen' (BBVW) daarvoor geeft en met de uitgangspunten die zijn vastgelegd in de Nota Financieel Beleid AGV 2016.

5.6.1 Waarderen

De materiële en immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs en verminderd met de (cumulatieve) afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte levensduur. De afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf 1 januari volgend op het jaar van aanschaf. Een uitzondering is de rwzi Amsterdam-West. Deze activa worden annuïtair afgeschreven. De afkoopsom erfpacht (gerangschikt onder materiële activa rubriek gronden) wordt in 50 jaar afgeschreven en de overige materiële activa in 15 tot 30 jaar. De waardering van de overige activa en passiva geschiedt in het algemeen op nominale waarden. De debiteuren zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

5.6.2 Activeren

Geactiveerd worden uitvoeringskosten én alle bijkomende kosten die onlosmakelijk met de betreffende investering zijn verbonden. Het betreft de volgende kostenbestanddelen binnen de te onderscheiden projectfasen:

- Voorbereiding- en plankosten;
- Projectkosten, inclusief kosten van gebruikte grond- en hulpstoffen én overige kosten welke rechtstreeks zijn gemaakt in verband met de aankoop/uitvoering;
- Uren van de eigen uitvoerende dienst;
- Bouwrente.

De grens voor activering is vastgesteld op € 250.000. Bedragen onder deze grens worden ten laste van de exploitatie gebracht. De personele kosten van algemene planvorming wordt niet geactiveerd.

Vanaf 2011 moeten de waterschappen wettelijk bijdragen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

De bijdrage in het HWBP in 2019 was € 17,9 miljoen. Jaarlijks wordt een oplopend deel van de kosten ten laste van de exploitatie gebracht; de rest wordt geactiveerd.

5.6.3 Afschrijven

De termijn voor afschrijving van verbeteringen en aanpassingen aan bestaande installaties is beperkt tot maximaal de restant looptijd van het object.

De wettelijk verplichte bijdragen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma worden over een periode van 5 jaar afgeschreven.

Afschrijvingstabel

Activum

Afschrijvingstermijn

Materiële activa

| | |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| • Waterkeringen; aanleg, verbetering/reconstructie | 40 jaar |
| • Waterkeringen; groot onderhoud | 20 jaar |
| • Watergangen (aanleg en verbetering) | 25 jaar |
| • Waterinrichtingsplan: - voorzieningen en waterbouwkundige aanpassingen | 25 jaar |
| • Saneren waterbodems | 25 jaar |
| • Gemalen (kwaliteits- en kwantiteitsbeheer) | 25 jaar |
| • Verbetering/aanpassing bestaande gemalen: - civieltechnisch | Reële levensduur, doch maximaal restant looptijd van het object |
| - mechanische/elektrotechnische onderdelen | Reële levensduur, doch maximaal de restant looptijd van het object en niet meer dan 15 jaar |
| • Transportleidingen | 40 jaar |
| • Rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) | 30 jaar |
| • Verbetering/aanpassing bestaande rwzi: - Civieltechnisch | Reële levensduur, doch maximaal restant looptijd van het object |
| - mechanische/elektrotechnische onderdelen | Reële levensduur, doch maximaal de restant looptijd van het object en niet meer dan 15 jaar |
| • Slibinstallatie | 15 jaar |
| • Werkplaatsen | 30 jaar |
| • Grond | -- |
| • Overige | Gelijk aan geschatte gebruiksduur |

Immateriële activa

| | |
|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| • Waterschapsverkiezingen | 4 jaar |
| • Waterbeheerplan AGV | 6 jaar |
| • Bijdragen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma | 5 jaar |
| • Bijdrage aan rioleringsplannen (in buitengebied en waterkwaliteitsspoor) | 25 jaar |
| • Bijdrage aan overige investering derden | Gelijk aan geschatte gebruiksduur |

5.7 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant



**Gemeente
Amsterdam**

Bezoekadres
Oudezijds Voorburgwal 300
1012 GL Amsterdam

Postbus 1078
1000 BB Amsterdam
Telefoon 020 254 9000
amsterdam.nl

Nr. 631.000.19-A

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken AGV 2019 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de activa en passiva van AGV op 31 december 2019 en van de baten en lasten in 2019 in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2019;
- 2 de exploitatierekening over 2019;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- 4 de bijlagen 1 tot en met 11.

Deze jaarrekening is opgenomen in hoofdstuk 5 en de bijlagen van dit jaarverslag.

Benadrukking wijziging van de grondslag voor kwijtschelden

De afgelopen jaren is de omvang van de toegekende kwijtscheldingen afgenomen. Op grond hiervan is de grondslag voor het bepalen van de kwijtscheldingen in de jaarrekening gewijzigd. Wij verwijzen naar pagina 85 van het jaarverslag voor een toelichting. Het is echter onzeker in welke mate de Corona crisis een negatieve invloed zal hebben op het incasseren of wellicht kwijtschelden van vordering in 2020. Zoals verwoord onder "gebeurtenissen na balansdatum" zullen de gevolgen pas in de loop van 2020 duidelijk worden.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de Regeling Controleprotocol Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi publieke sector 2019 (WNT). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van AGV zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag
- de overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Waterschapsbesluit is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Waterschapsbesluit en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Waterschapsbesluit. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude, waaronder ook begrepen afwijkingen die de rechtmatigheid van de verantwoorde informatie betreffen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 24 april 2020



D. van Eeden RA
Auditdienst ACAM

| Immateriële vaste activa | Stand 31-12-2018 | | | | Mutaties 2019 | | | Stand 31-12-2019 | | | | Wijze/ duur afschrij- ving | Rente t.l.v. exploitatie |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-------------------------------|--------------------------------------|-------------------|--------------------------------|--------------------------------------|---------------------|-------------------------|-------------------------------|--------------------------------------|-------------------|-------------------------------------|--------------------------------|
| | Aan- schaf- prijs | Cumulatieve afschrijvingen | ontvangen bijdragen van derden | Boek- waarde | Ver- meer- de- ringen | Ontvangen bijdragen van derden | Afschrij- vingen | Aan- schaf- prijs | Cumulatieve afschrijvingen | ontvangen bijdragen van derden | Boek- waarde | | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 |
| Bijdragen aan activa in eigendom van: | | | | | | | | | | | | | |
| - Overheden | | | | | | | | | | | | | |
| Aan gemeenten i.h.k.v. het waterkwaliteitsspoor | 12.764.442 | 3.992.328 | - | 8.772.114 | - | - | 536.631 | 12.764.442 | 4.528.959 | - | 8.235.483 | 25 | 236.587 |
| Aan gemeenten t.b.v. riolering buitengebieden | 9.346.878 | 3.711.635 | - | 5.635.243 | - | - | 400.736 | 9.346.878 | 4.112.371 | - | 5.234.507 | 25 | 151.985 |
| Aan provincie NH i.h.k.v. aanleg natuurverbinding | 1.000.000 | 200.000 | - | 800.000 | - | - | 40.000 | 1.000.000 | 240.000 | - | 760.000 | 25 | 21.576 |
| - Overigen | 2.926.670 | 629.233 | - | 2.297.437 | - | - | 117.067 | 2.926.670 | 746.300 | - | 2.180.370 | 25 | 61.963 |
| Geactiveerde bijdragen aan het Rijk inzake het hoogwaterbeschermingsprogramma (*) | 57.981.281 | 28.626.847 | - | 29.354.434 | 7.176.831 | - | 10.330.264 | 65.158.112 | 38.957.111 | - | 26.201.001 | 5 | 791.700 |
| Overige immateriële vaste activa (**) | 20.511.332 | 4.979.803 | 10.844.625 | 4.686.904 | 1.917.251 | - | 929.927 | 22.428.583 | 5.909.730 | 10.844.625 | 5.674.228 | div | 126.408 |
| Totaal immateriële vaste activa | 104.530.603 | 42.139.846 | 10.844.625 | 51.546.132 | 9.094.082 | 0 | 12.354.625 | 113.624.685 | 54.494.471 | 10.844.625 | 48.285.589 | | 1.390.219 |

(*) Het afschrijvingsbedrag op de bijdragen aan het Rijk inzake het hoogwaterbeschermingsprogramma betreft:

| | Afschrijvingen kolom 8 |
|-----------------|---------------------------|
| - Bijdrage 2014 | 2.064.000 |
| - Bijdrage 2015 | 2.548.000 |
| - Bijdrage 2016 | 2.239.357 |
| - Bijdrage 2017 | 1.918.170 |
| - Bijdrage 2018 | 1.560.737 |
| Totaal | 10.330.264 |

(**) De boekwaarde van de Overige immateriële vaste activa betreft:

| | Boekwaarde kolom 12 |
|------------------------------------------------------------|------------------------|
| - Saneringsprojecten ter verbetering van de waterkwaliteit | 3.429.103 |
| - Uitgaven waterschapsverkiezingen | 1.328.112 |
| - Uitgaven implementatie omgevingswet | 817.191 |
| - Renovatie gemaal de Ronde Hoep | 99.822 |
| Totaal | 5.674.228 |

BIJLAGE 2 - STAAT VAN MATERIELE VASTE ACTIVA (GECOMPRIMEERD) -

| Materiële vaste activa | Stand 31-12-2018 | | | | Mutaties 2019 | | | | | Stand 31-12-2019 | | | | Rente ten laste van de exploitatie |
|-----------------------------------------|----------------------|--------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------|-------------------|---------------------|------------------------------|---------------------------------|-------------------|----------------------|--------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------|------------------------------------|
| | Aanschafprijs | Cumulatieve afschrijvingen en bijdragen reserves | bijdragen van derden/ subsidies | Boekwaarde | Nieuwbouw derden | Geactiveerde lasten | Overboeking onderhanden werk | Bijdragen van derden/ subsidies | Afschrijvingen | Aanschafprijs | Cumulatieve afschrijvingen en bijdragen reserves | bijdragen van derden/ subsidies | Boekwaarde | |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 16 |
| WERKEN IN EXPLOITATIE | | | | | | | | | | | | | | |
| Gronden | 38.948.022 | 4.907.764 | - | 34.040.258 | 68.192 | - | - | - | 554.642 | 39.016.214 | 5.462.406 | - | 33.553.808 | 1.242.405 |
| Bedrijfsgebouwen | 6.134.349 | 1.239.436 | - | 4.894.913 | 2.431.998 | - | - | - | 204.478 | 8.566.347 | 1.443.914 | - | 7.122.433 | 132.018 |
| Woonruimten | 776.521 | 443.984 | - | 332.537 | - | - | - | - | 13.304 | 776.521 | 457.288 | - | 319.233 | 8.969 |
| Grond-, weg- en waterbouwkundige werken | | | | | | | | | | | | | | |
| Waterkeringen | 222.536.321 | 56.642.239 | 14.595.783 | 151.298.299 | 12.986.001 | - | - | 1.647.024 | 6.510.578 | 235.522.322 | 63.152.817 | 16.242.807 | 156.126.698 | 4.080.571 |
| Watergangen, kunstwerken en gemalen | 74.481.759 | 27.382.315 | 4.835.252 | 42.264.192 | 6.593.957 | - | - | 500.060 | 2.615.285 | 81.075.716 | 29.997.600 | 5.335.312 | 45.742.804 | 1.139.881 |
| Zuiveringstechnische werken | | | | | | | | | | | | | | |
| Transportsystemen | 33.547.081 | 23.214.949 | 1.378.955,00 | 8.953.177 | 2.892.357 | - | 8.381.248 | 33.058 | 1.154.890 | 44.820.686 | 24.369.839 | 1.412.013 | 19.038.834 | 467.516 |
| Zuiveringsinstallaties | 490.034.073 | 168.350.169 | 11.512.344 | 310.171.560 | 11.224.472 | - | - | 270.703 | 17.511.105 | 501.258.545 | 185.861.274 | 11.783.047 | 303.614.224 | 11.100.804 |
| Slibverwerkingsinstallaties | 14.709.680 | 7.340.432 | - | 7.369.248 | 22.776 | - | - | - | 561.964 | 14.732.456 | 7.902.396 | - | 6.830.060 | 198.751 |
| Vaarwegen en havens | 10.139.462 | 5.890.180 | - | 4.249.282 | 162.250 | - | - | - | 447.070 | 10.301.712 | 6.337.250 | - | 3.964.462 | 114.605 |
| Overige materiële vaste activa | 153.651.278 | 54.609.007 | 23.128.301 | 75.913.970 | 8.417.048 | - | - | 474.741 | 4.665.175 | 162.068.326 | 59.274.182 | 23.603.042 | 79.191.102 | 2.047.428 |
| TOTAAL WERKEN IN EXPLOITATIE | 1.044.958.546 | 350.020.475 | 55.450.635 | 639.487.436 | 44.799.051 | - | 8.381.248 | 2.925.586 | 34.238.491 | 1.098.138.845 | 384.258.966 | 58.376.221 | 655.503.658 | 20.532.948 |
| ACTIVA IN AANBOUW | | | | | | | | | | | | | | |
| Zuiveringstechnische werken | | | | | | | | | | | | | | |
| Transportsystemen | 8.381.248 | - | - | 8.381.248 | - | - | -8.381.248 | - | - | 0 | - | - | 0 | - |
| Zuiveringsinstallaties | 8.941.591 | - | - | 8.941.591 | 12.612.345 | 241.154 | - | - | - | 21.795.090 | - | - | 21.795.090 | - |
| Slibverwerkingsinstallaties | 270.395 | - | - | 270.395 | 571.708 | 7.293 | - | 150.000 | - | 849.396 | - | 150.000,00 | 699.396 | - |
| TOTAAL ACTIVA IN AANBOUW | 17.593.234 | 0 | 0 | 17.593.234 | 13.184.053 | 248.447 | -8.381.248 | 150.000 | 0 | 22.644.486 | 0 | 150.000 | 22.494.486 | 0 |
| TOTAAL GENERAAL | 1.062.551.780 | 350.020.475 | 55.450.635 | 657.080.670 | 57.983.104 | 248.447 | 0 | 3.075.586 | 34.238.491 | 1.120.783.331 | 384.258.966 | 58.526.221 | 677.998.144 | 20.532.948 |

De post Overige materiële vaste activa betreft:

Boekwaarde kolom 14

- Watergebiedsplannen
- Waterinrichtingsplannen
- Stedelijke waterplannen
- Natuurvriendelijke oevers
- Activa welke niet in één van de andere categorieën zijn in te delen

35.013.688
26.570.364
805.899
118.099
16.683.052

Totaal

79.191.102

BIJLAGE 3 - STAAT VAN FINANCIËLE VASTE ACTIVA -

| Financiële vaste activa | Stand 31-12-2018 | | | Mutaties 2019 | | | Stand 31-12-2019 | | |
|-----------------------------------------------|--------------------|-------------------------------|-----------------|----------------------|--------------------|---------------------|--------------------|-------------------------------|-----------------|
| | Aanschaf- prijs | Cumulatieve verminderingen | Boek- waarde | Vermeer- deringen | Herwaar- dering | Vermin- deringen | Aanschaf- prijs | Cumulatieve verminderingen | Boek- waarde |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| <u>Kapitaalverzekking aan bedrijven</u> | | | | | | | | | |
| aandelen A van de Nederlandse Waterschapsbank | 32.315 | - | 32.315 | - | - | - | 32.315 | - | 32.315 |
| aandelen B van de Nederlandse Waterschapsbank | 7.176 | - | 7.176 | - | - | - | 7.176 | - | 7.176 |
| Totaal kapitaalverzekking aan bedrijven | 39.491 | - | 39.491 | - | - | - | 39.491 | - | 39.491 |
| Totaal financiële vaste activa | 39.491 | - | 39.491 | - | - | - | 39.491 | - | 39.491 |

| Reserves en voorzieningen | Stand 01-01-2019 | | | | | Mutaties in jaar 2019 | | | Stand 31-12-2019 | | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------------------------|-------------------|----------------------|------------------------------------------|-----------------------|-------------------|------------------|-------------------|----------------------|------------------------------------------|
| | Ultimo 2018 | Resultaatbestemming over 2018 | Primo 2018 | Belegd bij derden | Beschikbaar voor interne financiering | Vermeerderingen | | Verminderingen | Ultimo 2019 | Belegd bij derden | Beschikbaar voor interne financiering |
| | | | | | | Rente | Overige | | | | |
| -1- | -2- | -3- | -4- | -5- | -6- | -7- | -8- | -9- | -10- | -11- | -12- |
| Algemene reserves | | | | | | | | | | | |
| - Algemene reserve Zuiveringsbeheer | 2.450.029 | - | 2.450.029 | - | 2.450.029 | - | - | - | 2.450.029 | - | 2.450.029 |
| - Algemene reserve Watersysteembeheer | 2.450.029 | - | 2.450.029 | - | 2.450.029 | - | - | - | 2.450.029 | - | 2.450.029 |
| Totaal algemene reserves | 4.900.058 | - | 4.900.058 | - | 4.900.058 | - | - | - | 4.900.058 | - | 4.900.058 |
| Bestemmingsreserves tariefegalisatie | | | | | | | | | | | |
| - Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing | 4.036.000 | 2.493.015 | 6.529.015 | - | 6.529.015 | - | - | - | 6.529.015 | - | 6.529.015 |
| - Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing | 11.925.394 | 3.612.055 | 15.537.449 | - | 15.537.449 | - | 2.000.000 | - | 17.537.449 | - | 17.537.449 |
| Totaal bestemmingsreserves tariefegalisatie | 15.961.394 | 6.105.070 | 22.066.464 | - | 22.066.464 | - | 2.000.000 | - | 24.066.464 | - | 24.066.464 |
| Overige bestemmingsreserves en -fondsen | | | | | | | | | | | |
| - Bestemmingsreserve te dekken exploitatiesaldo | -5.115.817 | - | -5.115.817 | - | -5.115.817 | - | 3.933.730 | - | -1.182.087 | - | -1.182.087 |
| - Bestemmingsfonds nazorg sanering De Vecht | 3.865.904 | - | 3.865.904 | - | 3.865.904 | - | - | 2.862.891 | 1.003.013 | - | 1.003.013 |
| Totaal overige bestemmingsreserves | -1.249.913 | - | -1.249.913 | - | -1.249.913 | - | 3.933.730 | 2.862.891 | -179.074 | - | -179.074 |
| Te bestemmen resultaat 2018 | | | | | | | | | | | |
| - Te bestemmen resultaat 2018 | 6.105.070 | -6.105.070 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| - bestemd voor versnelde afschrijving van de bijdragen aan het hoogwaterbeschermingsprogramma | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Totaal te bestemmen resultaat 2018 | 6.105.070 | -6.105.070 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| Te bestemmen resultaat 2019 | | | | | | | | | | | |
| - Te bestemmen resultaat 2019 | - | - | - | - | - | - | 3.318.606 | - | 3.318.606 | - | 3.318.606 |
| Totaal te bestemmen resultaat 2019 | - | - | - | - | - | - | 3.318.606 | - | 3.318.606 | - | 3.318.606 |
| Voorzieningen | | | | | | | | | | | |
| - Voorziening slibverwerking | - | - | - | - | - | - | 4.000.000 | - | 4.000.000 | - | 4.000.000 |
| Totaal voorzieningen | - | - | - | - | - | - | 4.000.000 | - | 4.000.000 | - | 4.000.000 |
| Totaal reserves en voorzieningen | 25.716.609 | - | 25.716.609 | - | 25.716.609 | - | 13.252.336 | 2.862.891 | 36.106.054 | - | 36.106.054 |

BIJLAGE 5 - STAAT VAN VASTE SCHULDEN -

| 2019 | | | |
|------------------------------------------|------------------|--------------------------|---------------|
| Omschrijving | tbv rwzi West | tbv overige activa | Totaal |
| 1. Oorspronkelijk bedrag van de leningen | 319.000.000 | 920.940.768 | 1.239.940.768 |
| 2. Restant bedrag geldleningen per 1-1 | 169.270.000 | 509.846.571 | 679.116.571 |
| 3. Nominaal bedrag afgesloten leningen | 15.000.000 | 50.000.000 | 65.000.000 |
| 4. Bedrag van aflossing | 14.136.667 | 34.433.527 | 48.570.194 |
| 5. Restant bedrag geldleningen per 31-12 | 170.133.333 | 525.413.044 | 695.546.377 |
| 6. Aantal leningen per 31-12 | | | 50 |
| 7. Aflossingsverplichting 2020 | 13.886.667 | 35.450.194 | 49.336.861 |
| 8. Rentelast | 7.844.007 | 14.481.853 | 22.325.860 |
| 9. Gemiddeld rentepercentage | 4,67% | 2,76% | 3,22% |
| 10. Gemiddelde restant looptijd in jaren | 16,5 | 20,8 | 19,8 |

BIJLAGE 6 - STAAT VAN PERSONEELSLASTEN -

| Organisatie eenheid | Personele sterkte in f.t.e. | | | | | | Personeelslasten | | | | | | |
|--------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------|---------------------|-----------------------------------|---------------------|-------------------------------------|--------------------------|-----------------------|---------------------------------------------|--------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------|--------------------------|
| | jaarrekening 2018 | | begroting 2019 | | jaarrekening 2019 | | totaal jaarrekening 2018 | totaal begroting 2019 | realisatie jaarrekening 2019 | | | | totaal jaarrekening 2019 |
| | toegestane formatie | werkelijke formatie eigen personeel | toegestane formatie | geraamde formatie eigen personeel | toegestane formatie | werkelijke formatie eigen personeel | | | salarissen eigen personeel (incl. soc.lstn) | sociale lasten eigen personeel | overige personeelslasten eigen personeel | salarissen tijdelijk personeel | |
| <u>Huidige bestuur AGV :</u> | | | | | | | | | | | | | |
| -AGV Dijkgraaf | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 1,0 | 180.242 | 195.230 | 165.620 | | 32.397 | | 198.017 |
| -AGV Secretaris-directeur | 0,5 | 0,5 | 0,5 | 0,5 | 0,5 | 0,5 | 81.016 | 92.295 | 82.871 | | 310 | | 83.181 |
| -AGV Dagelijks bestuur | | | | | | | 558.377 | 390.425 | 313.204 | | 61.352 | 8.988 | 383.544 |
| -AGV Algemeen bestuur | | | | | | | 222.834 | 238.820 | 170.054 | | 65.830 | 8.073 | 243.957 |
| Wachtgeldregeling voormalige bestuursleden | | | | | | | 112.777 | 458.920 | 171.184 | | - | - | 171.184 |
| Totaal | 1,5 | 1,5 | 1,5 | 1,5 | 1,5 | 1,5 | 1.155.246 | 1.375.690 | 902.933 | - | 159.889 | 17.061 | 1.079.883 |

Financieringsmiddelen

| | | |
|-----------------------------------------------------------|-------------------|-------------------------|
| Boekwaarde van de kapitaaluitgaven per 1 januari 2019 | | 708.626.802 |
| Restant geldleningen per 1 januari 2019 (bijlage 5) | 679.116.571 | |
| Beschikbaar eigen vermogen per 1 januari 2019 (bijlage 4) | <u>25.716.609</u> | |
| | | <u>704.833.180</u> |
| Tekort aan financieringsmiddelen | | <u><u>3.793.622</u></u> |

Rentelasten

| | | |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------|
| a. Rente van geldleningen (bijlage 5) | | 22.325.861 |
| rente betaald op leningen ten behoeve van de rwzi-West | | <u>-7.844.007</u> |
| | | 14.481.854 |
| rente ivm financiering van de negatieve reserve "Te dekken exploitatiesaldo", de rente wordt apart toegerekend aan de exploitatie (BBP 13) | | <u>-137.975</u> |
| | | 14.343.879 |
| b. Rente tijdelijke financiering kapitaaluitgaven met kasgeld en rekening-courant | | -17.412 |
| c. Rente algemene en bestemmingsreserves (bijlage 4) | | 0 |
| | | <u><u>14.326.467</u></u> (A) |

Boekwaarde voor rente-omslag

| | | |
|-------------------------------------------------------|--|-------------------------------|
| Boekwaarde van de kapitaaluitgaven per 1 januari 2019 | | 708.626.802 |
| Af: boekwaarde van kapitaaluitgaven van de rwzi-West | | <u>177.433.985</u> |
| | | <u><u>531.192.817</u></u> (B) |
| Rente-omslagpercentage voor 2019: | | <u><u>2,6970</u></u> (A/B) |

De omslagrente wordt bepaald exclusief de financiering van de rwzi-West te Amsterdam. De aan de rwzi-west toe te rekenen rentelasten worden berekend als de som van de rentelasten van de voor dit project aangetrokken financiering. Het rentepercentage voor de rwzi-west komt voor 2019 uit op 4,42 % (2018 4,56 %).

BIJLAGE 8 - KREDIETSTAAT -

| Bestuursbesluit | | | BBP nr. | Omschrijving | Kredietbedrag | Uitgaven t/m 2018 | Uitgaven 2019 | Uitgaven t/m 2019 | Saldo 31-12-2019 | Prognose Totaaluitgaven | Prognose Einddatum | Opmerkingen |
|--------------------------------------------------------|-----|-------------------------------------|---------|-------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------------------|-------------------|--------------------|-------------------|-------------------------|--------------------|--------------------------------------------------------------------|
| Jaar | Nr. | Groep (adm.) | | | | | | | | | | |
| 2018 | 430 | AGVIWS180430 | 1 | Omgevingswet | 5.860.000 | 160.874 | 688.491 | 849.365 | 5.010.635 | 5.860.000 | 2020 | |
| 2019 | 183 | AGVIWS190183 | 1 | Uitvoeren maatregelen EEP 2017-2020 | 50.000 | 0 | - | 0 | 50.000 | 50.000 | 2020 | |
| Planvorming | | | | | 5.910.000 | 160.874 | 688.491 | 849.365 | 5.060.635 | 5.910.000 | | |
| 2006 | 31 | AGVIWS06031, 07016, 08019A en B,150 | 4 | Dijkverbeteringsprojecten Actieprogramma Veilige Waterkeringen | 114.600.000 | 114.432.395 | 34.154 | 114.398.241 | 201.759 | 114.700.000 | 2020 | is per 31-12-2019 afgesloten |
| 2014 | 296 | AGVIWS140296 | 4 | Dijkverbet pr kering Ipensl & Diemerds sl | 1.210.000 | 1.756.039 | 452.283 | 1.303.755 | 93.755 | 1.303.755 | 2020 | is per 31-12-2019 afgesloten. aanvullend AGVIWS170167 ivm ver |
| 2014 | 643 | AGVIWS140643, 190032 | 4 | Bijdrage nw hoogwaterbeschermingsprogram | 57.700.000 | 51.651.318 | 7.176.831 | 58.828.149 | 1.128.149 | 58.828.149 | 2019 | is per 31-12-219 afgesloten |
| 2014 | 759 | AGVIWS140759 | 4 | Voorber compartim wrk Ringvaart Watergraafsmeer | 165.000 | 301.646 | 646 | 302.292 | 137.292 | 302.292 | 2019 | De overschrijding komt door een langere dan geraamde ontwerpf |
| 2016 | 419 | AGVIWS150419, 160124 | 4 | Maatregelen regionale waterkeringen 2015-2024 (dijkverb. Prog) | 57.500.000 | 24.789.040 | 11.660.563 | 36.449.603 | 21.050.397 | 57.500.000 | 2022 | |
| 2016 | 429 | AGVIWS160429 | 4 | uitv. vervanging compartimenteringswerken Ringvaart Watergraafsmeer | 1.153.000 | 1.206.842 | 272.688 | 934.154 | 218.846 | 934.154 | 2019 | De onderschrijding komt door een bijdrage van de gemeente Amst |
| 2017 | 167 | AGVIWS170167 | 4 | Renovatie Ipenslotersluis en Diemerdammer sluis aanvullend | 590.000 | 0 | - | - | 590.000 | 590.000 | 2020 | is per 31-12-2019 afgesloten. aanvulling op AGVIWS140296 |
| 2018 | 39 | AGVIWS180039 | 4 | Realisatie schotbalksluis Gein, Driemond | 825.000 | 309.746 | 162.903 | 472.649 | 352.351 | 500.000 | 2020 | |
| 2018 | 41 | AGVIWS180041 | 4 | Voorbereidingskrediet noodoverloopgebied De Ronde Hoep | 300.000 | 0 | 2.263 | 2.263 | 297.737 | 300.000 | 2021 | |
| Aanleg en onderhoud waterkeringen | | | | | 234.043.000 | 194.447.026 | 18.244.081 | 212.691.107 | 21.351.893 | 234.958.350 | | |
| 2008 | 2 | AGVIWS08002 | 7 | Maatregelen en waterberging Marickland | 680.000 | 179.779 | - | 179.779 | 500.221 | 680.000 | 2027 | |
| 2008 | 14 | AGVIWS08014A | 7 | Uitvoering NWB- en KRW-maatregelen | 3.760.000 | 2.318.002 | 775.354 | 3.093.356 | 666.644 | 3.760.000 | 2021 | veel maatregelen opgepakt in WGP |
| 2008 | 14 | AGVIWS08014B | 7 | Uitvoering extra NWB- en KRW-maatregelen bij watergebiedsplannen | 3.000.000 | 1.559.002 | 176.996 | 1.735.998 | 1.264.002 | 3.000.000 | 2021 | deel van de NVO stoggezet; plannen goedkoper |
| 2008 | 58 | AGVIWS08058 | 7 | WGP Zuidelijke Vechtplassen (KRW-deel) | 5.180.000 | 4.347.756 | 832.376 | 5.180.132 | -132 | 5.180.132 | 2021 | NVO en flexpeil goedkoper dan raming |
| 2008 | 64 | AGVIWS08064A | 7 | WGP Nijenrode, Gr Mijdrecht, Zuidelijke Vechtplassen en Middelpolder | 13.565.000 | 5.930.960 | 49.473 | 5.980.433 | 7.584.567 | 13.000.000 | 2021 | deel van de NVO is stop gezet en er is voordelig aanbesteed |
| 2009 | 79 | AGVIWS09079 | 7 | KRW-maatregelen cf Waterbeheerplan 2010-2015 | 5.000.000 | 4.426.659 | 43.733 | 4.470.392 | 529.608 | 5.000.000 | 2020 | |
| 2011 | 540 | AGVIWS11540 | 7 | WGP Bijlmerring | 1.600.000 | 1.833.634 | 1.897 | 1.835.532 | -235.532 | 1.855.000 | 2020 | Prognose lager dan gerealiseerde kosten ivm deel nog te corrigeren |
| 2012 | 612 | AGVIWS120612 | 7 | WGP de Westelijke Venen | 615.000 | 704.805 | 507 | 705.312 | -90.312 | 705.312 | 2019 | is per 31-12-2019 afgesloten. Kosten zijn hoger dan begroot door |
| 2012 | 168 | AGVIWS12168A | 7 | Waterinrichtingsmaatregelen Noorderpark | 1.128.000 | 924.609 | 2.565 | 927.174 | 200.826 | 1.128.000 | 2020 | Loopt schadeclaim waardoor laatste maatregelen waarschijnlijk in |
| 2013 | 678 | AGVIWS130678 | 7 | Aanpak bruggen ihkv verbetering afvoer Zeeburg | 1.000.000 | 13.061 | 564.941 | 578.002 | 421.998 | 1.000.000 | 2022 | |
| 2014 | 612 | AGVIWS14612A | 7 | WIP Horstermeerpolder | 700.000 | 681.698 | 253.867 | 935.566 | -235.566 | 992.242 | 2020 | |
| 2015 | 162 | AGVIWS150162 | 7 | WGP Hoeker-Garstenpolder | 890.000 | 626.502 | 58 | 626.559 | 263.441 | 626.559 | 2020 | Kosten lager dan begroot door gunstige aanbesteding en toepasse |
| 2015 | 418 | AGVIWS150418 | 7 | KRW-maatregelen conform WBP 2016-2021 | 11.400.000 | 864.173 | 1.054.903 | 1.919.076 | 9.480.924 | 11.400.000 | 2025 | |
| 2015 | 548 | AGVIWS150548 | 7 | WGP Noorderpark uitvoering maatregelen | 3.144.087 | 1.391.722 | 791.098 | 2.182.820 | 961.267 | 2.600.000 | 2021 | Lagere prognose dan kredietbedrag ivm toegekende subsidie (pop |
| 2016 | 150 | AGVIWS160150 | 7 | Uitvoeringsmaatregelen WIP Bijlmerring | 1.015.000 | 1.050.815 | - | 1.050.815 | -35.815 | 1.051.000 | 2020 | in combinatie met AGVIWS11540 |
| 2017 | 27 | AGVIWS170027 | 7 | WGP Aetsveldse Polder Oost | 540.000 | 371.932 | 6.416 | 378.348 | 161.652 | 378.348 | 2020 | |
| 2017 | 73 | AGVIWS170073 | 7 | Temmen van brakke kwel Horstermeerpolder pilot | 1.025.000 | 107.549 | 147.226 | 254.775 | 770.225 | 1.025.000 | 2021 | |
| 2017 | 309 | AGVIWS170309 | 7 | Loosdrechte Plassen integraal plan baggeren en zwevend slib | 2.500.000 | 180.000 | 588.972 | 768.972 | 1.731.028 | 2.500.000 | 2027 | |
| 2017 | 444 | AGVIWS170444 | 7 | WGP Westeramstel | 985.000 | 209.735 | 347.983 | 557.718 | 427.282 | 985.000 | 2020 | |
| 2018 | 323 | AGVIWS18323A | 7 | Noordelijke Vechtplassen uitvoeringskrediet waterinrichtingsmaatregelen | 780.000 | 0 | 9.199 | 9.199 | 770.801 | 780.000 | 2022 | |
| 2018 | 412 | AGVIWS18412A | 7 | Waterinrichtingsmaatregelen Groot Wilnis-Vinkeveen | 1.870.000 | 0 | 100.165 | 100.165 | 1.769.835 | 1.870.000 | 2020 | |
| 2019 | 182 | AGVIWS190182 | 7 | Fysieke beveiliging (WS-deel) | 1.000.000 | 0 | 21.499 | 21.499 | 978.501 | 1.000.000 | 2020 | |
| 2019 | 186 | AGVIWS19186A | 7 | Holland Sticht Voorburg, waterinrichtingsmaatregelen | 262.000 | 0 | - | 0 | 262.000 | 262.000 | 2020 | |
| Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen | | | | | 61.639.087 | 27.722.394 | 5.769.227 | 33.491.620 | 28.147.467 | 60.778.593 | | |
| 2010 | 23 | AGVIWS10023A | 8 | Saneren Vecht nazorg | 1.125.000 | 2.350 | - | 2.350 | 1.122.650 | 1.125.000 | 2026 | |
| 2017 | 358 | AGVIWS170358 | 8 | Sanering Het Slijk | 4.400.000 | 650.416 | 210.416 | 440.000 | 3.960.000 | 440.000 | 2019 | is per 31-12-2019 afgesloten |
| 2019 | 558 | AGVIWS18558A | 8 | Voorbereidingskrediet baggerwerkzaamheden Cluster 1 | 620.000 | 0 | - | 0 | 620.000 | 620.000 | 2020 | |
| 2019 | 558 | AGVIWS1855B | 8 | Voorbereidingskrediet baggerwerkzaamheden Gooyergracht | 250.000 | 0 | - | 0 | 250.000 | 250.000 | 2020 | |
| Baggeren van waterlopen en sanering waterbodems | | | | | 6.395.000 | 652.766 | -210.416 | 442.350 | 5.952.650 | 2.435.000 | | |
| 2008 | 64 | AGVIWS08064B | 9 | WGP Nijenrode, Gr Mijdrecht, Zuidelijke Vechtplassen en Middelpolder | 7.735.000 | 3.230.964 | 431.632 | 3.662.596 | 4.072.404 | 8.114.000 | 2020 | De geprognosticeerde overschrijding is het gevolg van het bestuur |
| 2010 | 54 | AGVIWS10054 | 9 | Renovatie balgstuwen De Omval en Het Gein | 1.200.000 | 962.726 | 3.591 | 966.318 | 233.682 | 1.200.000 | 2019 | De geprognosticeerde overschrijding komt doordat een van de twee |
| 2014 | 297 | AGVIWS14297A | 9 | Renovatie 9 objecten voorber krediet | 2.460.000 | 2.934.183 | 170.616 | 2.763.566 | -303.566 | 2.763.566 | 2021 | is per 31-12-2019 afgesloten. De geprognosticeerde overschrijding |
| 2016 | 75 | AGVIWS160075 | 9 | uitvoering renovatie gemaal Zeeburg | 4.445.000 | 5.394.245 | 248.161 | 5.642.406 | -1.197.406 | 5.403.951 | 2019 | In combinatie met AGVIWS180379 |
| 2016 | 428 | AGVIWS160428 | 9 | Modernisering pg Horstermeer | 1.122.000 | 1.475.575 | 47.009 | 1.522.584 | -400.584 | 1.498.019 | 2019 | De geprognosticeerde overschrijding komt door het optreden van or |
| 2017 | 312 | AGVIWS170312 | 9 | Groote Zeesluis en brug Muiden voorbereiding | 540.000 | 639.464 | 1.830.317 | 2.469.780 | -1.929.780 | 410.000 | 2019 | In combinatie met AGVIWS180347 |
| 2017 | 483 | AGVIWS170483 | 9 | Gemaal Noorder- of Rietpolder | 374.000 | 0 | 3.395 | 3.395 | 370.605 | 374.000 | 2021 | |
| 2018 | 639 | AGVIWS170639 | 9 | Groot onderhoud pg Diemerpolder | 455.000 | 223.505 | 126.891 | 350.396 | 104.604 | 455.000 | 2019 | |
| 2018 | 286 | AGVIWS17286A | 9 | Brug Nigtevecht groot onderhoud | 2.770.000 | 2.346.291 | 365.695 | 2.711.985 | 58.015 | 2.460.000 | 2019 | |
| 2018 | 155 | AGVIWS180155, 190402 | 9 | Modernisering poldergemaal Bovenkerkerpolder | 3.370.000 | 0 | 1.996.972 | 1.996.972 | 1.373.028 | 3.370.000 | 2020 | |
| 2018 | 197 | AGVIWS180197 | 9 | Blaricummeent, grootonderhoud schutsluis | 974.000 | 0 | 602.316 | 602.316 | 371.684 | 974.000 | 2020 | |
| 2018 | 347 | AGVIWS180347 | 9 | Groot onderhoud Groote Zeesluis | 4.483.930 | 0 | - | 0 | 4.483.930 | 4.483.930 | 2021 | In combinatie met AGVIWS170312 |
| 2018 | 379 | AGVIWS180379 | 9 | aanvullend uitvoeringskrediet Renovatie gemaal Zeeburg | 2.552.500 | 0 | 236.839 | 236.839 | 2.315.661 | 2.552.500 | 2020 | In combinatie met AGVIWS160075 |
| 2018 | 323 | AGVIWS18323B | 9 | Noordelijke Vechtplassen voorbereidingskrediet technische systemen | 585.000 | 0 | 17.170 | 17.170 | 567.830 | 585.000 | 2025 | |
| 2018 | 412 | AGVIWS18412B | 9 | Technische systemen Groot Wilnis-Vinkeveen | 202.500 | 0 | - | 0 | 202.500 | 202.500 | 2019 | |
| 2019 | 186 | AGVIWS19186B | 9 | Holland Sticht Voorburg, voorber krediet Technische Systemen | 450.000 | 0 | - | 0 | 450.000 | 450.000 | 2020 | |
| Beheer hoeveelheid water | | | | | 33.718.930 | 17.206.952 | 5.739.372 | 22.946.325 | 10.772.605 | 35.296.466 | | |

| Bestuursbesluit | | | BBP nr. | Omschrijving | Kredietbedrag | Uitgaven t/m 2018 | Uitgaven 2019 | Uitgaven t/m 2019 | Saldo 31-12-2019 | Prognose Totaaluitgaven | Prognose Einddatum | Opmerkingen |
|---------------------------------------------|-----|-------------------------|---------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------------------|-------------------|--------------------|--------------------|-------------------------|--------------------|--------------------------------|
| Jaar | Nr. | Groep (adm.) | | | | | | | | | | |
| 2015 | 707 | AGVIAW150707 | 12 | Persleiding J de Jongh-/Kr Breurstraat | 850.000 | 571.984 | 261.155 | 833.139 | 16.861 | 833.139 | 2019 | is per 31-12-2019 afgesloten |
| 2016 | 337 | AGVIAW160337 | 12 | Uitvoeringskrediet bouw rioolgemeal en persleiding Maarssen | 5.900.000 | 8.437.996 | 2.333.673 | 10.771.669 | 4.871.669 | 10.771.669 | 2020 | |
| 2018 | 257 | AGVIAW170257 | 12 | Eindgemeal Postjesweg bijdrage verplaatsing en nieuwbouw | 300.000 | 0 | - | - | 300.000 | 300.000 | 2020 | |
| 2018 | 483 | AGVIAW180483 | 12 | De Ronde Venen verleggen van persleidingen | 600.000 | 169.400 | 164.784 | 334.184 | 265.816 | 600.000 | 2020 | |
| 2019 | 500 | AGVIAW180500 | 12 | Eindgemalen in standhouden 2019 tot 2023 | 2.400.000 | 0 | 113.864 | 113.864 | 2.286.136 | 2.400.000 | 2023 | |
| Getransporteerd afvalwater | | | | | 10.050.000 | 9.179.380 | 2.873.477 | 12.052.857 | -2.002.857 | 14.904.808 | | |
| 2007 | 37 | AGVIAW07037 10021 10046 | 13 | rwzi's Horstermeer en Maarssen nabehandeling effluent | 35.600.000 | 30.753.032 | 43.037 | 30.796.069 | 4.803.931 | 30.796.069 | 2019 | is per 31-12-2019 afgesloten |
| 2008 | 40 | AGVIAW08040 | 13 | rwzi Westpoort renovatie | 6.860.000 | 6.863.891 | - | 6.863.891 | -3.891 | 6.863.891 | 2019 | is per 31-12-2019 afgesloten |
| 2013 | 218 | AGVIAW130218 | 13 | rwzi Horstermeer uitbreiding/vernieuwing van het bedrijfsgebouw | 250.000 | 326.238 | - | 326.238 | -76.238 | 326.239 | 2019 | is per 31-12-2019 afgesloten |
| 2015 | 410 | AGVIAW150410 | 13 | rwzi Amstelveen modernisering uitv krediet | 6.900.000 | 6.853.142 | 8.473 | 6.861.615 | 38.385 | 6.900.000 | 2020 | |
| 2015 | 421 | AGVIAW150421 +190100 | 13 | rwzi's algemeen vervangingsinvest 2015-2016/2017-2018/2019 | 14.500.000 | 7.905.892 | 2.430.550 | 10.336.442 | 4.163.558 | 14.500.000 | 2020 | |
| 2015 | 652 | AGVIAW150652 | 13 | Procesautomatisering, voorbereiding vervanging | 800.000 | 2.485.162 | 3.621.607 | 6.106.769 | -5.306.769 | 800.000 | 2023 | In combinatie met AGVIAW170640 |
| 2015 | 342 | AGVIAW15342A | 13 | rwzi Amsterdam-West biogasinstallatie voorbereiding | 450.000 | 748.384 | 251.258 | 999.642 | -549.642 | 999.642 | 2019 | is per 31-12-2019 afgesloten |
| 2015 | 568 | AGVIAW15568A | 13 | rwzi Horstermeer uitvoeringskrediet biogasverwerking | 2.600.000 | 2.614.769 | 144.599 | 2.759.368 | -159.368 | 2.650.000 | 2020 | |
| 2015 | 568 | AGVIAW15568B | 13 | rwzi Horstermeer uitvoeringskrediet zonnepanelen | 2.000.000 | 1.779.510 | 48.153 | 1.827.663 | 172.337 | 2.000.000 | 2020 | |
| 2016 | 131 | AGVIAW160131 | 13 | rwzi Amstelveen, aanp/vervang installaties | 6.250.000 | 5.040.651 | 661.512 | 5.702.163 | 547.837 | 6.250.000 | 2020 | |
| 2016 | 147 | AGVIAW160147 | 13 | rwzi Weesp voorbereiding nieuwbouw | 1.500.000 | 1.327.984 | 170.797 | 1.498.781 | 1.219 | 1.500.000 | 2020 | |
| 2016 | 484 | AGVIAW160484 | 13 | Buiksloterham voorbereiding grondstoffenstation | 250.000 | -368.838 | 762 | -368.075 | 618.075 | 250.000 | 2020 | |
| 2016 | 548 | AGVIAW160548 | 13 | Pharmafilter uitvoeringskrediet | 125.000 | 53.910 | 45.971 | 99.881 | 25.119 | 99.881 | 2019 | is per 31-12-2019 afgesloten |
| 2017 | 246 | AGVIAW170246 | 13 | rwzi Horstermeer gasveilig maken sliinstallatie | 600.000 | 132.712 | 483.779 | 616.491 | -16.491 | 600.000 | 2020 | |
| 2017 | 419 | AGVIAW170419 | 13 | Opwekking zonne-energie rwzi's | 8.920.000 | 3.499.193 | 2.735.344 | 6.234.537 | 2.685.463 | 8.920.000 | 2021 | |
| 2017 | 449 | AGVIAW170449 | 13 | Buiksloterham uitvoering grondstoffenstation | 1.700.000 | 654.349 | 1.232.373 | 1.886.722 | -186.722 | 1.700.000 | 2021 | |
| 2017 | 601 | AGVIAW170601 | 13 | rwzi Amsterdam-West optimalisatie div installatieonderdelen en gashouder | 5.800.000 | 2.951.208 | 1.790.056 | 4.741.264 | 1.058.736 | 5.800.000 | 2020 | |
| 2017 | 613 | AGVIAW170613 | 13 | rwzi westpoort bedrijfsgebouw | 840.000 | 807.176 | 34.593 | 841.769 | -1.769 | 865.000 | 2020 | zie toelichting jaarrekening |
| 2018 | 510 | AGVIAW170510 | 13 | rwzi Weesp uitvoering nieuwbouw | 25.200.000 | 6.843.792 | 12.464.277 | 19.308.068 | 5.891.932 | 25.200.000 | 2020 | |
| 2018 | 623 | AGVIAW170623 | 13 | rwzi Horstermeer renovatie en nieuwbouw bedrijfshuisvesting | 2.750.000 | 311.444 | 2.397.405 | 2.708.849 | 41.151 | 2.900.000 | 2020 | |
| 2018 | 617 | AGVIAW170640 | 13 | Vervanging PA zuiveringsbeheer | 10.700.000 | 0 | 0 | 0 | 10.700.000 | 10.700.000 | 2023 | In combinatie met AGVIAW150652 |
| 2018 | 491 | AGVIAW180491 | 13 | Voorbereidingskrediet Nieuwe Sanitatie Strandeiland | 450.000 | 0 | 382.422 | 382.422 | 67.578 | 450.000 | 2020 | |
| 2019 | 26 | AGVIAW190026 | 13 | rwzi Amsterdam-West onderzoeksstraat | 860.000 | 0 | 26.328 | 26.328 | 833.672 | 860.000 | 2020 | |
| 2019 | 182 | AGVIAW190182 | 13 | Fysieke beveiliging (AW-deel) | 900.000 | 0 | 32.915 | 32.915 | 867.085 | 900.000 | 2020 | |
| 2019 | 183 | AGVIAW190183 | 13 | Uitvoeren maatregelen EEP 2017-2020 | 950.000 | 0 | - | 0 | 950.000 | 950.000 | 2020 | |
| 2019 | 228 | AGVIAW190228 | 13 | Gasveiligheid en optimalisatie diverse rwzi's | 3.850.000 | 0 | 1.230 | 1.230 | 3.848.770 | 3.850.000 | 2022 | |
| 2019 | 348 | AGVIAW190348 | 13 | Decentrale zuivering Strandeiland (Voorbereiding) | 3.000.000 | 0 | - | 0 | 3.000.000 | 3.000.000 | 2020 | |
| Gezuiverd afvalwater | | | | | 144.605.000 | 81.583.602 | 29.007.442 | 110.591.044 | 34.013.956 | 140.630.722 | | |
| 2018 | 638 | AGVIAW17638 | 14 | Voorbereiding bouw sliedrogingsinstallatie | 1.900.000 | 270.395 | 429.001 | 699.396 | 1.200.604 | 1.900.000 | 2019 | |
| 2019 | 11 | AGVIAW190011 | 14 | Uitvoeringskrediet sliibuffer rwzi Amsterdam-West | 1.200.000 | 0 | 22.776 | 22.776 | 1.177.224 | 1.200.000 | 2021 | |
| Verwerkt sliib | | | | | 3.100.000 | 270.395 | 451.777 | 722.172 | 2.377.828 | 3.100.000 | | |
| 2017 | 286 | AGVIVS17286B | 20 | Brug Nigtevecht op afstand bedienbaar | 255.000 | 54.735 | 162.250 | 216.984 | 38.016 | 255.000 | 2019 | |
| Aanleg onderhoud vaarwegen en havens | | | | | 255.000 | 54.735 | 162.250 | 216.984 | 38.016 | 255.000 | | |
| 2004 | 48 | AGVIAW04048 | 27 | Samenw. in waterketen | 600.000 | 398.917 | 10.412 | 409.329 | 190.671 | 600.000 | 2020 | |
| Beheersen van lozingen | | | | | 600.000 | 398.917 | 10.412 | 409.329 | 190.671 | 600.000 | | |
| 2018 | 207 | AGVIBD180207 | 33 | Waterschapsverkiezingen 2019 | 2.500.000 | 132.470 | 1.228.759 | 1.361.229 | 1.138.771 | 1.475.000 | 2019 | |
| Bestuur en externe communicatie | | | | | 2.500.000 | 132.470 | 1.228.759 | 1.361.229 | 1.138.771 | 1.475.000 | | |
| Totaal | | | | | 502.816.017 | 331.809.511 | 63.964.871 | 395.774.382 | 107.041.635 | 500.343.939 | | |

BIJLAGE 9a - KOSTENVERDEELSTAAT -

| | Totaal realisatie 2018 | Totaal begroting 2019 | Totaal realisatie 2019 | Realisatie 2019 | |
|-------------------------------------------------------------------|------------------------|-----------------------|------------------------|-------------------|---------------------|
| | | | | Zuiverings-beheer | Watersysteem-beheer |
| LASTEN | | | | | |
| 1.1 Externe rentelasten | 23.572.669 | 23.611.080 | 22.061.142 | 13.265.096 | 8.796.045 |
| 1.2 Interne rentelasten | 54.744 | 0 | 248.447 | 248.447 | 0 |
| 1.3 Afschrijvingen van activa | 43.684.580 | 46.599.930 | 46.593.116 | 20.404.011 | 26.189.104 |
| 2.1/2.2 Salarissen huidig personeel en bestuurders (incl premies) | 693.338 | 891.870 | 731.749 | 365.875 | 365.875 |
| 2.4 Overige personeelslasten | 125.754 | 169.760 | 159.889 | 79.944 | 79.945 |
| 2.5 Personeel van derden | 0 | 0 | 17.061 | 8.531 | 8.531 |
| 2.6 Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders | 336.156 | 314.060 | 171.184 | 85.592 | 85.592 |
| 3.2 Overige gebruiks- en verbruiksgoederen | 355.346 | 328.650 | 471.848 | 235.924 | 235.924 |
| 3.10 Overige diensten door derden | 1.402.487 | 1.530.970 | 1.458.683 | 842.346 | 616.338 |
| - Toerekening kosten Waternet | 101.294.776 | 103.577.300 | 108.088.486 | 46.485.502 | 61.602.984 |
| 4.2 Bijdrage aan het Rijk | 7.803.681 | 9.120.000 | 10.765.247 | 0 | 10.765.247 |
| 4.2 Bijdragen aan overigen | 468.820 | 439.560 | 480.560 | 240.280 | 240.280 |
| 5.1 Toevoeging aan voorzieningen | 0 | 0 | 4.000.000 | 4.000.000 | 0 |
| 5.1 Te verrekenen kosten met fonds 'Nazorg Saneren De Vecht' | 71.492 | 0 | 862.891 | 0 | 862.891 |
| Totaal exploitatie | 179.863.840 | 186.583.180 | 196.110.303 | 86.261.548 | 109.848.755 |
| Toevoegingen aan reserves en voorzieningen | 6.378.730 | 3.933.730 | 5.933.730 | 3.933.730 | 2.000.000 |
| Toevoegingen rente aan reserves | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| TOTAAL LASTEN | 186.242.570 | 190.516.910 | 202.044.033 | 90.195.278 | 111.848.755 |
| OPBRENGSTEN | | | | | |
| 1.2 Interne rentebaten | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 1.3 Dividenden en bonusuitkeringen | 0 | 0 | 115.761 | 57.881 | 57.881 |
| 3.1 Verkoop van grond | 171.492 | 0 | 135.799 | 0 | 135.799 |
| 3.2 Verkoop van duurzame goederen | 912.209 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 3.4 Opbrengst uit grond en water | 1.606.181 | 1.535.000 | 1.667.784 | 0 | 1.667.784 |
| 3.5 Huuropbrengst uit overige eigendommen | 156.788 | 155.000 | 159.292 | 0 | 159.292 |
| 5.1 Opbrengsten Watersysteemheffing, gebouwd | 40.109.325 | 36.996.630 | 40.876.800 | 0 | 40.876.800 |
| 5.2 Opbrengsten Watersysteemheffing, ingezetenen | 57.720.298 | 58.314.920 | 63.746.546 | 0 | 63.746.546 |
| 5.3 Opbrengsten Watersysteemheffing, ongebouwd | 4.178.996 | 4.592.590 | 3.248.131 | 0 | 3.248.131 |
| 5.4 Opbrengsten Watersysteemheffing, natuur | 30.856 | 26.560 | 19.774 | 0 | 19.774 |
| 5.5 Opbrengst Verontreinigingsheffing | 1.145.351 | 953.100 | 959.172 | 0 | 959.172 |
| 5.6 Opbrengst Zuiveringsheffing, bedrijven | 21.908.353 | 21.254.400 | 23.212.833 | 23.212.833 | 0 |
| 5.7 Opbrengst Zuiveringsheffing, huishoudens | 61.836.556 | 61.187.400 | 68.109.409 | 68.109.409 | 0 |
| 6.2 Geactiveerde lasten | 54.744 | 364.650 | 248.447 | 248.447 | 0 |
| Totaal exploitatie | 189.831.148 | 185.380.250 | 202.499.748 | 91.628.570 | 110.871.178 |
| 6.1 Onttrekkingen aan reserves | 2.516.492 | 0 | 2.862.891 | 0 | 2.862.891 |
| TOTAAL OPBRENGSTEN | 192.347.640 | 185.380.250 | 205.362.639 | 91.628.570 | 113.734.069 |
| EXPLOITATIERESULTAAT | 6.105.070 | -5.136.660 | 3.318.606 | 1.433.291 | 1.885.314 |

BIJLAGE 9b - OVERZICHT NETTO KOSTEN PER BELEIDSPRODUCT -

| Beleidsproduct | Begrote uitgaven beleidsproducten totaal | Gerealiseerde uitgaven beleidsproducten totaal | Begrote uitgaven beleidsproducten totaal zuiveringsbeheer | Gerealiseerde uitgaven beleidsproducten totaal zuiveringsbeheer | Begrote uitgaven beleidsproducten totaal watersysteembeheer | Gerealiseerde uitgaven beleidsproducten totaal watersysteembeheer |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| 1. Eigen plannen | 5.203.800 | 5.310.042 | - | - | 5.203.800 | 5.310.042 |
| 2. Plannen van derden | 1.688.280 | 1.743.108 | - | - | 1.688.280 | 1.743.108 |
| 3. Beheersinstrumenten waterkeringen | 2.355.410 | 2.564.355 | - | - | 2.355.410 | 2.564.355 |
| 4. Aanleg en onderhoud waterkeringen | 33.215.580 | 35.791.708 | - | - | 33.215.580 | 35.791.708 |
| 5. Dijkbewaking en calamiteitenbestr. | 284.640 | 280.003 | - | - | 284.640 | 280.003 |
| 6. Beheersinstrumenten watersystemen | 4.492.240 | 4.163.410 | - | - | 4.492.240 | 4.163.410 |
| 7. Aanleg, verb. en onderh watersystemen | 10.826.270 | 10.986.394 | - | - | 10.826.270 | 10.986.394 |
| 8. Bag. waterlopen en san. waterbodems | 7.878.260 | 8.144.777 | - | - | 7.878.260 | 8.144.777 |
| 9. Beheer hoeveelheid water | 12.731.350 | 12.964.638 | - | - | 12.731.350 | 12.964.638 |
| 10. Calamiteitenbetrijding watersystemen | 462.470 | 443.385 | - | - | 462.470 | 443.385 |
| 11. Monitoring watersystemen | 3.424.760 | 3.483.701 | - | - | 3.424.760 | 3.483.701 |
| 12. Getransporteerd afvalwater | 3.913.090 | 3.762.203 | 3.913.090 | 3.762.203 | - | - |
| 13. Gezuiverd afvalwater | 55.117.190 | 55.416.832 | 55.117.190 | 55.416.832 | - | - |
| 14. Verwerkt slib | 13.177.600 | 18.823.163 | 13.177.600 | 18.823.163 | - | - |
| 15. Afvalwaterbehandeling door derden | 1.810.420 | 1.535.695 | 1.810.420 | 1.535.695 | - | - |
| 19. Beheersinstrumenten vaarwegen/havens | - | - | - | - | - | - |
| 20. Aanleg, onderh. vaarwegen en havens | 671.410 | 707.176 | - | - | 671.410 | 707.176 |
| 21. Verk.reg. en -veiligheid vaarw. en hav. | 243.610 | 228.364 | - | - | 243.610 | 228.364 |
| 22. Keur | - | - | - | - | - | - |
| 23. Vergunningen en meldingen | 2.871.600 | 2.591.214 | - | - | 2.871.600 | 2.591.214 |
| 24. Adviezen vergunningen | 253.060 | 263.223 | - | - | 253.060 | 263.223 |
| 25. Toezicht | 2.244.420 | 2.076.103 | - | - | 2.244.420 | 2.076.103 |
| 26. Handhaving | 1.587.500 | 1.558.996 | - | - | 1.587.500 | 1.558.996 |
| 27. Reguliere lozingen | 2.086.550 | 2.044.463 | - | - | 2.086.550 | 2.044.463 |
| 31. Belastingheffing | 8.760.460 | 8.987.660 | 3.942.210 | 4.044.447 | 4.818.250 | 4.943.213 |
| 32. Invordering | 3.673.440 | 3.702.240 | 1.653.050 | 1.666.008 | 2.020.390 | 2.036.232 |
| 33. Bestuur | 6.027.660 | 6.382.980 | 3.013.830 | 3.191.490 | 3.013.830 | 3.191.490 |
| 34. Externe communicatie | 3.461.220 | 2.898.226 | 1.730.610 | 1.449.113 | 1.730.610 | 1.449.113 |
| Totaal | 188.462.290 | 196.854.059 | 84.358.000 | 89.888.951 | 104.104.290 | 106.965.108 |

BIJLAGE 10 - REALISATIE ONINBARE VORDERINGEN -

Belastingsoort

Zuiveringsheffing/verontreinigingheffing

Huishoudens

| | |
|-----------------------------|----------------|
| Belastingjaar 2019 | 35.614 |
| Belastingjaar 2018 | 97.646 |
| Belastingjaar 2017 | 84.663 |
| Belastingjaar 2016 | 25.434 |
| Belastingjaar 2015 | 13.187 |
| Belastingjaar 2014 | -16.913 |
| Belastingjaar 2013 | -21.386 |
| Belastingjaar 2012 | -8.674 |
| Belastingjaar 2011 en ouder | <u>-10.004</u> |

Subtotaal huishoudens 199.567

Bedrijven

| | |
|-----------------------------|-------------|
| Belastingjaar 2019 | 11.920 |
| Belastingjaar 2018 | 34.680 |
| Belastingjaar 2017 | 30.723 |
| Belastingjaar 2016 | 27.554 |
| Belastingjaar 2015 | 17.757 |
| Belastingjaar 2014 | 6.953 |
| Belastingjaar 2013 | 4.440 |
| Belastingjaar 2012 | 3.913 |
| Belastingjaar 2011 en ouder | <u>-905</u> |

Subtotaal bedrijven 137.035

Totaal zuiveringsheffing-verontreinigingsheffing 336.602

Watersysteemheffing

| | |
|-----------------------------|----------------|
| Belastingjaar 2019 | 45.484 |
| Belastingjaar 2018 | 115.348 |
| Belastingjaar 2017 | 83.267 |
| Belastingjaar 2016 | 36.095 |
| Belastingjaar 2015 | 14.919 |
| Belastingjaar 2014 | -7.948 |
| Belastingjaar 2013 | -16.879 |
| Belastingjaar 2012 | -6.528 |
| Belastingjaar 2011 en ouder | <u>-11.181</u> |

Totaal watersysteemheffing 252.577

Totaal

589.179

BIJLAGE 11 - Opbrengst Belastingheffingen -

| Watersysteemheffing | Ingezetenen | Gebouwd | Ongeb/Wegen | Natuur | Totaal |
|------------------------------------|------------------|------------------|-------------------|---------------|------------------|
| Begroot 2019 | | | | | |
| Bruto opbrengst | 67.142.749 | 37.308.906 | 4.600.748 | 26.537 | 109.078.940 |
| Kwijtschelding | -7.775.610 | 0 | 0 | 0 | -7.775.610 |
| Oninbaar | -1.243.320 | -129.310 | 0 | 0 | -1.372.630 |
| Netto opbrengst | 58.123.819 | 37.179.596 | 4.600.748 | 26.537 | 99.930.700 |
| Jaarrekening 2019 | | | | | |
| Bruto opbrengst | 67.988.201 | 39.527.397 | 4.289.424 | 26.406 | 111.831.428 |
| Kwijtschelding | -7.324.134 | -43 | 0 | 0 | -7.324.177 |
| Oninbaar | -75.437 | -75.147 | -31.500 | -100 | -182.184 |
| Netto opbrengst 2019 | 60.588.630 | 39.452.207 | 4.257.924 | 26.306 | 104.325.067 |
| Afwikkeling vorige jaren | 3.157.915 | 1.424.593 | -1.009.793 | -6.532 | 3.566.183 |
| Netto opbrengst incl. vorige jaren | 63.746.545 | 40.876.800 | 3.248.131 | 19.774 | 107.891.250 |
| Resultaat | 5.622.726 | 3.697.204 | -1.352.617 | -6.763 | 7.960.550 |

| Zuiveringsheffing | Huishoudens | Bedrijven | Totaal |
|------------------------------------|------------------|------------------|------------------|
| Begroot 2019 | | | |
| Bruto opbrengst | 69.989.400 | 21.254.400 | 91.243.800 |
| Kwijtschelding | -7.587.000 | 0 | -7.587.000 |
| Oninbaar | -949.320 | -265.680 | -1.215.000 |
| Netto opbrengst | 61.453.080 | 20.988.720 | 82.441.800 |
| Jaarrekening 2019 | | | |
| Bruto opbrengst | 70.555.169 | 22.563.537 | 93.118.706 |
| Kwijtschelding | -6.891.107 | 0 | -6.891.107 |
| Oninbaar | -61.414 | -96.270 | -157.684 |
| Netto opbrengst 2019 | 63.602.648 | 22.467.267 | 86.069.915 |
| Afwikkeling vorige jaren | 4.506.761 | 745.566 | 5.252.327 |
| Netto opbrengst incl. vorige jaren | 68.109.409 | 23.212.833 | 91.322.242 |
| Resultaat | 6.656.329 | 2.224.113 | 8.880.442 |

| Verontreinigingsheffing | Huishoudens | Bedrijven | Totaal |
|------------------------------------|---------------|----------------|--------------|
| Begroot 2019 | | | |
| Bruto opbrengst | 40.500 | 912.600 | 953.100 |
| Kwijtschelding | 0 | 0 | 0 |
| Oninbaar | 0 | 0 | 0 |
| Netto opbrengst | 40.500 | 912.600 | 953.100 |
| Jaarrekening 2019 | | | |
| Bruto opbrengst | 58.206 | 924.873 | 983.079 |
| Kwijtschelding | -1.616 | 0 | -1.616 |
| Oninbaar | 0 | 0 | 0 |
| Netto opbrengst 2019 | 56.590 | 924.873 | 981.463 |
| Afwikkeling vorige jaren | 7.835 | -30.126 | -22.291 |
| Netto opbrengst incl. vorige jaren | 64.425 | 894.747 | 959.172 |
| Resultaat | 23.925 | -17.853 | 6.072 |